Christelijk Leven.

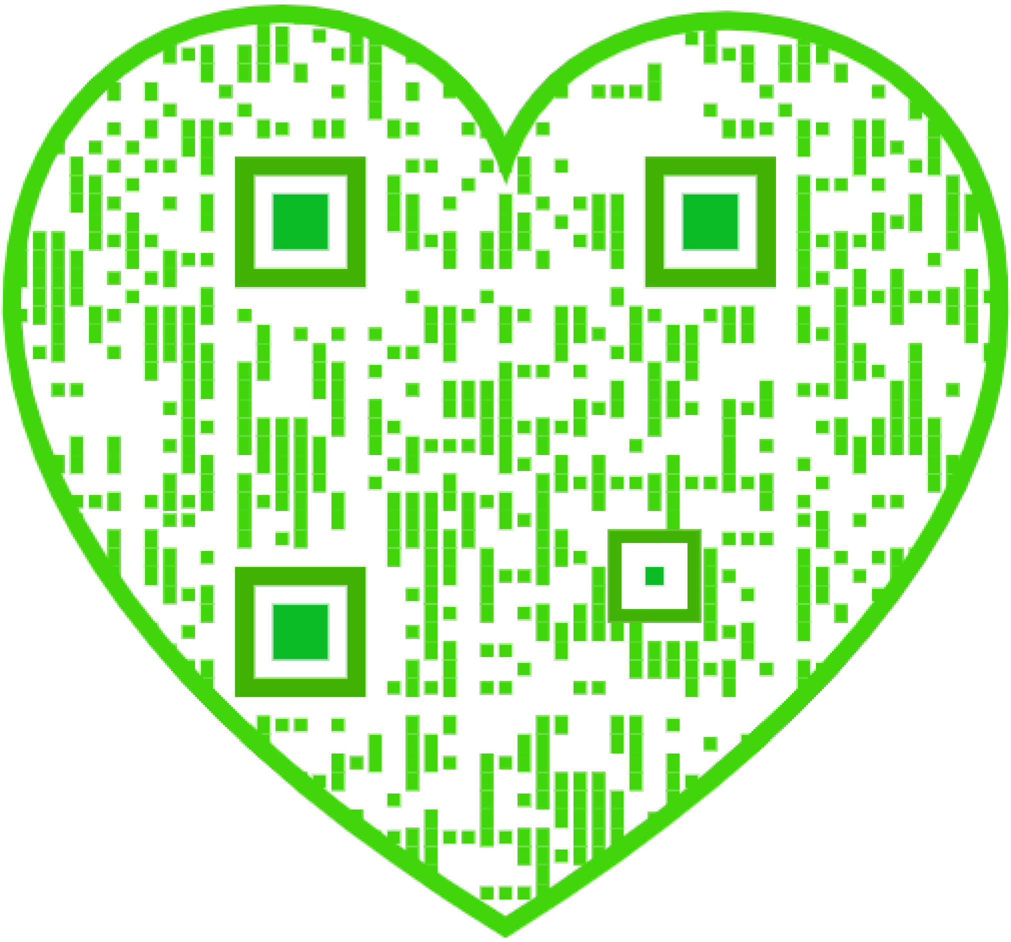

396.

OK
Ger. c

/150

CHRISTELIJK LEVEN.

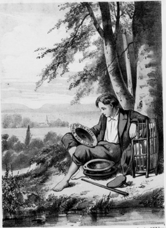

J. Maller

Steendr. v. P.W.M. Trap

CHRISTELIJK LEVEN.

VERHALEN VOOR JONGELIEDEN,

DOOR

E. GERDES.

SCHRIJVER VAN „DE ZOON VAN DEN [illegible]" „ROEMZUCHT" „EERSTELINGEN" ENZ.

J 650

GORINCHEM. — J. VAN HOEVE Jr.

CHRISTELIJK LEVEN.

VERHALEN VOOR JONGELIEDEN,

DOOR

E. GERDES.

SCHRIJVER VAN „DE ZOON VAN DEN SCHULPRIJDER" „ROEMZUCHT" „EERSTELINGEN" ENZ.

J050

GORINCHEM. — J. VAN HOEVE Jr.

± 1855

DE JONGE POTTENKOOPMAN

OF

„WENTEL UWEN WEG OP DEN HEERE."

EEN VERHAAL OP WAARHEID GEGROND.

I.

Hoe een pottenjongen bijbelspreuken leest.

Zijt gij wel eens op een boerendorp geweest, mijn lieve lezers? „Wel zeker!" hoor ik antwoorden, „wel zeker! en wat dikwijls." Nu, als gij het zegt, dan geloof ik het gaarne; maar ik moet u vooral op het woord boerendorp wijzen: want niet alle dorpen worden door boeren bewoond. Vooral in dezen tegenwoordigen tijd zijn alle dorpen geene boerendorpen meer. De zucht naar verfraaijing en uiterlijken tooi is ook in menig dorp doorgedrongen; ik althans ken menig vaderlandsch dorpje, waar vroeger eenvoudige boerenwoningen stonden, en waarin de bewoners, volgens aartsvaderlijke gewoonte, stil en vreedzaam leefden, en die thans in groote en deftige huizen zijn veranderd, waaruit het genoegelijke landmansleven verdwenen

is. Bij eenig nadenken zalt gij zelf het moeten erkennen, dat de eenvoudige levenswijze der landlieden zeer verbasterd is, en dat ook zij langzaam vergiftigd worden door den geest des tijds, die zoo gaarne onkruid zaait tusschen de goede tarwe.

Intusschen stem ik toe, dat er nog van die onderwetsche boerendorpen in ons vaderland zijn, en als gij eens in de gelegenheid zijt, er een ergens in een hoek van Gelderland te bezoeken, dan zult gij er u van kunnen overtuigen. Sla dan alles zorgvuldig gade, en gij zult verwonderd staan over de eenvoudigheid van de bewoners en meubelen, en het zal blijken, aan hoe weinig de mensch behoefte heeft. Als gij b. v. in uwe keuken komt, dan zult gij de zoogenaamde glazenkast vol met fijn en wit aardewerk of porcelein vinden, dingen, die de meid noodig heeft, maar ook niet noodig heeft, want er is veel bij, dat bijna nooit gebruikt wordt en alleen dient om er meê te pronken. Komt gij echter in zulk eene boerenkeuken, dan ziet gij wel eene menigte groote en kleine schotels, maar meestal van dat groffe aardewerk, met allerlei krullen en randschriften, waaruit eene Amsterdamsche poes, om haar fatsoen niet te verliezen, niet eens zoude willen drinken. De bewoners van het platte land evenwel denken: wij kunnen het er best mede doen, en als er een „schotel" breekt, welnu „de pottekiep" komt eerstdaags en dan krijgen wij veel voor weinig geld!

Digt bij het gehuchtje Wijnbergen, op ongeveer een uur afstands van de oude Geldersche stad Doetinchem,

stond, nu vele jaren geleden, eene kleine armoedige herberg, midden tusschen de hei- en zandwegen. Het was eene herberg, welke eer den naam van varkenshok verdiende dan van eene plaats, waar men henen gaat, om zich na eene lange wandeling te verkwikken. Half uit planken en ruwe steenen opgetrokken, waren de wanden met heiplaggen en verdroogde graszoden bedekt, terwijl de inwendige ruimte zoo beperkt was, dat er naauwelijks vier menschen in zitten en nog minder staan konden. Boven den ingang was met zwarte verw eene flesch en een glas geschilderd, en dit was dan ook het eenigste teeken, hetwelk te kennen gaf, dat deze ellendige hut eene herberg was. Achter deze jammerlijke woning bevond zich eene soort van schuur, die zoo groot was, dat er naauwelijks de twee geiten eene schuilplaats hadden, welke al het vee was, dat de bewoners der herberg op deze wereld bezaten. En toch waren die twee geiten niet alleen! Op zekeren herfstavond lag in bovengemelde schuur een menschelijk wezen op een handvol muffig stroo. Het was een man van omstreeks zestig jaren, die kermend en klagend zijn leger met eene der geiten moest deelen. Naast hem hurkte een knaap, nog al tamelijk groot en sterk van gedaante en omstreeks vijftien jaar oud, die zijn best moest doen om de andere geit in een hoek te dringen, wilde hij zooveel plaats hebben, om naast den ouden man te liggen.

„Vader!" zeide de knaap, terwijl hij diens regterhand in de zijne hield, „Vader! wil ik eens aan de hut kloppen en een weinig water voor u verzoeken?"

„Neen, BART!" antwoordde de oude man met eene zeer zwakke stem, „het zoude u toch niet helpen. De menschen slapen reeds lang."

„Maar gij zijt ziek, vader! zeer ziek, en gij hebt u met moeite hier heengesleept."

„Ja, ik ben zeer ziek, BART," hernam de kranke, wiens stem nog zwakker en matter was dan daar straks, „ik geloof ook dat ik dezen . . . . nacht . . . sterven . . . . . ." De oude man kon niet verder spreken; een geweldige hoestbui overviel hem, en dit matte hem zoo af, dat hij het eenigszins opgerigte hoofd op het stroo vallen liet.

De knaap hurkte steeds aan zijne zijde, en gluurde angstig op de bleeke wangen van den stervende, wiens gelaat een weinig verlicht was door het blanke licht der maan, dat door de reten der schuur henendrong.

Plotseling voelde hij, dat de oude man anstig zijne hand drukte, en hij bemerkte, dat de zieke pogingen aanwendde om hem naar zich toe te trekken.

„Wilt gij iets?" vroeg de knaap met eene zachte stem, en duwde de geit op zijde, die hem telkens met haar kort staartje in de oogen sloeg, „wilt gij iets vader?"

De stervende drukte de hand van den knaap nog vaster naar zich toe, en toen alle krachten inspannende, rigtte hij zich een weinig op en fluisterde: „BART! . . . . ik geloof dat ik spoedig zal sterven . . . . . . het eenigste goed wat ik . . . . op aarde bezit . . . . de kiep met potten en pannen . . . . wordt dan uw . . . . eigendom; onder in ligt eene zwarte oude brieventasch . . . . bewaar die zorvuldig . . ."

„Lieve vader!" viel hem de knaap in de rede, terwijl groote tranen langs zijne wangen stoomden, „ik hoop dat gij spoedig beter zult zijn. Waarom wilt gij dan ook nu sterven? Ik heb niemand buiten u op de wereld!"

De stervende zuchtte diep; nog eenmaal deed hij moeite te spreken en den knaap zoo digt mogelijk naar zich toetrekkende, als vreesde hij dat iemand anders het hooren mogt, fluisterde hij met afgebroken woorden hem in het oor: „BART . . . . BART! gij zijt mijn . . . zoon . . . niet! Ik heb u . . . ."

Meer konde de oude man niet spreken. Nog eens zuchtte hij diep, strekte zich op het stroo uit en sloot de oogen voor altijd.

De knaap hield getrouw de hand van den stervende in de zijne en meenende, dat de zieke uitgeput was en slaap noodig had, antwoordde hij niets meer, maar het hoofd tegen de ruwe planken der schuur leunende, sliep ook hij spoedig in.

De eerste schemering van het daglicht drong juist door de reten henen, als de knaap ontwaakte. Eene rilling overviel hem, toen hij de ijskoude hand van eenen doode in de zijne gevoelde; met moeite kon hij zijne vingeren uit de verstijfde hand des dooden wringen. Hij schrikte bij het gezigt van dat loodkleurige gelaat en van dat onbewegelijke ligchaam, dat daar nederlag als een zware steen, en hoevele liefde hij ook weleer voor dien man gevoeld had, die niets meer dan een lijk was, ten prooi der verrotting; thans had hij er een afschuw van, sprong overeind en

ontvlugtte met haastige schreden deze plaats des doods, alsof hij bang was, dat het lijk hem volgen zoude.

Buiten de schuur stond de mand met potten en pannen, waarover de oude man nog in de laatste oogenblikken gesproken en welke hij hem geschonken had. Met de grootste inspanning tilde de knaap die op zijnen rug, en den knoestigen eiken stok in zijne regterhand nemende, snelde hij, zoo goed het hem de zware last toeliet, het armoedige herbergje voorbij, terwijl hij zich naauwelijks den tijd gunde, om nog eenmaal terug te zien naar de schuur, waar hij een zoo treurigen nacht had doorgebragt.

Twee dagen later liep de knaap, dien wij bij nacht in de schuur aantroffen, door den mullen zandweg, welke van het dorp Wehl naar Doesborgh geleid. Zijn ligchaam ging gebogen onder den zwaren last van potten en pannen. Groote zweetdroppelen vielen van zijn voorhoofd in het zand. Hij klaagde wel niet, maar toch zag hij verlangende uit naar den heuvel, dien hij kort bij bespeurde, en waar hij besloten had een uurtje uit te rusten. Daar gekomen, beklom hij met de grootste inspanning den heuveltop en vlijde zich op het mos neder, terwijl hij de lederen riemen ontgespte van de kiep of mand, die aan een anderen band op zijn rug was bevestigd.

Dit gaf hem groote verligting en hij wreef zich met behagelijkheid de schouders, welke door de knellende riemen hier en daar gezwollen waren. Hij legde de oude

pet, welke het hoofd bedekte, naast zich neder, en de blonde haarlokken achterwaarts strijkende, leunde hij tegen de zware mand, terwijl hij zijne bloote voeten wijd uitstrekte. In de verte zag hij het vriendelijke steedje Doesborgh liggen; aan zijne regterzijde kronkelde de oude IJssel zich als eene breede waterslang tusschen de landerijen en heidevelden, terwijl de kleine torens van de verschillende dorpen achter heuvels en boschjes zigbaar waren.

Langen tijd staarde het oog van den knaap op die landelijke tooneelen, en toen hij zich nu een weinig omwendde, en in de verte de streek aanschouwde, waar het voorval had plaats gegrepen, dat hem tot wees had gemaakt, voelde hij dat er een traan tusschen zijne wimpers drong.

„Hij had mij toch lief!" zuchte hij. „Hij was de eenigste man op aarde, die mij weldeed en zijn brood met mij deelde. Zijne laatste woorden nog waren voor mij eene weldaad! Maar ik begrijp niet," vervolgde hij, terwijl hij een ouden zakdoek te voorschijn haalde, „wat de woorden beduiden, die hij tot mij sprak: „Gij zijt mijn zoon niet!" Hij was immers mijn vader; hij noemde mij altijd zijn zoon BART! Ik begrijp het niet. Maar welligt heb ik ook verkeerd gehoord! Ja, dat zal wel zoo zijn! Arme vader! nu zijt gij dood en ik dwaal alleen rond in de wereld, en bezit niets dan deze mand met potten en uwe oude lederen beurs met twee enkele guldens, die ik echter slechts in den grootsten nood mag uitgeven."

De tranen vloeiden nog gedurig uit zijne oogen, en hij moest zijne alleenspraak eindigen, wijl hij telkens aanving

te snikken. Maar toch, hij kon het voorval in de schuur niet vergeten, en na een oogenblik stil voor zich heen getuurd te hebben, begon hij op nieuw: „Arme vader! gij zijt dood! En waar zijt gij nu? In den hemel? Maar waar is de hemel? Is het die blaauwe lucht? Zijn het die witte wolken, welke daar ginds aan den horizont drijven? Wat doet gij daar in den hemel? Wonen daar nog andere menschen? Ik heb wel eens van Engeltjes in den hemel gehoord," vervolgde hij, toen hij boven zich in het luchtruim eenige kleine witte wolkjes zag, „maar gij kunt toch geen Engeltje zijn; daar zijt gij te oud voor. Doode kindertjes kunnen Engeltjes worden, maar mijn arme vader!" . . . . .

Hij trok het regterbeen een weinig in de hoogte, en toen zijn elleboog daarop plaatsende, verviel hij in een diep nadenken, terwijl nu en dan eene zucht zijne borst ontsnapte. Eensklaps viel hem een woord in. Dat woord had hij reeds bij verschillende gelegenheden gehoord, maar nimmer had hij er de beteekenis van begrepen. Zijn vader had hem nooit gezegd wat het was.

„God!" stamelde hij, „God! wat is dat toch? Ik heb wel eens hooren zeggen: „God in den hemel!" Is dat iemand, die in den hemel bij de Engeltjes woont? Zou dan mijn vader bij God in den hemel zijn?" . . . . .

Weder dacht hij na, en leunde met het hoofd in de vlakke hand. Maar nu overmande hem de slaap, zijne oogen sloten zich, hij knikte nu en dan met het hoofd en weldra viel hij in een diepen slaap.

Een uur later ontwaakte hij, en wreef zich de oogen uit. Nog half door den slaap bevangen, tastte hij naar de plaats waar zijne mand stond, en zich vergewissende, dat zij er nog was, sprong hij overeind, om het stuk roggebrood uit de mand te zoeken, dat hij des morgens in het laatste dorp gekocht had. Middelerwijl hij de harde korst kaauwde, gevoelde hij behoefte aan drinken, en rondom zich heen blikkende, werd hij eenige braamstruiken gewaar, wier vruchten toereikende waren, om zijnen dorst voorloopig te stillen. Dit verkwikte hem, en gereed staande zijne mand weder op den rug te tillen, viel het hem in eens haren inhoud te onderzoeken. Het was toch de eerste maal dat hij dit deed, want hij had er de laatste twee dagen niet aan gedacht, wijl hij zich slechts gehaast had, de plaats des onheils te verlaten, zonder zich verder om het lijk zijns vaders te bekommeren. Dien ten gevolge plaatste hij zich voor de mand. Deze was in drie afdeelingen gesplitst. Boven op lagen groote en kleine braadschotels en pannetjes. In het midden grove kommetjes, melkkannen en borden. De andere afdeeling behelsde minder grof aardewerk, als kopjes, schoteltjes, sauskommetjes, mostaardpotjes, enz. Hij begon met de eerste afdeeling. Een voor een nam hij de grootste braadschotels uit de kiep en beschouwde ze naauwkeurig. De eerste, die hij in handen kreeg, was vuil geel met donker bruine randen en strepen. Rondom in den rand stonden eenige woorden. De arme jongen kon niet lezen en wist niet eens wat letters waren, en toch wist hij wat er in dien rand stond. Al die schotels hadden

namelijk zekere kenteekenen, waaraan hij ze kende. Hij behoefde slechts den schotel te voelen, dan wist hij ook reeds wat er in den rand stond.

„Dat is heden rood, morgen dood," mompelde hij zachtjes, en die Einde goed, alles goed, kost twaalf centen. Als ik daar twee dubbeltjes voor krijg dan zal ik tevreden zijn; nu, ik mag er dat wel voor hebben, want mijn rug voelt het. En deze, vervolgde hij nog altijd, een anderen schotel uit de mand trekkende, „dat is: Wentel uwen weg op den Heere. Die wentel uwen weg, moet drie stuivers opbrengen. Hè, ik wou maar dat ik ze reeds had. Het is ook een mooije schotel. Wat een mooije krullen heeft die „wentel uwen weg op den Heer! „Maar," zeide hij na eenige oogenblikken nadenkens, „dat is toch een rare schotel en eene rare spreuk in den rand. Wentel uwen weg op den Heere. Dat is toch wonderlijk! Op welken Heer? Wat is dat voor een Heer, op wien men den weg wentelen moet? En hoe kan men een weg wentelen of draaijen? Ik kan wel dezen schotel wentelen, maar geen weg. En dat nog wel op een Heer! Maar het is: op den Heer; dus een Heer, die bekend is. Ik wou dien Heer wel kennen." Hij legde den schotel bij de anderen en haalde een nieuwen schotel uit de kiep. „Dat is: Gode alleen de eer dat is een middelsoort en kost maar zeven en een halve cent. Van deze soort verkocht mijn vader het meest. Als wij bij een boer kwamen, vroeg de boerin altijd: „Hebt gij ook Gode alleen de eer?" En als vader dan ja zeide, dan wist ik wel, dat hij een

aardig duitje verdiende. Als ik weêr op de grenzen kom, zal ik zorgen een heele boël „Gode alleen de eer's" in te koopen, dat geeft goeden handel!"

De jonge pottenkoopman hield nog altijd den schotel in zijne hand. Het scheen dat hij weder nadacht. Het was wel een knaap waar wat inzat, en derhalve dacht hij ook na: „Gode alleen de eer!" zeide hij zachtkens. „Is Gode hetzelfde als God, en als God in den hemel? Dan zou ik ook wel kunnen zeggen: Alleen Gode in den hemel zij de eere! Ik wou, dat ik zulk een schotel had, waar dat op stond. Dat zou mooi zijn!"

Hij legde den schotel op den grond en kreeg andere met verschillende randen en opschriften. Allen kende hij, en door het gedurig turen op die letters, zag hij nu en dan eenige overeenkomst in de figuren, zoodat na ze eenigen tijd met aandacht beschouwd te hebben, hij weldra eene letterkennis verkreeg, waartoe hij nog nimmer in de gelegenheid geweest was, wijl zijn vader steeds kocht en verkocht. Langzamerhand had hij de bovenste afdeeling uitgepakt en nu kwam de middelste aan de beurt. Ook de grijze en blaauwe kommetjes hadden hun opschrift. Hij had zes paar „Die een kuil graaft voor anderen, valt er zelf in" en nog een douzijn „Doe wel en zie niet om." Alles plaatste hij rondom zich, en weldra was de geheele heuvel zoo met potten en pannen bezaaid, dat het wel leek of er ergens in den omtrek pottenmarkt was geweest. Onder in de kiep vond hij een zwart boekje met een eindje touw omwikkeld. „Dat zal die zwarte brieventasch zijn," zeide hij

op den grond nederhurkende, en het touwtje losmakende, vond hij eenige bladen wit papier met nummers en woorden beschreven, maar die hij tot zijn grooten spijt niet lezen konde. Hij snuffelde nu de verschillende schuilhoeken der portefeuille door, en vond eenige brieven en losse papieren, die thans voor hem volstrekt geene waarde hadden.

„Het is vreemd!" sprak hij binnen's monds, „dat mijn vader mij daarvan nooit iets zeide. Maar hij zal er ook niet aan gedacht hebben!" Hij deed alles zorgvuldig in de brieventasch, en begon ook nu weder de mand in te pakken. Maar dit ging zoo gemakkelijk niet als het uitpakken, en er verliep wel een groot uur eer hij er mede gereed was. Nu wendde hij het oog regts en links en overzag den weg dien hij nemen moest.

„Dat zal Doesborgh zijn!" prevelde hij en tuurde over het dorp Angerlo naar de aloude IJsselstad. „Daar zal ik henen gaan, en eens zien of mijn handel gelukkig is."

Hij ging nu vlak voor de mand op den grond zitten, gespte de twee riemen van de kiep onder de armen vast, stak den eiken stok in den grond, en zich daaraan klemmende, gelukte het hem na groote inspanning met de zware vracht op te staan. Vervolgens daalde hij langzaam den heuvel af, en weldra zag men hem tusschen de kronkelende paden den weg naar Angerlo inslaan.

II.

Hoe een colporteur zijnen weg bewandelt.

De jonge pottenkoopman was ongeveer een uur op weg. Hij had twee boerderijen bezocht, waar hij twee „die een kuil graaft's" met een klein winstje verkocht had. De boerin had hem eene groote kom melk toegegeven, en toen zij het in zijne blaauwe oogen gelezen had, dat hij wel een „kliekje" wortelen met aardappelen lustte, had zij hem eene groote portie voorgezet, waaraan hij smulde als een koning. Vervolgens had hij zijne pet afgenomen en de boerin vriendelijk lagchende bedankt voor hare goedheid. Nu was hij weêr op weg; maar toch viel hem heden de vracht zeer zwaar en hij was blijde, dat hij bij eene zandhoogte kwam, waartegen hij half leunende, half zittende uitrustte. Terwijl hij hier zat, ging er een man voorbij, die eenen grooten trijpen reiszak op den rug had hangen, en bovendien in zijne linkerhand en onder den arm nog eenige groote en kleine boeken droeg. Het scheen, dat de zak op den rug van den man ook tamelijk zwaar was, want hij ging er bijna gebukt onder. Toen de man in zijne nabijheid kwam, zagen zij elkander aan, en BART zeide vriendelijk, „goeden dag," waarop de man de groet beantwoordende, hem nogmaals aankeek en verrast werd door den aangenamen blik van het oog des knaaps. De man met den zwaren zak op den rug en de vele boeken onder den arm ging hem toch voorbij, maar naauwelijks was hij tien schreden verder gegaan, of hij draaide het hoofd om

en zag naar BART. Het was of het spel sprak, want juist zag de laatste hem weder zoo vriendelijk aan, dat de man, in weerwil dat hij welligt nog eene heele reis voor zich had, tot het besluit kwam terug te keeren en naast den jongen pottenkoopman te gaan zitten.

„Kent gij mij?" vroeg de boekenman op aangenamen toon, terwijl hij zijne vracht naast zich neêrlegde.

„Neen, mijnheer, volstrekt niet," antwoordde BART, en zette groote oogen op, toen hij bemerkte, dat het altemaal boeken waren, die de man in den reiszak had.

„Gij zeidet mij echter zoo vriendelijk goeden dag, mijn lieve vriend," hernam de boekenman; „dat ik moest gelooven, dat gij mij kendet, wat niet onmogelijk kon zijn, wijl ik met zoo vele menschen spreek,"

„Ik geloof toch, dat ik u eenmaal gezien heb," antwoordde BART, terwijl hij nadacht; „maar dat moet al zeer lang geleden zijn. Laat eens zien," vervolgde hij, gedurig meer nadenkende, „is het niet omstreeks vijf jaren geleden, dat ik U te..... ja, waar was het ook weer? O ja, nu weet ik het, het was in dezen tijd van het jaar, tegen het vallen van den avond en naar ik meen vijf of zes jaren geleden, dat ik u in eene hevige woordenwisseling aantrof, met een man, die even zoo'n groot pak boeken droeg als daar ligt. En als ik mij niet vergis, was dit in......"

De man, die daar zoo rustig en kalm naast den jongen pottenkoopman zat, knikte toestemmend met het hoofd en zeide:

„Gij bedriegt u niet, mijn jonge vriend! Die man was ik. Het was te Westervoort, waar ik des tijds aan het veer dienst deed. Ik beleedigde toen bij die gelegenheid een ijverigen dienstknecht van den Heer, een trouwen colporteur, die met mij over den Bijbel sprak. Maar in dien tijd kende ik den Heere JEZUS nog niet. Nu is het echter anders, maar Gode alleen zij de eer!"

BART zat met den mond wijd open. Al de potten en pannen trilden in de kiep en de E i n d e g o e d, a l l e s g o e d s klapperden tegen de W e n t e l u w e n w e g s, zoo zeer was hun koopman getroffen! Want hoorde hij niet oude bekende mannen, die hem goed deden? Welligt was de boekenman ook een handelaar in potten en pannen, wijl hij de randschriften zoo goed kende. Behalve dat welke vreemde woorden had hij niet vernomen: dienstknecht van den H e e r, C o l p o r t e u r, B ij b e l, zondaar, H e e r e JEZUS. Was het wonder dat hij met inspanning luisterde naar hetgeen de boekenman hem zeide en dat hij die vreemde uitdrukkingen binnensmonds herhaalde?

Hij zat dan met den mond wijd open en zag den vreemdeling zoo verbaasd aan, alsof deze hem honderd gulden voor een E i n d e g o e d a l l e s g o e d bood.

„Verwondert gij u daar zoo over, mijn jonge vriend," vervolgde de boekenman, toen hij het verbaasde gezigt van BART zag, „verwondert gij u daar zoo over? De Heer doet wonderlijke dingen. Hij wil niet dat de zondaar sterve, maar dat hij leve en zich bekeere!"

De jonge pottenkramer hoorde nog met meer opmerkzaamheid toe dan daar straks, terwijl de vreemdeling hernam:

„Ik leefde weleer buiten God en gebruikte alleen Zijnen Heiligen Naam in vloeken en zweren. De Heere JEZUS was mij geheel vreemd, maar toch sedert den avond, toen gij mij in twist zaagt met dien Colporteur, die mij een traktaatje in de hand duwde, liet dezelfde Heere JEZUS mij niet meer in rust. Eerst was het uit nieuwsgierigheid, dat ik het traktaatje las, maar toen ik het eenmaal gelezen had, moest ik het nogmaals lezen, en toen ik het eindelijk voor de derde maal overlas, had ik dag noch nacht rust, want mijn geweten overtuigde mij van groote zonden. Toen heb ik den Heere JEZUS gezocht, en Hij, die goede Herder liet zich dadelijk vinden. Maar wat scheelt u mijn jonge vriend?" vervolgde hij, toen hij bemerkte dat BART hem verwonderd aanzag.

BART gaf geen antwoord, maar herhaalde binnensmonds de woorden van den vreemdeling: „groote zonden — de Heere JEZUS — de goede Herder, die zich vinden laat als men Hem zoekt." Hij zag den man met boeken vriendelijk aan, en zei toen met eene bloode stem:

„Mag ik u eens eene vraag doen?"

„Wel zeker! hernam de onbekende op een vriendelijken toon.

„Gij hebt mij daar woorden genoemd en zaken, waar ik niets van weet, en die ik ook vroeger niet gehoord heb. Heere JEZUS, Bijbel, zondaar. Wat is dat? Och, zeg mij dit eens."

Het was echter nu aan de beurt van den vreemdeling om verwonderd te zijn. Gedurende de laatste vijf jaren zijns levens had hij wel veel ongeloof en bijgeloof onder de menschen gevonden, maar zulk eene vraag was hem nog nimmer voorgekomen. Hij zelf was thans colporteur en als hij aan de menschen zijne Bijbels te verkoopen aanbood en zeide dat hij kwam, om over den Heere JEZUS te spreken, dan antwoordde men hem: „o, Dien kennen wij reeds lang; wij hebben uwe Bijbels niet noodig, maak maar dat gij weg komt." Dan verliet hij ook hun huis in de vaste overtuiging, dat zij, die zeiden: den Heere JEZUS te kennen, Hem niet kenden. Maar deze knaap, die zulk een zacht en vriendelijk oog had, in wiens blikken hij groote verwondering over zijne woorden bespeurde — deze knaap vroeg hem: Heere JEZUS, Bijbel, zondaar, wat is dat? Zoo iets was hem nog nimmer voorgekomen. En toch bij eenig nadenken, had hij wel kunnen weten, dat het mogelijk was, dat hem zulk eene vraag gedaan werd. Hoe dikwijls heeft een christen zich niet te bedroeven over de verregaande onkunde zijner medemenschen, en hoewel de voorbeelden — gelukkig genoeg! — zelden zijn dat de Naam van den Heere JEZUS niet eenmaal gekend wordt, toch wil ik u in herinnering brengen, dat er nog jonge lieden zijn, die in zulk eenen ongelukkigen toestand leven. Och, er zijn vaders en moeders genoeg, die buiten den Heere JEZUS leven, nimmer naar de kerk gaan, geenen Bijbel hebben en nooit met hunne kinderen over God spreken. Als gij daaraan denkt, valt

dan op uwe knieën, en dankt den goeden God, dat Hij u zoo bevoorregt heeft, maar bidt tevens dat Hij uit barmhartigheid en liefde aan uwe arme natuurgenooten denkt, en het werk der Evangelie-verkondiging zegent.

De colporteur dan verwonderde zich zeer over deze vraag van den jongen pottenkramer, doch zijne roeping gevoelende, om niet alleen Bijbels te verkoopen, maar ook over den inhoud te spreken, zette hij zich op een grooten steen naast hem neder, en vroeg hem: „Hebt gij nog nimmer van den Heere JEZUS gehoord, die uit liefde tot de zondaren op aarde kwam en voor ons den dood des kruises verdroeg?

BART schudde met het hoofd.

„Weet gij niet dat de Heere God ons een boek geschonken heeft, waarin de geschiedenis Zijner liefde staat opgeteekend?"

BART moest dit andermaal ontkennen.

„Weet gij dan niet," vervolgde de colporteur en drukte den knaap de hand, „dat gij dagelijks zonde doet?"

„Neen, mijnheer!" antwoordde BART op natuurlijken toon, „ik weet niet wat zonde is. Mijn vader heeft er nimmer met mij over gesproken."

„Waar is uw vader dan?" vroeg de Colporteur.

„Dat weet ik niet, mijnheer!" antwoordde de arme jongen, terwijl hij het blaauwe oog ten hemel sloeg, als wilde hij daar zijnen vader zoeken, „hij is voor twee dagen gestorven."

De Colporteur vroeg gedurig meer, en de knaap antwoordde wat hij wist; maar alles wat hij vernam, overtuigde hem dat de arme jongen geheel verwaarloosd was, en niet eens zijnen naam kende. Wel vertelde hem de knaap dat zijn overleden vader een pottenkoopman was, die met den kiep op den rug de dorpen van Gelderland afliep, en als alles verkocht was naar de Duitsche grenzen ging, om nieuwen voorraad te halen, maar meer wist hij niet. Zijn vader was een man, die bijna nooit sprak en zelden trachtte met menschen in aanraking te komen, maar veeleer allen omgang meed. Hij konde soms uren achtereen stil zitten en in zich zelven verzonken, en menigmalen had hij gezien dat de oude man groote tranen stortte. Thans zwierf de knaap alleen door de wereld en het eenige vermaak dat hij zich gunde, was nu en dan de randschriften zijner schotels te bestuderen.

Dit was alles wat de Colporteur te weten kwam, en hij beijverde zich nu ten allereerste, om met den knaap over God als den Schepper van hemel en aarde te spreken; vertelde hem zoo beknopt mogelijk den val der eerste menschen, de afwijking van God — maar voor alle dingen de komst van JEZUS CHRISTUS en Zijnen dood. „En dit alles," ging de Colporteur voort, „staat nu in dit boek beschreven, hetwelk men Bijbel noemt. Hier hebt gij er een van mij ten geschenke en van harte hoop en bid ik, dat de Heere JEZUS u Zijnen heiligen Geest schenke, om te leeren verstaan wat Hij u in Zijn woord mededeelt."

Bij deze woorden overhandigde hij aan BART een Bijbel. De knaap blikte er begeerig in, en toen hij al die groote

en kleine letters zag, begreep hij er niets van, maar keek den Colporteur vragende aan. Deze begreep nu eindelijk dat zijn jonge vriend niet lezen konde, maar zich de randschriften der braadschotels en kommetjes herinnerende, waarvan BART gesproken had, vroeg hij hem hoe hij dan weten konde wat er in die pannen en schotels geschreven stond? De knaap deelde hem nu de wijze mede hoe hij het randschrift kende, en een zijner schotels nemende: zeide hij: „Zie! dit is „wentel uwen weg op den Heere."

Stilzwijgend nam de Colporteur een Bijbel en Psalm 37, vs. 5 opslaande, toonde hij hem dezelfde woorden. Nu verklaarde hij hem wat letters en woorden waren en eer er een uur verloopen was, wist BART, die met geheel zijn ziel en ligchaam luisterde, reeds meer van letters en woorden, dan menige knaap die een maand de school bezocht.

Intusschen herinnerde het vallen van den avond, dat het voor den Colporteur tijd was zijne reis voort te zetten. Hij sprak nog over verschillende zaken met hem en gaf hem onder anderen een stukje papier met deze woorden: „Als gij op uwe reis eens naar Nijmegen komt, vraag dan slechts naar den heer WILLEMS in de P. straat; toon hem dit stuk papier en hij zal u wel verder helpen. Mogt de Heere God uwen weg ook eenmaal over Amsterdam leiden, dan hebt gij hier mijn adres. En nu vaarwel, mijn jonge vriend! De Heer zij uw geleide, wees eerlijk, bid om licht en in alles: wentel uwen weg op den Heer!"

De Colporteur drukte hem hartelijk de hand, gaf hem zijn adreskaartje, nam den zwaren zak met Bijbels op de

schouders, vergat de andere boeken ook niet, en nog eens naar hem omziende, verliet hij BART en verloor hem weldra uit het gezigt.

De jonge pottenkramer hield den Bijbel en de twee papiertjes nog in zijne hand; hij zag met uitgestrekten hals den Colporteur achterna en toen hij dien bode des heils in de kromming der zandwegen uit het gezigt verloor, vulde zich zijn oog met tranen, blikte ten hemel en zeide zachtkens: „Heere JEZUS! woont gij daar? O kom dan bij mij en vertel mij iets van die liefde, waarvan deze man mij gesproken heeft!"

Meer sprak hij niet, maar gedurig zocht zijn oog naar de hoogte, „naar de bergen, van waar de hulpe komt."

En wat meent gij, lieve lezers! zou de Heere JEZUS, die gekomen is om het verlorene te zoeken, met die hulpe vertragen?

BART verborg zijne papiertjes zorgvuldig in een zijner zakken; en den dikken Bijbel onder den arm nemende, rigtte hij zich op en vervolgde ook zijnen weg.

III.

Hoe Bart te Nijmegen van zijne potten en pannen afkomt.

Veertien dagen verliepen! BART had half Gelderland doorgeloopen en zelfs Winterswijk bezocht, waar hij te voren

nog niet geweest was. Hij had goede zaken gedaan en menigen schotel, kopje, sauskom en mosterdpotje verkocht, waarbij het lederen beursje niet ledig gebleven was, want het zat vol kwartjes, dubbeltjes en centen, die hij zorgvuldig bespaarde, want hij begreep dat hij eerlang naar de Duitsche grenzen moest, om nieuwen voorraad te halen. Hij had weinige behoefte; zijn maaltijd bestond gewoonlijk uit droog roggebrood, maar hij weigerde ook nimmer eenen schotel met brij of aardappelen, dien de eene of andere boerin hem uit medelijden voorzette. Dan was zijn hart zoo dankbaar, en menigmaal schonk hij wederkeerig aan de kinderen zijner weldoensters een zijner schoonste kopjes, wat voor hem geene geringe gave was.

„Maar zijn Bijbel," vraagt gij welligt, „las hij daarin niet?" Twijfelt gij daaraan? O neen; menigmaal als hij ergens op eene heidevlakte alleen was, of in de een of andere schuur voor den regen schuilde, dan begon hij met zijne lessen. De schotels werden uitgestald en de kommetjes der tweede Afdeeling plaatste hij voor zich. Dan ging hij letter met letter vergelijken en na groote inspanning gelukte het hem nu en dan een woord te vatten. Doch de Heer liet Hem niet geheel alleen. Menige roodwangige boerenmeid, die hem in zulk eene schuur vond, en zich verwonderde over deze rare manier van leeren lezen, hielp hem in de edele spelkunst, vooral ook omdat hij steeds zoo vriendelijk en bescheiden was. Het uit- en inpakken verdroot hem nimmer, maar wel verloor hij nu

en dan den moed. Doch telkens als dit het geval was, dacht hij aan den goeden Colporteur, die hem zoo menigen goeden raad gegeven en hem op den Heere JEZUS gewezen had, die voor alle nooden hulp geeft. Alsdan rigtte hij den blik ten hemel en zuchtte: „Heere JEZUS, die goede man, dien ik op den weg ontmoette, heeft mij gezegd, dat Gij helpen kunt: o zoo help mij nu, want ik sta zoo geheel en alleen in de wereld!" En hoe dikwijls was het gebeurd, dat die Heer JEZUS, die den zwerveling met barmhartigheid aanschouwde, hem juist als hij op het punt stond den moeijelijken arbeid te staken, iemand toezond, die hem hielp. Eindelijk was het gelukt! Eindelijk had hij zijnen vurigen wensch verkregen en de eerste woorden die hij, hoewel nu en dan nog spellende, in zijnen Bijbel had kunnen lezen, waren: „Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is." Ps. 32, vs. 1.

Veertien moeijelijke dagen waren er voorbijgegaan en hij zat nu op zekeren najaarsmorgen op eene bank voor een heerenhuis te Nijmegen. Zijne kiep was goed voorzien, want hij had nieuwen voorraad gekocht: nieuwe schotels en nieuwe kommetjes met geheel nieuwe randschriften. Een der grootste schotels hield hij in zijne hand en deed zijn best om de spreuk te ontcijferen.

„Dit is eene zonderlinge spreuk," zeide hij zachtjes; „ik begrijp er niets van. Wat staat er? „Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de geregtigheid." Lees ik wel," ging hij voort letter voor letter met zijnen wijsvinger aanra-

kende en spellende: „die hongeren en dorsten naar de geregtigheid. Is dat dan eten en drinken? Dat is eene vreemde spijs, ten minste eene spijs, die ik niet ken. Wat zal dat toch beduiden?" En wederom spelde hij en las vervolgens luide: „Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de geregtigheid!" Hij schudde met het hoofd en moest bekennen dat hij nog geen honger of dorst had naar spijs en drank, welke hij niet kende.

„Zijt gij hongerig en dorstig?" vroeg eene zachte stem boven zijn hoofd.

BART sloeg de oogen opwaarts en zag eenen man uit het venster liggen, die hem met vriendelijke oogen aanzag.

De man herhaalde zijne vraag.

„Neen, mijnheer!" antwoordde BART, niet in het minst verlegen. „Ik heb pas voor een uurtje mijn stuk brood gegeten en daarbij een lekker glas water gedronken."

De man uit het venster glimlachte. Hij had misschien een ander antwoord verwacht. Maar hij scheen het er op gesteld te hebben met onzen jongen Pottenkramer te keuvelen, derhalve vroeg hij weder:

„Zijt gij dan niet hongerig en dorstig naar hetgeen daar in den rand van uwen schotel staat?"

„Meent u dit?" vroeg BART, en wees op het woord geregtigheid.

De man knikte van ja.

„Hebt gij daarvan wat voor mij?" hernam BART schielijk, die eene zekere mate van nieuwsgierigheid niet onderdrukken wilde.

De man, die nog altijd uit het venster zag, zette eerst een bedrukt en bedroefd gezigt, want hij meende dat de koopman in potten met zijne vraag spotte; doch toen hij den eenvoudigen toon zijner woorden hoorde, en het kinderlijk gelaat van den vrager zag, had hij berouw dat hij den knaap eenigszins zuur had aangezien. Om echter beter met hem te kunnen spreken, verzocht hij hem vriendelijk aan te schellen en binnen te komen.

BART schelde en de meid deed open.

„Niets noodig, koopman!" zeide zij, toen zij een dikken jongen, met een nog dikker vracht op diens rug zag. „Niets noodig!" herhaalde zij nogmaals, toen zij zag dat hij een grooten braadschotel in zijne hand hield, waarop eene menigte letters stonden.

„Mijnheer heeft met mij gesproken over dezen schotel," zeide hij, eenigszins verlegen op het grove aardwerk wijzende, „en mij gelast aan te schellen en dan binnen te komen."

„Dat is me nu nog nooit gebeurd," pruttelde de meid, terwijl zij de slip van haar boezelaar over den arm sloeg, „neen, dat heb ik ook nog nooit gehoord, dat een heer met een pottenkoopman handelt over een braadschotel. 't Is al heel curieus! Maar mijnheer WILLEMS heeft meer zulke rare invallen. Geef mij dien schotel maar," zeide zij tot BART, „dan zal ik mijnheer roepen."

De meid ging pruttelende heen, maar kwam twee minuten daarna nog veel brommiger terug en snaauwde onzen BART toe: „Gij moet bij mijnheer boven komen! Dan

kan hij voor mijn part die heele kiep koopen," liet ze er wat zachter opvolgen.

Zij ging vooruit en BART volgde haar, gebukt gaande onder den zwaren last eener vol geladen vracht.

„Daar," zeide de meid, „ga dezen trap op, en dan de eerste deur aan uwe regterhand; klop daar maar aan, maar stoot niet aan de witte muur met uw vuilen pottenboel," bromde ze hem achterna.

BART klom den trap op, vond de deur, klopte, en eene zachte en aangename stem riep hem toe: „Kom maar binnen!"

Hij opende nu de deur, maar waagde het niet zijne bloote voeten in die mooije kamer te zetten. Dat was een pracht! Heerlijke stoelen, sofas, spiegels, een blinkende sshrijffessenaar, fraaije schilderijen met gouden lijsten, en behalve dat zoo'n kostbaar tapijt op den grond. En welk eene menigte groote boeken! Alles draaide hem voor de oogen, en hij zou duizelig geworden zijn, had hij zich niet aan den deurpost vastgeklemd.

„Kom toch binnen, mannetje!" zeide dezelfde stem, die BART uit het venster toegeroepen had.

BART waagde het en zag eenen heer, die in een gemakkelijken leunstoel zat.

„Zoo! zet nu maar uwe mand op den grond en kom dan eens bij mij zitten, dan kunnen wij ons gesprek van daar strakjes voortzetten."

BART deed het, maar hield den meergemelden schotel nog in de hand.

kan hij voor mijn part die heele kiep koopen," liet ze er wat zachter opvolgen.

Zij ging vooruit en BART volgde haar, gebukt gaande onder den zwaren last eener vol geladen vracht.

„Daar," zeide de meid, „ga dezen trap op, en dan de eerste deur aan uwe regterhand; klop daar maar aan, maar stoot niet aan de witte muur met uw vuilen pottenboel;" bromde ze hem achterna.

BART klom den trap op, vond de deur, klopte, en eene zachte en aangename stem riep hem toe: „Kom maar binnen!"

Hij opende nu de deur, maar waagde het niet zijne bloote voeten in die mooije kamer te zetten. Dat was een pracht! Heerlijke stoelen, sofas, spiegels, een blinkende schrijflessenaar, fraaije schilderijen met gouden lijsten, en behalve dat zoo'n kostbaar tapijt op den grond. En welk eene menigte groote boeken! Alles draaide hem voor de oogen, en hij zou duizelig geworden zijn, had hij zich niet aan den deurpost vastgeklemd.

„Kom toch binnen, mannetje!" zeide dezelfde stem, die BART uit het venster toegeroepen had.

BART waagde het en zag eenen heer, die in een gemakkelijken leunstoel zat.

„Zoo! zet nu maar uwe mand op den grond en kom dan eens bij mij zitten, dan kunnen wij ons gesprek van daar strakjes voortzetten."

BART deed het, maar hield den meergemelden schotel nog in de hand.

J. Moller

Steendr. v. P. W. M. Trap

„Kom aan, mijn jongen!" zeide de heer, dien de meid mijnheer WILLEMS noemde, en welken naam BART terstond het adres in herinnering bragt, dat de colporteur op den Angerloschen weg hem gegeven had. „Kom aan, mijn jongen, zeg mij nu eens of gij ook hongerig en dorstig zijt naar de geregtigheid, zoo als er op uw schotel staat."

BART haalde de schouders op en konde geen antwoord geven, maar blikte den heer WILLEMS in het milde oog, waarin hij duidelijk las, dat die heer het goed met hem meende.

„Kent gij den tekst reeds lang, die op uwen schotel staat?"

„Nog niet lang, mijnheer! Ik heb hem eerst voor drie dagen gekocht en gisteren avond voor het eerst gespeld."

„Kent gij nog andere teksten en spreuken dan deze?"

„O ja wel, mijnheer!" Nu noemde hij al de randschriften zijner oude schotels op.

„Zoo, hebt gij die uit den Bijbel getrokken?"

„Neen mijnheer! Ze stonden op mijne schotels."

„Ha! nu begrijp ik u. Maar gij schijnt toch Gods Woord lief te hebben, want daar boven in uwe mand zie ik een Bijbel liggen."

„Dat is mijn spel- en leesboek, mijnheer!" antwoordde BART met eene uitdrukking van groot geluk.

„En hoe komt gij daar aan?"

„Dat heeft mij een heer gegeven, die met een zak met boeken op den rug, mij digt bij Angerlo ontmoette. En als ik mij niet vergis," voegde hij er eenigszins schroomvallig bij, terwijl hij een papiertje uit den zak trok, „dan heeft hij mij dit papiertje voor u mede gegeven." Dit

zeggende, overhandigde hij den heer WILLEMS het papiertje.

De heer WILLEMS nam het niet zonder verwondering aan, en las het. Hoe weinig de regels ook waren, welke het briefje behelsde, toch ontroerde hij en bedwong een traan die uit zijne oogen vloeide.

Het briefje was van den volgenden inhoud: „Die tot Mij komt, zal Ik geenszins verwerpen, sprak eenmaal de Heere JEZUS en spreekt Hij nog. Deze knaap kent Hem niet, maar zoekt Hem. Zult gij hem behulpzaam zijn?"

J. B.

„Van harte gaarne, van harte gaarne," stamelde zachtkens de heer WILLEMS en vouwde het briefje digt; en zich toen tot den armen BART wendende, die niet wist wat deze woorden beduidden, vroeg hij hem, met eene milde stem: „Zoekt gij nog altijd naar den Heere JEZUS?"

Dat was eene belangrijke vraag voor onzen BART. Ja, hij zocht noch altijd naar den Heere JEZUS! Veertien dagen lang had hij reeds met zielsverlangen naar hulp van boven uitgezien, en als hij zich niet bedroog, als hij aan eene inwendige stem mogt geloof slaan, dan meende hij ook reeds een spoor gevonden te hebben.

Hij toch was niet door eigen ingeving, maar door een eenvoudig bijbelwoord, en nu en dan door de toespraak eener geloovige ziel tot de overtuiging gekomen, dat God heilig en hij vol zonde was. Hij gevoelde er leedwezen over dat hij eerst nu tot die kennis was gekomen, maar hoopte toch dat het niet te laat mogt zijn. Hij had iets gehoord en gelezen van de opofferende liefde des eenigen

Middelaars, maar daarvan had hij nog niets gesmaakt en in zijn hart ondervonden. De arme jongen had nog geen honger en dorst naar de geregtigheid, welke is JEZUS CHRISTUS!

Doch hij moest antwoorden en den heer WILLEMS in het opene gelaat aanschouwende, zeide hij: „Ja, mijnheer! Ik zoek den Heere JEZUS CHRISTUS, en verlang er naar meer van Hem te hooren, dan ik tot nog toe weet."

De heer WILLEMS, ingenomen door den ongekunstelden toon van den knaap, gevoelde zich gedrongen hem iets van de groote liefde des Heeren te openbaren, en toen hij in korte trekken den zondigen toestand der menschheid geschetst had, verklaarde hij hoe JEZUS onze geregtigheid is geworden. Wie Hem kende, wie in Hem geloofde, zoude nimmer meer dorsten, want CHRISTUS geeft ons een' vrede, die allen verstand te boven gaat. Als onze ziel naar God dorst, dan voert Hij ons zachtkens aan zeer stille wateren. Dat water des levens geeft Hij om niet. Hij roept allen en niemand sluit Hij uit. Hij heeft geleden, opdat wij vrede zouden hebben door Zijn bloed!

Op deze wijze sprak de heer WILLEMS voort, en gij kunt begrijpen, lieve lezers! hoe BART luisterde. Het was alles nieuw voor hem. Hij hing als aan de lippen van dien man, die in de hand des Heeren, het werktuig zoude worden, om hem tot de bron des levens te leiden.

Er ontstond eene kleine pause, want beiden waren in diepe gedachten; de een wel verschillend van den ander, maar toch hadden beiden de vraag op de lippen: „Heere JEZUS! waar henen?"

Het moet een indrukwekkend tooneel geweest zijn deze twee bij elkander te zien. De heer WILLEMS, bezitter van grooten rijkdom en pracht — BART, niets bezittende dan zijne potten en pannen. De heer WILLEMS in eene schoone morgenkleeding, met warme geborduurde pantoffels aan — BART slechts in lompen gehuld.

Nog zaten beiden in diepe gedachten verzonken, toen plotseling de heer WILLEMS vroeg:

„Zijn daar alleen potten en pannen in die mand?"

„Ja wel, mijnheer! behalve een Bijbel en eene oude portefeuille."

„Zoo, behelst die portefeuille eenige waarde voor u."

„Dat weet ik niet, mijnheer! Er zijn eenige papieren in, die ik echter niet lezen kan." En nu vertelde BART, alles wat hij daarvan wist; hoe zijn vader met hem daarover gesproken had, maar dat hij nog niet te weten was gekomen, wat die portefeuille behelsde.

„Zoude ik die portefeuille eens mogen zien," vroeg de heer WILLEMS, die nieuwsgierig gewonden was, „en wilt gij die mij toevertrouwen?"

„Zeer gaarne, mijnheer!" antwoordde BART, en sprong op, opende de derde afdeeling zijner kiep en overhandigde den heer WILLEMS den ouden zwarten brieventasch.

Nauwelijks had deze heer eenige brieven vlugtig doorgelezen, of hij stond op, opende eene secretaire, snuffelde in eenige oude papieren, zag gedurig den armen BART aan, die van dit alles niets begreep, en eindelijk plaatste hij zich weder op eenen stoel en scheen te willen nadenken

over alles wat hij gezien, gehoord en gelezen had. Eindelijk stond hij weder op; hij had een plan gevormd. Vervolgens aan de schel trekkende, wachtte hij eenige oogenblikken tot dat hij den sloffenden tred der meid aan de deur vernam...... Er werd geklopt.

„Binnen!" zeide de heer WILLEMS.

Dezelfde meid, die BART de deur geopend en hem hier geleid had, trad de kamer in en zag met verbaasde oogen hoe BART zoo vertrouwelijk op een der mooije stoelen zat, alsof hij er het grootste regt op gehad had.

„GRIETJE!" zeide de eigenaar van al het schoone! „roep eens den knecht hier, en draag dan met hem al die potten en pannen naar de keuken."

De meid zag vreemd op, maar antwoordde niets, dan: „best mijnheer!" waarop zij de kamer verliet.

„Heb ik nu van mijn leven zoo'n wonderlijken heer gezien," bromde GRIETJE op den trap, „die van den eersten besten pottenkoopman, een heele mand pannen en kommen koopt? Waar moeten wij er meê heen? De keuken is al boorde vol! Neen, neen," vervolgde zij, en schudde bedenkelijk het hoofd, „ik begin nu haast te gelooven, dat het mijnheer in zijn bovenste verdieping scheelt."

Intusschen kwam zij beneden, en geholpen door den knecht tilde zij de zware mand met potten en pannen de kamer uit, en bragt haar niet zonder zuchten en uitroepingen van bevreemding over „mijnheers rare invallen" naar de keuken, waar de mand eene eerzame plaats kreeg achter het vatenhok.

„En nu, mijn jonge vriend!" zeide de heer WILLEMS, terwijl hij op BART toeging en hem minzaam bij de hand nam „gij hebt gezien dat ik u uwe potten en pannen ontnomen heb, maar gij zult er geen nadeel bij hebben. Gij zijt een wees, maar ik zal u ten vader zijn; voortaan zal ik voor u zorgen; ik zal u onderwijs laten geven, en dan willen wij hopen dat de Heere God u en mij ondersteune met Zijnen onmisbaren zegen."

BART wist niet wat hij van dit alles denken moest. Hij zat als versteend op zijnen stoel, maar hoe rustig zijne houding en hoe kalm zijn uiterlijk ook was, toch konde men bespeuren dat van binnen in hem alles in beweging was. Zijn hart klopte geweldig; al zijne zenuwen waren in gisting; zijne lippen begonnen te beven, zijne oogleden trilden en eenige niet te weerhouden tranen, drongen door de wimpers heen. Eindelijk moest hij lucht geven aan de stem der dankbaarheid, en onder den uitroep van „o mijnheer WILLEMS! waarmede zal ik het u vergelden?" stortte hij in de armen van hem, die zijn weldoener worden zou.

IV.

Wiens zoon Bart was.

De heer WILLEMS was, zoo als gij ook reeds zult gemerkt hebben, een zeer rijk man. Hij bezat een prachtig huis en buitendien nog vele andere groote en kleine woningen, benevens landgoederen die hem jaarlijks groote renten opleverden. Hij was niet getrouwd, maar leefde stil en eenvoudig daarhenen, of zoo als de wereld zegt: „als een vergeten burger." Hij was minzaam en vriendelijk en daarbij zoo nederig dat de menschen, die hem niet kenden, zeker dien eenvoudigen man niet zoo schatrijk zouden hebben aangezien. Maar de nederige is aangenaam in de oogen des Heeren, en al wie naar hoogheid streeft, die een trotsch en hoovaardig harte bezit, is Hem een gruwel, die zelf als het beeld der grootste nederigheid op aarde kwam.

Intusschen gebruikte de heer WILLEMS de schatten, die de goede Gever hem geschonken had, niet te vergeefs. Overal waar nood was, waar de armoede om brood schreide, zond de Heer WILLEMS raad en daad; maar dit geschiedde in het verborgene. Hij bragt de woorden des Heeren in toepassing: „laat uwe linkerhand niet weten, wat uwe regterhand geeft." Meent echter niet dat het hem geheel onverschillig was, aan wien hij zijne weldaden uitreikte! O neen! Bij hem stond een ander woord des Bijbels diep in zijn hart gegrift: „Doet het alles ter eere Gods." En hoe konde hij dit nu beter doen, dan door alle eerlijke en geoorloofde middelen te trachten Gods koningrijk uit te breiden? Hij begunstigde vooral de bijbelverspreiding, en de colporteur, dien onze BART op den weg naar Angerlo ontmoette, zoude u menige belangrijke som hebben kunnen opnoemen, welke de heer WILLEMS tot dat doel besteed

had. Hij was een van die stille weldoeners der menschheid, wiens naam nimmer pronkte in de dagbladen, maar die aangeschreven stond bij God, want hij wandelde in Zijne vreeze. Derhalve kunt gij, mijn jonge lezer, het best begrijpen, dat het korte briefje van den colporteur een grooten indruk op het gemoed van gemelden menschenvriend maakte, en dat hij blijde was nu de Heer hem zoo zigtbaar toeriep: „Zie, Ik zende u een knaap, die naar Mij zocht. O, Ik heb hem zoo lief en Ik heb reeds zoo lang naar hem uitgezien, voor hij nog Mijnen naam kende." Die stem klonk niet te vergeefs, en als gij den vromen man hadt gezien hoe hij in zijne binnenkamer ging, zich daar voor zijnen God verootmoedigde en Hem om Zijne leiding in deze gewigtige zaak smeekte – zie dan zoudt gij dien goeden heer WILLEMS nog veel liever gekregen hebben.

Sedert drie dagen was BART reeds in het huis van hem, die hem zoo liefderijk ontvangen, en beloofd had, hem als zoon te willen aannemen. In deze drie dagen was er veel gebeurd waarover zich niemand meer had verwonderd dan GRIETJE de keukenmeid, die den geheelen dag in zich zelve pruttelde en zeide: „Wat mijnheer met dien pottenjongen beginnen wil, is mij een raadsel. Alle dagen wat nieuws. De kleermaker en schoenmaker loopen het huis bijna plat, en elk oogenblik als ik naar de voordeur moet, is er iets voor „den jongen heer." Ja, 't is me nog al een mooije jonge heer! Ik wou maar dat hij met zijn pottenkiep honderd uur hier van daan was, want dat geloop begint me mooi te vervelen. Daar straks nog kwam er een lange

mijnheer met een groote speld op zijn borst. He! wat had die man een beweging en een drukte op zijn lijf. Toen ik vroeg: wie mijnheer was, antwoordde hij: „Ik ben geroepen om den jongen heer te friséren." Nu, dat laat ik nog al gelden, want zijn haar mag wel ereis geknipt worden; het is zoo lang en vlasserig dat men er wel een raagbol van maken kan. Maar daar wordt alweêr gescheld," vervolgde zij, terwijl ze in hare pruttelende alleenspraak gestoord werd, „wie zal dat nu weêr wezen?"

Zij wierp den schuimspaan, dien zij juist in handen had, knorrig op de keukentafel en ging naar de voordeur.

De man, die aangescheld had en het huis inkwam, zag er tamelijk oud, hoewel povertjes in de kleederen uit.

„Is mijnheer WILLEMS te huis?" vroeg hij op zulk een bescheiden toon, dat de meid zelve er door getroffen werd.

„Ja wel, mijnheer!" antwoordde ze, hare stem verzachtende. „Mag ik uwen naam weten, dan zal ik u aandienen?"

„Wees dan zoo goed en zeg aan mijnheer, dat de boekhouder van de vroegere firma WILLEMS en VAN DER PLOEG er is. Mijnheer heeft me laten roepen, weet u," voegde hij er eenigszins fluisterende bij.

„Is u dan welligt mijnheer WORMERS, die in de Koningstraat woont?" vroeg de meid, eenen medelijdenden blik werpende op den ouden man, die daar zoo ootmoedig voor haar stond, en wiens schamele kleeding bewees, dat hij niet tot de rijken dezer wereld behoorde.

„Juist, juist! mijnheer kent mij zeer goed, en mijnheer onderhoudt mij op mijnen ouden dag, nadat ik een halve eeuw hem en zijn vader als boekhouder gediend heb."

„Ja, dat weet ik wel, mijnheer," antwoordde GRIETJE wier knorrigheid nu geheel geweken was. „Ik zal dadelijk naar mijnheer gaan."

GRIETJE liet den ouden boekhouder in een klein spreekkamertje en ging naar boven. Onderweg herinnerde zij zich dikwijls gehoord te hebben, hoe de heer WILLEMS reeds sedert jaren den boekhouder en zijne oude vrouw onderhouden, en hoe dikwijls de knecht allerlei versnaperingen en benoodigdheden naar zijne woning in de Koningstraat gebragt had. En toen zij nu voor de deur gekomen was, moest zij zelve bekennen: „Mijnheer heeft wel wonderlijke invallen, maar doet toch veel goeds!"

Zij klopte aan de deur, trad binnen en zeide dat de oude boekhouder beneden was.

„Goed, GRIETJE! verzoek mijnheer of hij naar boven wil komen. En gij BART," vervolgde hij tot onzen gewezen pottenkramer, die in een nieuw pak kleêren gestoken was en er nu allerliefst uitzag, „neem uwe boeken en ga zoo lang in de kamer hiernaast."

GRIETJE ging naar beneden, BART naar de aangewezen plaats en eenige oogenblikken later zat de oude boekhouder naast zijn gewezen patroon op de kanapé.

„Belangrijk nieuws, mijnheer WORMERS!" begon de heer WILLEMS, die den ouden zwarten brieventasch van BART in zijne linkerhand hield, „belangrijk nieuws heb ik dezer

dagen ontvangen, waarover gij u zekerlijk verwonderen en verblijden zult. Maar voor ik u dit mededeel, verzoek ik u mij nog eens te herinneren wat er in de twee laatste jaren van uw boekhouderschap met den heer VAN DER PLOEG gebeurd is."

„Meent u de geschiedenis van zijn kind?"

„Juist, mijnheer WORMERS. Vertel mij dat nog eens, want gij weet dit zeker nog beter dan ik, wijl ik juist tijdens die ongelukkige gebeurtenis in Engeland was."

„Dat zal nu zoo omstreeks twaalf of dertien jaar geleden zijn, meen ik, mijnheer WILLEMS," antwoordde de boekhouder, die eenige oogenblikken had nagedacht.

„Dat kan wel! Maar ga voort."

„Het zal u niet onbekend zijn," dus begon de oude boekhouder, „dat het huwelijk van den heer VAN DER PLOEG, toen ter tijde uw compagnon, niet van langen duur was. Zijne vrouw stierf eene maand na de geboorte van een zoontje. De bedroefde vader, genoodzaakt zijnde het kind aan de zorgen eener min toe te vertrouwen, besteedde het bij de vrouw eens daglooners. Deze vrouw liet de heer VAN DER PLOEG bij zich komen, ruimde voor haar en het kind eene kamer in, en wijdde al zijne zorgen, al de weinige oogenblikken van zijnen vrijen tijd aan de belangen van zijn eenigen zoon. Het kindje groeide voorspoedig op en was bijkans zeven maanden oud, toen eene belangrijke familie-zaak den heer VAN DER PLOEG naar het zuiden van Frankrijk riep, waar zijne tegenwoordigheid eenigen tijd vereischt werd. Geheel zijn vertrouwen aan de min van

zijn kind schenkende, huurde hij voor haar in een der naastbijzijnde dorpen eene kamer bij boerenlieden, voorzag haar van al het noodige en beloofde dat als zij trouw en moederlijk voor zijn kind zorgde, hij het haar niet onvergolden zoude laten. De min vertrok en met weemoed nam de vader afscheid van zijn geliefd kind. Ach! hij zag het niet weder. Een jaar na zijn vertrek ontving het kantoor eenen brief uit Marseille, waarin ons medegedeeld werd dat de heer VAN DER PLOEG door het omslaan eener boot zijn leven in de golven geëindigd had. Wijl hij gedurende zijne afwezigheid de toezigt over zijn kind aan u had opgedragen, en gij, mijnheer WILLEMS, op reis naar Engeland waart, bezocht ik nu en dan, volgens uwe orders, de min en het kind. Op zekeren dag, ik herinner het mij nog zeer goed, was ik er weder heengegaan, en stelde aan de vrouw eene bepaalde som gelds ter hand voor haar onderhoud en voor de verzorging van het kind. Ik vond haar in tranen, en toen ik haar de reden vroeg, zeide zij mij „ach mijnheer! ik gevoel mij zoo ongelukkig! Ik ben zoo geheel verlaten en lijd eene zielesmart, die ik u thans niet openbaren mag." Ik troostte haar zoo goed mogelijk, maar wijl ik de ware oorzaak harer droefheid niet wist, gelukte het mij slechts gedeeltelijk haar moed in te boezemen, terwijl ik haar nog verzekerde, dat weldra de heer VAN DER PLOEG wederkeeren en haar gewis met raad en daad bijstaan zoude. Toen ik weder huiswaarts gekeerd was, ontving ik de treurige tijding uit Marseille en ik haastte mij dezelve u te berigten. Twee dagen later begaf

ik mij op weg om de min ook hiervan kennis te geven, doch wie beschrijft mijn schrik, toen ik die vrouw niet meer vond. Hare kamer was gesloten en de buren verzekerden mij, dat zij kort na mijn vertrek het huis verlaten had, zonder te zeggen waarheen. Wijl echter die lieden geloofden, dat zij om gewigtige redenen naar Nijmegen vertrokken was, hadden zij er niet verder over nagedacht. Ik zette alle mogelijke nasporingen in het werk, ten einde het mij gelukken mogt de min met het kind te ontdekken, doch het was te vergeefs. Het eenigste wat ik acht dagen later vernam, was dat men haar in de omstreken van Bentheim gezien had. Ik had u van alles onderrigt, te meer omdat de familie van den heer VAN DER PLOEG, buiten 's lands woonde, en u verzocht spoedig over te komen. Intusschen zat ik niet ledig. Ik wendde mij tot de bevoegde authoriteiten, maar hoe vele moeite men ook deed, wij konden niets te weten komen en ik zag mij met leedwezen genoodzaakt deze treurige zaak aan de familie van den heer VAN DER PLOEG te melden. Kort hierop vond uwe terugkomst uit Engeland plaats, en nu zetteden wij met ijver onze nasporingen voort. Alles echter wat wij te weten kwamen was, dat de min niet meer leefde. Van het kind evenwel vonden wij geen spoor en eindelijk na vele jaren te vergeefs onderzoek gedaan te hebben, moesten wij de nasporingen staken, geloovende dat het kind dood was."

De oude boekhouder eindigde hier zijne mededeeling, maar toen hij, de glinsterende oogen van den heer WILLEMS

zag, gevoelde hij dat zijn gewezen patroon thans meer van de zaak wist. De heer WILLEMS hield nog steeds de zwarte portefeuille in zijne hand en er een papiertje uittrekkende, gaf hij het aan den boekhouder met de vraag: „kent gij dit schrift?"

De oude man haalde eene knijpbril te voorschijn, zette die bedaard op zijnen neus en overzag het papier.

„Als ik mij niet vergis, is dit het schrift van den heer VAN DER PLOEG. Mag ik het eens lezen?"

De Heer WILLEMS knikte toestemmend en de boekhouder las het volgende:

„Vrouw TELDERS! voor ik deze stad verlaat, wenschte ik u nog deze buitengewone gift van honderd gulden te doen toekomen, als een blijk van vertrouwen en dankbaarheid voor de zorgen, welke gij aan mijn kind besteddet. Hartelijk hoop ik dat gij mijn kind teederlijk zult liefhebben. Geve de Heer dat wij elkander gezond wederzien.

P. M. VAN DER PLOEG."

„Mag ik eens vragen," vervolgde de Boekhouder, terwijl hij den heer WILLEMS met belangstelling aanzag, „hoe is u in het bezit van dezen brief gekomen?"

De oude heer glimlachte, en hem een ander papiertje ter hand stellende, verzocht hij hem ook dit eens te lezen.

De Boekhouder voldeed hieraan en las het volgende gedeelte voor van eenen brief, waarvan een groot stuk afgescheurd was.

„....... De volgende week kom ik terug. Zorg dat de .... anders ......

J. TELDERS."

„Gij begrijpt het niet, mijnheer WORMERS! niet waar? Maar mij is alles uit eenige andere papieren, die zich in deze portefeuille bevinden, duidelijk geworden. Welligt zult gij u nog herinneren dat de min met zekeren TELDERS gehuwd was, die bekend stond als een man, die geheel buiten God leefde, zijne arme vrouw slecht behandelde en al het geld wat hij verdiende in de herbergen doorbragt. Kort voor den tijd dat zijne vrouw als min in dienst trad bij den heer VAN DER PLOEG, had hij haar verlaten; hij had zich uit de voeten gemaakt, wijl zijne schuldeischers dreigden hem te vervolgen. De vrouw was dus alleen, maar geholpen door de grootmoedigheid en mildheid van den heer VAN DER PLOEG, werd zij in staat gesteld in haar levensonderhoud te voorzien en was blijde van eenen man ontslagen te zijn, die haar zoo zeer had gekweld. En nu kan ik mij best den angst en de benaauwdheid der min voorstellen," vervolgde de heer WILLEMS, „toen zij een briefje van haren man ontving, waarin hij haar zijne aankomst meldde. Bang zijnde weder met hem zamen te leven en weder door hem gekweld te worden, ontvlugtte zij de plaats waar zij woonde!"

„Maar het kind?" vroeg de oude boekhouder.

„Geduld, mijn lieve vriend," viel de heer WILLEMS hem in de rede, „geduld, gij zalt meer hooren. Gij herinnert u nog wel dat de politie, die voor ons in deze zaak onderzoek deed, spoedig het verblijf van TELDERS ontdekte, maar het bleek alras duidelijk dat hij zijne vrouw en het kind van den heer VAN DER PLOEG niet gezien had. De vrouw was op hare vlugt overleden, maar het kind was verdwenen. De Heer echter waakte over dat kind en hoe wonderbaarlijk Zijne wegen ook zijn, toch vergunt Hij ons nu en dan eenen blik in Zijne gangen te slaan. Laat ik u spoedig mededeelen dat het kind gevonden is, leeft en...... bij mij is. Hier hebt gij het bewijs!"

De heer WILLEMS overhandigde hem nu een brief, die echter wegens onduidelijk en slecht schrift bijna niet te lezen was. Het scheen dat de steller van dien brief niet gewoon was te schrijven, want de letters waren zoo scheef en krom, alsof het enkel hanepoten waren. De inhoud echter kwam op het volgende neder. In hetzelfde gehuchtje waar de min zich na hare ontvlugting ophield, kwam op den eigen avond dat zij reeds met den dood worstelde, een pottenkramer, die haar in de laatste oogenblikken bijstond. Aan hem droeg zij op het kind aan den heer VAN DER PLOEG over te geven, stelde hem hare brieventasch ter hand en schonk hem al het geld dat zij bezat, onder voorwaarde het kind aan zijne familie af te geven. Die pottenkramer echter deed niet overeenkomstig den wensch der stervende; hij behield het kind, om er een bedelaar van te maken, die hem goede

winsten zoude aanbrengen. Veertien jaren lang zwierf hij met dat kind Holland en een gedeelte van Duitschland rond, bedelde of dreef handel, maar liet den armen knaap onkundig van zijnen stand. Eindelijk ontwaakte zijn geweten, hij schreef dezen brief en had besloten alles bekend te maken, toen de dood hem overviel.

„Twijfelt gij er nu nog aan," vroeg de heer WILLEMS, toen de oude boekhouder met lezen geëindigd had, dat het kind leeft?"

„Gods wegen zijn wonderbaarlijk!" gaf deze ten antwoord.

Vervolgens vertelde de heer WILLEMS op welk eene wijze hij in het bezit van deze portefeuille en van het kind gekomen was en „hier," dus vervolgde hij, terwijl hij de deur der aangrenzende kamer opende, „hier is het kind!"

De oude boekhouder wierp eenen blik in die kamer en zag daar onzen BART, die bezig was met schrijven.

„Is dat het kind, dat wij zoo angstig gezocht hebben?" riep de heer WORMERS uit en sloeg de handen van verbazing in één, „waarlijk wij mogen wel zeggen, dat Gods wegen wonderbaarlijk zijn!"

„Ja," viel de heer WILLEMS in, „dat is waar, maar vergeten wij niet Hem te danken voor Zijne liefderijke bestiering en vooral voor de eenvoudige middelen, die Hij aangewend heeft om dat verloren schaap op eenen weg te brengen, die leidt naar de groene weiden en de stille wateren!"

Vervolgens deelde hij hem alles mede, wat hij nog van den knaap wist, vertelde hem van de schotels en de rand-

schriften en dat juist deze aanleiding gegeven hadden, om den knaap weder op de regte plaats te brengen. Hij droeg nu den boekhouder op, naar de familie van den heer VAN DER PLOEG te schrijven en haar bekend te maken met de geschiedenis van den verloren zoon.

De oude man nam afscheid en eenige oogenblikken later zat de heer WILLEMS alleen. Alleen? neen hij was in het gebed met zijnen God, Wien hij om raad en kracht smeekte, hem te ondersteunen in de aanvankelijke leiding van den knaap.

V.

Wentel uwen weg op den Heere.

Mijne jonge vrienden weten thans wie BART de pottenkramer is. Dezelfde arme knaap, dien wij in het gehuchtje Wijnbergen in gezelschap van den stervenden man en de onrustige geiten aantroffen; die twee dagen daarna op den heuvel zijne potten en pannen als leesboeken gebruikte, vervolgens met den Colporteur in aanraking kwam en eindelijk veertien dagen later, door God geleid voor het huis van den heer WILLEMS stond, waar hij op den groven braadschotel de heilrijke spreuk spelde: „zalig zijn zij, die hongeren en dorsten naar de geregtigheid" — dezelfde arme jongen was de zoon van den rijken heer

VAN DER PLOEG, de voormalige compagnon van den heer WILLEMS. Door tusschenkomst en bemiddeling van zijne bloedverwanten, zoude BART ten huize van den man blijven, die onder Gods leiding, aan het lot van den knaap eene andere wending moest geven. Hoe gaarne nam de heer WILLEMS die taak op zich, en hoe zeer trachtte hij door liefderijke en trouwe verpleging het lijden van den armen jongen te verzachten, die zijne jeugd in bittere armoede en ellende had doorgebragt.

Maar welke middelen zoude hij nu aanwenden, om het geluk en welzijn van zijn pleegkind te bevorderen? Geluk! Bestaat er wel een geluk buiten den Heere JEZUS? Zijn die kinderen en menschen wel gelukkig die den Zaligmaker niet kennen? Gewis niet, want het ware, gelukkige leven is slechts in den Heere JEZUS te vinden. Hiervan was de heer WILLEMS dan ook innig overtuigd, en hij geloofde in den weg des Heeren te zijn, indien hij in BART die gevoelens opwekte. Het was immers ook de begeerte van den knaap zelven.

De heer WILLEMS liet nu zijn pleegkind in alle mogelijke zaken onderwijs geven. De bekwaamste leermeesters werden door hem gekozen, die hem in de verschillende takken van wetenschappen moesten onderrigten. In het lezen en schrijven had hij spoedig groote vorderingen gemaakt en het $2 + 2 \times 8 - 6 : 3$ had hij eerder beet, dan zijn rekenmeester het dacht. Het onderwijs in de Bijbelsche geschiedenis nam de heer WILLEMS op zich, want hiertoe was welligt niemand beter in staat dan hij zelf, wijl hij wist wat

er in den knaap verborgen was. Getrouwer en grager leerling konde er niet zijn. Hoe luisterde BART gretig naar hetgeen de heer WILLEMS hem van God verhaalde en menigmaal kwamen er tranen in zijne oogen, bij de vermelding van den ellendigen toestand des zondaars die buiten God leeft.

Op zekeren dag dat de heer WILLEMS in zijne kamer zat, trad BART bij hem binnen. Hij hield een blad papier in zijne hand en zag zijnen pleegvader vragend aan.

„Wilt gij iets van mij, mijn zoon?" vroeg de oude heer, die BART gewoonlijk aldus noemde.

„Ja, mijnheer! ik heb dezen morgen een voorschrift van mijnen schrijfmeester ontvangen, dat slechts dezen regel bevat:

Niemand kan twee heeren dienen. Matth. VI : 24. Ik heb vergeten om te vragen wat dit zeggen wil, maar ik kan niet besluiten om het werk te maken, voor ik weet wat deze spreuk zeggen wil."

„Dat vind ik goed," antwoordde de heer WILLEMS die zich verblijdde over BART's weetgierigheid. „Kom eens naast mij staan, dan zal ik u vertellen wat ik er van weet."

„Gelijk u reeds meermalen uit Gods woord gebleken is, en zoo als ik u nog gisteren mededeelde, leert ons de Bijbel dat er slechts één God is, namelijk de Heere Heere, Jehovah, de God en Vader van onzen Heer en Zaligmaker JEZUS CHRISTUS!"

„Maar gij zeidet mij altijd dat JEZUS CHRISTUS ook God was, zijn er dan twee Goden?"

„Ik heb u steeds gezegd dat JEZUS CHRISTUS waarachtig God was, en dit ook door verschillende bijbelteksten bewezen. Herinner u slechts wat er Rom. IX, vs. 5 staat. Nu weet ik wel dat gij dit wonder der nederbuigende liefde Gods, om in de gestalte van JEZUS CHRISTUS op aarde te verschijnen ter verlossing van zondaren, nog niet vatten kunt, iets wat ook bij velen, en helaas de meeste menschen het geval is, maar daarom blijft het niet te minder waar: God is geopenbaard in het vleesch, in den persoon van JEZUS CHRISTUS. Ik zal trachten u dit zoo eenvoudig mogelijk voor te stellen. Gij weet hoe reeds de eerste menschen in het paradijs zich door den duivel lieten verleiden en zondigden tegen den Heer, hunnen God. De booze, eenmaal magt op den mensch bekomen hebbende, maakte groote vorderingen, fluisterde den mensch gedurig meer leugen, bedrog en moord in, en was oorzaak dat de Heer het eerste menschengeslacht door den zondvloed deed omkomen. Het volgende menschengeslacht werd niet beter. Allengskens dieper vallende, verzonk de geheele wereld in zulk een afgrond van zonden, dat het onmogelijk scheen, dat ooit de menschheid weder in dien gelukkigen staat konde verkeeren, dat zij gemeenschap met den levenden God konde hebben. De wereld diende een anderen god, den duivel, den overste dezer wereld, en hij die zijn hart aan den menschenmoordenaar heeft overgegeven, is buiten God en heeft geen deel aan Hem. Dezen ellendigen toestand der menschenkinderen kon de Heere God niet langer aanzien. Het jammerde Hem, dat eene geheele

wereld ten verderve zoude gaan. Maar de vloek, die op die menschheid lag, moest eerst weggenomen worden.

Volgens Gods geregtigheid kon de mensch door Hem niet aangenomen worden, ten zij hij de straf droeg voor zijne zonden. En welk eene straf! Voor eeuwig zou de mensch van God verdreven worden, geheel Zijn toorn moest over hem komen. Geen mensch, geen schepsel, geen engel zelfs de hoogste engel kon die straf, dien toorn dragen. Het scheen dus onmogelijk dat God met de menschheid verzoend wierd. Maar wat bij den mensch onmogelijk is, is mogelijk bij God. Hij zelf zou die straf dragen. Als God zelf? Dat ging niet, want God is een geest, een verterend vuur. Maar Zijne liefde en almagt wist toch een middel. Hij gaf zich over aan de menschheid in de gestalte des vleesches: kwam op aarde, leerde, en leed, en droeg op het kruis al de smarten en de straf die op ons arme zondaren zou moeten neêrkomen. De Heere God geve het" dus vervolgde de vrome man, terwijl hij BART vriendelijk naar zich toe trok, en de hand zegenende op zijn hoofd legde, „dat gij dit gelooven kunt. Dat geloof zal uw steun en sterkte zijn in geheel uw leven."

„Wat nu den tekst betreft, dien gij op uw voorschrift hebt, ik geloof dat gij uit hetgene ik u medegedeeld heb, wel weten kunt wie die twee heeren zijn. Niemand kan den Heere God liefhebben en tevens den duivel dienen. Dan kan men geen vrede hebben. God moet uw hart geheel en onverdeeld bezitten, en zoodra gij de lusten en zonden der wereld najaagt, dan dient gij den Heere God niet

alleen, maar geeft den booze plaats in uw hart. Die dit doet, hinkt op twee gedachten, gelijk ELIA dit uitroept. Bid dus, mijn zoon, dat de Heere JEZUS u voor de verleiding der wereld bewaart en dat, als gij u door ijdele dingen wilt laten verblinden, Hij u telkens influistere: „Geef Mij, Mijn zoon, uw hart!" En als gij dan die vriendelijke roepstem hoort, antwoord dan terstond: „Heere JEZUS! neem het en maak het tot Uwe woning."

De jonge BART had aandachtig toegeluisterd; wel hield hij het voorschrift zijns schrijfmeesters in zijne handen, maar het blaauwe oog was ten hemel geslagen, alsof hij Hem daar zocht, dien hij eeuwig wilde danken voor de genade aan hem bewezen. Stilzwijgend drukte hij de handen van den goeden ouden heer, en verwijderde zich langzaam om nu met een bevredigd harte de taak af te werken, welke hem opgegeven was.

Op deze wijze zijne studiën voortzettende, gelukte het hem bij voortdurenden ijver weldra tot zijne eigene bevrediging, die zijner onderwijzers en ook van den heer WILLEMS, zulke vorderingen te maken, dat, kende men zijne geschiedenis niet, niemand in hem den armen verwaarloosden pottekramersjongen zoude vermoed hebben.

Denk echter niet dat BART den geheelen dag zat te blokken voor zijn lessenaartje, en niets deed dan het eene boek na het andere vol te schrijven. — O neen! hij was een vrolijke jongen, die niets liever deed dan zijn vrijen tijd in den tuin of in den omtrek van Nijmegen door te brengen. Menigmaal ook, en vooral dan wanneer het weder

niet gunstig was, dartelde hij de breede trap af en begaf zich maar een klein kamertje in de nabijheid der keuken. Wilt ge weten wat daar te zien was? Gij raadt het gewis niet. Daar stond in gezelschap van twee oude matten stoelen en eene half afgeleefde tafel BART's vroegere pottenkiep. Op uitdrukkelijke begeerte van den heer WILLEMS moest zij hier bewaard blijven, tot groot verdriet van GRIETJE de keukenmeid, die nog altijd boos was op al die oude potten en pannen, maar die toch ook den goeden BART lief had. Met een stil genoegen beschouwde de knaap die mand, welke hem veertien lange jaren verzeld en hem menig zweetdruppeltje gekost had. Daar zag hij ze dan weder die heden rood en morgen dood, die einde goed en alles goed's. Was het gehechtheid aan zijne oude kennissen, die hem nu en dan bewoog een braadschotel uit de mand te tillen en dien van alle zijden te beschouwen?

Op zekeren namiddag, terwijl de oude heer in zijn gemakkelijken leunstoel een slaapje hield, en BART zijn dagwerk geëindigd had, ging hij naar het bovengemelde kamertje. Hij had zijne oude kiep in eenige dagen niet gezien, en een onwederstaanbaar verlangen had hem er heen gedreven. Hij plaatste de mand voor zich, zette zich op een stoel en begon nu den eenen schotel na den anderen te beschouwen. Den laatsten schotel, dien hij uit de kiep tilde, was zijn welbekenden wentel uwen weg op den Heere. Hij behoefde thans niet meer zijn groot spel- en leesboek, den Bijbel, te gebruiken, om de letters en krullen

dezer spreuk te ontcijferen. Maar wat meer is, nu had hij ook niet noodig naar den zin en de meening van dezen Bijbeltekst te vorschen. Diep stond de verklaring van deze liefelijke vermaning in zijn harte gegrift. Ja hij had op den Heere zijnen weg gewenteld, en dankbaar genoot hij de vreugde van Hem te kennen, die hem op zoo wonderbaar eenen weg geleid had.

Nog hield hij den schotel in zijne hand, maar zijn oog tuurde niet meer op de zwarte krulletters. Hij staarde door het kleine venstertje naar de blaauwe lucht en verzonk in diep gepeins. Plotseling viel hem de gedachte in: „Wat zal ik aanvangen, wanneer ik ouder ben?" en onwillekeuriglijk liet hij er op volgen: „Och! wat wenschte ik zoo gaarne tot heil mijner medemenschen te werken. Hoe zal ik hiertoe geraken?" zoo dacht hij voort. De heer WILLEMS heeft mij wel eens gezegd dat zijn liefste wensch zoude zijn, mij eenmaal als predikant te zien optreden, doch ik vrees dat ik hiertoe niet geschikt ben; ik ben reeds zoo oud en nog veel ten achteren. Maar moet men dan juist predikant zijn om tot heil van zich zelven en van anderen werkzaam te zijn? Dat geloof ik niet. Doch," vervolgde hij, na eenige oogenblikken nadenkens, „zoo de Heer het wil, is het mij goed, ik zal het Hem overlaten. Ik wil mijnen weg op dien goeden en trouwen God wentelen, Hij zal het zeker wel maken." Deze gedachten hielden hem nog eenigen tijd bezig, en het scheen ook dat hij bij zijn besluit bleef, om alles aan den Heer over te laten, want zachtkens en bijna fluisterend, alsof

hij bang ware dat men zijne stem in de keuken zoude vernemen, zong hij:

> Leer mij, o Heer, den weg door U bepaald;
> Dan zal ik dien ten einde toe bewaren.
> Geef mij verstand met god'lijk licht bestraald;
> Dan zal mijn oog op Uwe wetten staren:
> Dan houd ik die, hoe ligt mijn ziel ook dwaalt,
> Dan zal zich 't hart met mijne daden paren.

Gedurende het zingen van dit heerlijke vers van Psalm 119 had hij zijne potten en pannen weder ingepakt, en GRIETJE voorbijsluipende, die alles gezien en gehoord, en hem nu nog liever gekregen had, begaf hij zich naar boven, waar hij den ouden heer WILLEMS vond, die reeds naar hem zocht.

„Goed dat ge komt, BART!" zeide hij vriendelijk, „ik heb grooten lust eens eene wandeling naar het Valkenhof te maken. Wilt gij mij vergezellen?"

„Van harte gaarne, ik zal mij dadelijk aankleeden." BART ging naar zijne kamer, en het duurde ook niet lang of beiden verlieten het huis en wandelden den weg op naar de afgesproken plaats.

Reeds dikwerf had BART in gezelschap van zijnen weldoener het oude Valkenhof bezocht en zich in de heerlijke natuur rondsomme verblijd; maar nog nimmer was de namiddag zoo schoon geweest als thans. De zon, welke den geheelen dag in onbewolkte heerlijkheid en glans geschenen had, breidde nu hare laatste stralen wijd en zijd naar het

westen uit, en verguldde de toppen der hooge eiken en linden van de nabarige boschjes.

De heer WILLEMS en BART beschouwden met stille aandacht de verrukkelijke vergezigten die hun aangeboden werden, en hunne harten werden vervuld van dankbaarheid tot God, die hun dit genot bereid had. Terwijl de oude heer zijne blikken derwaarts rigtte en zich vergastte op de beschouwing der omliggende dorpen, stond BART stil en in zich zelven gekeerd. Hij leunde tegen een gedeelte eener afgebrokkelde muur en tuurde met de hand onder het hoofd naar het Oosten. Die streken kende hij het beste en zoo dikwijls had hij in gezelschap van potten en pannen daar zijnen eenzamen weg bewandeld. Hoe menigmalen had hij, uitgeput van vermoeijenis en bijna bezwijkende onder den zwaren last zijner mand, zich in de verkwikkende schaduw der linden neergevlijd en zijne centjes nageteld, in de hoop door zijne kleine winsten in staat gesteld te worden zijn brood te kunnen verdienen. Deze herinnering stemde hem tot erkentenis en hij dankte God voor Zijne Vaderlijke leiding, wijl Hij hem uit de duisternis en onkunde getrokken en hem de genade bewezen had Hem te mogen kennen en te aanbidden.

Zoo in zijne gedachten verdiept, ziet hij van de zijde van het vriendelijke dorpje Beek twee pottenkramers langzaam den weg naar Nijmegen opkomen. Hun rug is gekromd onder den zwaren last der groote schotels en potten, en hij behoeft niet te vragen of het zweet langs hunne wangen vloeit. Eene andere gedachte maakt zich echter van hem

meester. Hij ziet namelijk twee kinderen naast de pottekramers; ook zij dragen eenige grove schotels in hunne kleine handen en houden slechts met moeite de groote stappen hunner reisgenooten bij. „Ach! zucht hij, hen meewarig aanschouwende, „zijt gij ook welligt nog zoo vervreemd van God en kent gij ook misschien niets van die liefde, die zich ons ter verlossing gegeven heeft? Zekerlijk hebt gij ouders en bloedverwanten, maar ik weet het door ondervinding en door veeljarigen omgang met u hoe gij veronachtzaamd wordt. Och! is er dan niemand die zich uwer ontfermt? Wanneer zal toch de Heer menschen opwekken en hen met lust bezielen, om Zijn dierbaar Evangelie ook onder u te verkondigen, want gij zijt niet beter dan arme heidenen, die alleen leven op de wereld, zonder ooit aan Hem te denken, die u voor het eeuwige leven bestemd heeft?" . . . . .

„Waar denkt gij toch aan, lieve BART?" vroeg de heer WILLEMS, die hem sedert eenige oogenblikken aandachtig had gadegeslagen. „Zeg mij eens, waaraan gij denkt?"

BART wees hem stilzwijgend naar de verte.

„Meent gij die arme pottenkramers daar ginder?"

BART knikte toestemmend.

„Wel, kent gij dan een van hen, die daar aankomen?"

„Dat juist niet," antwoordde BART, „maar" . . . .

„Nu, wat hebt gij dan op uw hart, zeg het mij eens."

„Ik dacht aan hun ongelukkig en moeitevol leven op aarde."

„Daar hebt gij gelijk aan; doch bedenk, mijn zoon,

dat het zoo de wil des Heeren is, dat er rijken en armen op aarde zijn. De een moet onder lasten en bezwaren zich bukken, om zijn dagelijksch brood te verdienen, terwijl de ander in overvloed des levens zich baden mag. Zoo is de weg des Heeren en hierover mogen wij niet morren, want alles wat Hij doet, is goed en wijs."

„Hierover dacht ik eigenlijk niet," zeide BART, „maar ik denk aan den ongelukkigen toestand, waarin die menschen verkeeren. Wel niet allen, maar verreweg de meesten leven den eenen dag als den anderen, zonder ooit aan het heerlijke doel te denken, waartoe zij geschapen zijn."

„En welk is dan volgens uwe meening, dat doel?"

„Hebt gij het mij zelf niet gezegd, en staat het niet in Gods woord geschreven, dat wij bestemd zijn om eeuwig te leven?"

„Zeer zeker, mijn zoon. Allen, die in JEZUS CHRISTUS als hun Heiland en Verlosser gelooven, zullen ook dat eeuwig leven deelachtig worden."

„Maar die arme menschen dan, die daar ginder aankomen?"

„Welnu?"

„Kennen die den Heere JEZUS CHRISTUS?"

Nu begreep de heer WILLEMS wat zijn pleegzoon bedoelde. Hij wist het uit vroegere gesprekken, hoe goed BART in staat was over het Christendom dier menschen te kunnen oordeelen; derhalve zeide hij:

„Bid den goeden God, dat Hij ook over hen het licht Zijns Evangelies doe schijnen. Uw gebed is zeker den Heere

aangenaam. Hierin bewijzen wij juist de liefde tot onzen naaste, als wij voor hem bidden. Wilt gij dit dan ook doen?"

BART knikte van ja.

Nog eenige oogenblikken vertoefden onze vrienden op het oude jagtslot van KAREL den Groote, en zich nog eenmaal in de schoone vergezigten van den omtrek verlustigd hebbende, besloten zij weder langzaam huiswaarts te wandelen.

VI.

De wensch vervuld.

Acht dagen waren er sedert bovengemelde wandeling verloopen. De heer WILLEMS ging voort, met christelijke liefde voor de belangen van den wees te zorgen. Intusschen bleek het hem alras, dat BART niet meer dezelfde vrolijke en blijmoedig gestemde knaap was als vroeger. Wel deed hij zijn werk tot groote tevredenheid zijner onderwijzers, maar er lag iets lusteloos in al hetgeen hij verrigtte. De knaap bezocht niet meer zoo dikwijls den tuin, en kwam hij er ook al soms, dan was het slechts om in het prieeltje te gaan mijmeren. Waaraan dacht toch de knaap?

Op zekeren namiddag was BART in het kamertje achter de keuken. Hij dacht dat zijn pleegvader sliep, en had de gelegenheid waargenomen daarhenen te sluipen, om alleen met zijne gedachte te zijn. Hij had zich weder voor zijne oude mand geplaatst, en hield de welbekende schotels in

zijne hand. Hij zat in diep gepeins verzonken en hoorde het niet dat er iemand stilletjes de kamer was binnengekomen.

Eindelijk scheen hij tot een besluit gekomen te zijn, althans hij begon in zich zelven te spreken. „Wat zijn die arme pottenkramers toch ongelukkig! Het is wel waar, er moeten armen en rijken zijn, maar bestaat dan in armoede of rijkdom het ware geluk? O zeker, als men den Heere JEZUS kent en lief heeft, is men gelukkig. Maar die arme pottenkramers! Wat weten die van den Verlosser der wereld? Geen der kinderen met welke ik vroeger sprak, hebben ooit den naam van JEZUS genoemd. Och! wat zou ik gelukkig zijn, indien ik weêr met dat arme volkje mogt verkeeren. Gaarne zoude ik met die zware mand op mijn rug langs de wegen willen loopen, als het mij dan ook maar vergund werd, de kinderen iets van den Heer JEZUS te vertellen. Ik zou zeggen: Geloooft in den Heer JEZUS CHRISTUS, dan gaat gij naar den hemel. En als zij mij dan vroegen; wie is die Heere JEZUS CHRISTUS? dan zoude ik antwoorden: Dat is uw beste vriend, die in den hemel woont, en u zoo zeer lief heeft. En o! wat zou ik hun dan nog veel van Hem zeggen .... ik zou ...."

BART hoorde iets achter zich; hij zag om en bespeurde den heer WILLEMS, die zijne tranen niet had kunnen bedwingen, en hem toeriep:

„Kom hier, mijn zoon, in mijne armen! Al wat uw hart begeert, al wat gij ter eere Gods doen wilt, zal onder Zijnen bijstand geschieden! Bid God slechts, dat Hij u trouw doe blijven!"

„Maar op welke wijze zal ik dit kunnen doen?" vroeg de knaap, terwijl hij bevredigd glimlachte.

„Dat weet ik nog niet," antwoordde de heer WILLEMS, „maar wij zullen het den Heer overlaten; Hij zal uwen en mijnen weg wel besturen."

„Maar," vervolgde BART na eenige oogenblikken nadenkens, terwijl hij op zijne potten en pannen wees, „ik hoop dat het hiermede in betrekking staan zal?"

„Gij kunt toch niet meer met potten en pannen langs de straat loopen?"

„Als ik op die wijze mijn wensch mogt vervuld zien, waarom dan niet?"

„Maar ik geloof niet dat dit noodig is, mijn zoon: de Heer heeft u met tijdelijke goederen gezegend; gij bezit de rijke nalatenschap uws vaders. Die moogt gij niet ongebruikt laten, en als gij de jaren bereikt hebt, dat gij ze zelf moogt beheeren, dan kunt gij die schatten aanwenden tot een heerlijk doel. Ieder in zijn stand en staat kan medewerken tot uitbreiding van Gods koningrijk: de arme met zijn penningske, de rijke met zijn goud kunnen God verheerlijken en beide moeten eenmaal rekenschap geven van hunne talenten. Gij herinnert u toch nog wel, wat ik u onlangs van ons rentmeesterschap in de gelijkenissen van den Zaligmaker vertelde?"

„O ja, zeer goed, en daarom is het ook mijn vurige begeerte een goede rentmeester te worden."

„Ik billijk zeer uwe begeerte, mijn goede BART, en onder mijne leiding, doet gij nu reeds uw best; gij bidt en

werkt. Gij bidt met mij voor de uitbreiding van het Evangelie onder Heidenen en Joden, gij moedigt mij zelven aan milde bijdragen te leveren voor Bijbelverspreiding, en tracht ook vrienden voor deze zaak te winnen. Dat is op uwe jaren, want gij zijt naauwelijks zestien jaren, al zeer voldoende en den Heer voorzeker aangenaam — maar gij moet ook den Heer niet vooruitloopen; in alles moet gij Hem uwen weg doen bepalen. Derhalve ga voort met hetgene thans voor uwe jaren geschikt is om te doen. Later geeft u de Heer een ruimeren werkkring, en welligt kunt gij dan uwen wensch vervuld zien, om dat te doen waarnaar uw hart verlangt."

Dit gesprek had BART geheel bevredigd, en op den heer WILLEMS toetredende, drukte hij zijne handen, en dankte hem hartelijk voor al de vaderlijke zorgen aan hem besteed.

Drie jaren later leverde de huiskamer van den heer WILLEMS een aandoenlijk tooneel op. De goede oude heer, met het been in een kussen, zat in eene halfliggende houding in zijn grooten leuningstoel. Aan zijne zijde bevond zich BART, wiens hand in die van zijnen vaderlijken vriend rustte. Gij zoudt gewis in hem den armen pottenkramer niet vermoed hebben, want hij zag er thans uit als een krachtige jongeling, die gereed stond de wereld in te gaan. Naast hem zat onze oude vriend de Colporteur, die den jongen BART het eerst de woorden des vredes verkondigd had.

De heer WILLEMS brak het eerst het stilzwijgen af en BART's hand vaster drukkende, zeide hij:

„Gij staat dan nu op het punt, lieve zoon, mijn huis te verlaten, en eene wereld in te treden, die u geheel vreemd geworden is. God de Heer weet het, hoe gaarne ik u bij mij behouden had, opdat gij de steun mijns ouderdoms kondet zijn, want ik heb niemand op aarde dan u, dien ik zoo lief heb. Maar ik billijk uwe begeerte, om tot heil van anderen werkzaam te zijn, en hoe gaarne ik ook gezien had, dat gij een anderen werkkring koost, toch moet ik nu betuigen dat uwe keuze de beste is, want gij hebt u door den Heer laten leiden en op Hem uwen weg gewenteld. Gij weet het, hoe ik dan ook getracht heb uwe keuze te leiden en gemakkelijk te maken, en ik herinner u nog hoe ook uw vriend de Colporteur u daarin geholpen heeft. Aan hem droeg ik de zorg op voor u eene geschikte gelegenheid op te sporen, en door zijne veelvuldige reizen en zijnen omgang met vele menschen is het hem ook gelukt u eene belangrijke betrekking te bezorgen in de uitgebreide Steenbakkerij van den heer D. te H. Met dien heer ben ik overeengekomen, als gij er lust in gevoeldet, u later als deelgenoot in de zaak op te nemen en er die uitbreiding aan te geven, welke gij verlangen mogt. Thans is het uur van uw vertrek daar, en vergezeld van onzen vriend den Colporteur zult gij er u heen begeven. Het smart mij zeer dat mijne gezondheid mij niet veroorlooft u te vergezellen — doch het is des Heeren wil, en in dien moeten wij ons voegen. Doch wat u nu aangaat, mijn lieve zoon, laat ik u nog eenmaal

zoo noemen, want welligt zie ik u niet weder op aarde ....”

„O, mijn beste weldoener, mijn lieve vader .... denk daar niet aan. Ik hoop dat de Heer u nog lang voor ons allen .....”

„Neen, mijn goede BART, mijn lieve zoon,” viel de heer WILLEMS hem in de rede, „ik gevoel het beter, mijn tijd spoedt ten einde .... naar de eeuwigheid. Doch gij behoort den tijd nog toe, en dus voor gij u naar uwe nieuwe bestemming begeeft, neem mijnen zegen met u. Uw arme vader, dien de Heere God u zoo vroeg ontnam, heeft u als kind menigmalen gezegend, en ik geloof naar zijn harte te handelen, indien ik u den zegen des Allerhoogsten toebid. Kom hier, mijn zoon,” vervolgde hij, terwijl hij hem naar zich toetrok, en toen zijne beide handen op des jongelings hoofd leggende, zeide hij: „de genade onzes Heeren JEZUS CHRISTUS, de liefde Gods des Vaders, en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u! Die drieëenige God behoede, verlichte en versterke u! Zijn verbond zij met u. Houd vast aan den Heere JEZUS CHRISTUS, en zie Zijne heerlijke toekomst met vreugdevolle verwachting te gemoet. Amen!”

„Amen!” herhaalde zachtkens de Colporteur, wiens hart geheel vervuld was van weemoed, „Amen, dat geve God Almagtig!”

BART was niet in staat zijn hoofd op te heffen; de oude man hield hem als het ware vastgeklemd, zoo zeer vreesde hij van hem te scheiden.

Eindelijk herinnerde de Colporteur dat het rijtuig voor de deur stond, en BART, zijn hart in de dankbaarste

woordingen lucht gevende, rukte zich uit de omarming van zijn vaderlijken vriend.

Nog eenmaal groette hij hem en geleid door den Colporteur verliet hij de huiskamer. Toen hij beneden kwam, vlugtte hij nog even in het welbekende kamertje, glimlachte bij het zien zijner oude mand, en stond gereed de keuken te verlaten, toen hij nog door GRIETJE de keukenmeid aangesproken werd. Die goede meid! zij had onzen BART zoo lief gewonnen, en reeds zoo dikwerf berouw gevoeld dat zij, „zoo geschimpt had op al die potten en pannen en die leelijke kiep." Zij wist het, hoe stil en vroom zijn gemoed was, en zij had zich voorgenomen hem bij het afscheid vergeving te vragen voor alle onheuschheid hem aangedaan. En zie, toen hij nu op het punt stond te vertrekken, was haar hart zoo vol, dat zij geen drie woorden bij elkander wist te brengen. Zij reikte hem dan hare bruine hand toe, en stamelde met eene door tranen verstikte stem: vaar . . . wel!" . . .

De huisdeur werd geopend; de koetsier hielp beide vrienden in den wagen en . . . voort ging het rijtuig in de rigting van het bekende dorpje Beek.

Eenige weken later was onze vriend BART met ligchaam en ziel aan den arbeid. Ja, de heer WILLEMS had waarheid gesproken. Hij was eene nieuwe wereld met nieuwe werkzaamheden ingetreden. Overal vreemde gezigten en onbekende menschen. Doch BART wist dat overal God en Gods land was. Hij bevond zich nu wel in een vreemd gewest, maar hij geloofde vast en zeker dat de Heer overal

de Zijnen had. De eerste dagen van zijn verblijf te H. waren niet zeer aangenaam. Men behandelde hem als den rijken zoon van den gewezen compagnon van den heer WILLEMS, en men leefde op grooten voet, zoodat BART niets anders zag dan rijkdom en voorname menschen. Doch hierom was het BART immers niet te doen. Hij gevoelde zich geroepen te arbeiden tot heil van zijne arme naasten, en derhalve verheugde hij zich, toen op zijn verzoek de heer D. hem volle vrijheid gaf naar zijne overtuiging te handelen. Nu was niemand beter tevreden dan BART. Zoodra hij zijn lessenaar gesloten had, verliet hij het huis en begaf zich onder de werklieden der steenbakkerij. Dan sprak hij met hen over den Heer, wekte hen op hun hart te geven aan JEZUS CHRISTUS, en deelde hun mede welk eene kostelijke ziel zij bezaten voor dien Zaligmaker, die gekomen was om het verlorene te zoeken. De werklieden kregen spoedig dien vriendelijken jongman lief, en verlangden naar het uur dat hij onder hen doorbragt.

Tien jaren later was BART eigenaar der groote steenbakkerij van den heer D. Hij breidde de zaak aanzienlijk uit en vergat ook niet er eene pottenbakkerij aan te verbinden, waarin de schoonste en beste braadschotels en pannen vervaardigd werden. En twijfelt gij er aan, mijn jonge lezer, dat menige braadschotel met lieve, krachtige en heerlijke bijbelspreuken versierd werd? Mij althans zou het niet verwonderen, dat als gij eens de een of andere Geldersche boerenwoning bezocht, u een schotel onder de oogen kwam, waarop met allerlei krulletters te lezen stond;

„Wentel uwen weg op den Heer!" En als gij dan uw onderzoek verder voortzettedet, en het mogt u gebeuren dat gij een armen pottenkramer ontmoettet, die uit de steen- en pottenbakkerij van den heer VAN DER PLOEG te H. zijn aardewerk verkreeg, en gij vroegt hem eens of hij dien heer wel kende, dan zoudt gij gewis tot antwoord bekomen: „o zeker! ik heb het aan hem te danken, dat ik weet wie mijn JEZUS is!"

Mijne lieve vrienden! De arme BART, wiens levensgeschiedenis ik u in deze bladzijden mededeelde, is een rijk man, maar, wat meer zegt, rijk in JEZUS CHRISTUS, voor Wien hij reeds menige ziel en menigen armen pottenkramer gewonnen heeft. Hij is thans zeer gelukkig. Wel heeft God hem dien goeden heer WILLEMS door den dood ontnomen, maar hij weet toch dat hij leeft, want die in JEZUS CHRISTUS zijn, leven in der eeuwigheid. Zijne nagedachtenis blijft bij hem in zegening, en trouw beoefent hij de woorden, die de vrome man eens tot hem sprak: „Bid en werk! Alles wat gij doet, doet het ter eere Gods! Wentel uwen weg op den Heer en vertrouw op Hem, Hij zal het maken." Ps. 37, vs. 5.

DE VUURTOREN.

I.

Gij weet zeker wat een vuur- of lichttoren is, niet waar, lieve lezers? Een vuurtoren is immers een zeer hooge kolom, of liever steenen toren, die aan den ingang eener haven ten dienste der zeelieden gebouwd is. Des nachts wordt op dezen toren een groot vuur ontstoken, en tot aan het krieken van den dag onderhouden, opdat de schippers zouden weten dat zij digt bij land zijn, en derhalve oppassen moeten dat het schip op geene klip stoot.

Op de kusten van Engeland staat ergens ook zulk een lichttoren. Vele jaren geleden gebeurde er iets met de bewoners van dien toren, dat wij zeer nuttig achten om aan onze jeugdige lezers mede te deelen.

De vuurtoren, dien wij bedoelen, staat op eene eenzame plek, verre van de nabijheid der menschen. Tijdens de gebeurtenis, welke wij nu vertellen, leefde daarin een wachter met zijne vrouw en eenigste dochter. Deze man moest eiken morgen en avond naar het hoogste punt des torens klimmen, om de lantarens en lampen schoon te maken en

aan te steken. Soms hielp hem zijne vrouw in dit moeijelijke werk, maar ook dikwijls ging zijn dochtertje mede om haren vader te ondersteunen.

Die wachter was een christen, en hoewel hij bijna zijn ganschen levenstijd in deze treurige eenzaamheid moest doorbrengen, gevoelde hij zich toch zeer gelukkig, want hij had een schat gevonden, die hem bovenmate rijk maakte, en al de wenschen kon bevredigen, die hij voor deze aarde koesterde. Die schat was zijn Bijbel, en als hij daaruit des morgens of des avonds vrouw en dochter voorlas, zie, dan smaakte hij een genoegen, waarvan de wereldling weinig of niets weet.

De wachter evenwel genoot geen ongestoord huisselijk geluk. Trouwens hij wist ook, dat het ware geluk niet op deze aarde zetelt. Zijne lieve vrouw werd plotseling ongesteld, en eer hij in staat was haar geneeskundige hulp te verschaffen, had de ziekte zoodanig toegenomen, dat de arme vrouw weldra in de armen van echtgenoot en kind den laatsten adem uitblies. Kort voor haar verscheiden drukte zij haar dochtertje nog teeder aan het harte, sprak met haar over den lieven Heiland, en fluisterde haar nog met stervende lippen deze woorden in: „lief kind! de Heere JEZUS wil van ons alleen geloof."

De wachter en zijn kind bewoonden dus alleen dezen eenzamen toren, en met trouw en ijver werd de moeijelijke post vervuld. Telkens als de vader naar boven steeg om de lampen te poetsen of het licht aan te steken, vergezelde hem het kind, maar zelden durfde zij het verder wagen

dan tot aan het midden van den toren, want de wind was op die hoogte zoo hevig dat het arme kind bijkans gevaar liep omver geworpen te worden. Het was ook geene kleinigheid dien toren te bestijgen; de trap was buitenom geplaatst, en soms bruischte de zee zoo geweldig, dat het spattende schuim, en soms ook een breede golf de trap bereikte. Halverwege den toren bleef dan de kleine staan, en wachtte daar haren vader af, die zich spoedig weder bij zijn kind voegde.

Menige week verliep, en vader en dochter leefden zoo gelukkig, als men slechts op aarde in zulk eene eenzaamheid zijn kan. Tweemaal wekelijks ging de wachter naar de nabij gelegene stad om levensmiddelen te koopen, maar telkens kwam hij tegen den middag weder te huis, om des avonds op zijn post te zijn. Eens op een morgen moest hij weder naar de stad. Zijn dochtertje vergezelde hem tot aan eene plaats, waar de weg tusschen twee hooge rotsen liep, en nam van hem afscheid. Vrolijk ging zij huiswaarts, in het blijde vooruitzigt dat haar vader des middags weder te huis zou komen, want zij wist dat hij telkens iets medebragt, dat haar genoegen kon verschaffen.

Inmiddels ging de wachter getroost zijns weegs. De herfstwind woei hem in het aangezigt, maar dien voelde hij te naauwernood, want hij was te zeer aan storm en gevaar gewoon, dan dat die hem zou kunnen weerhouden zijnen weg te vervolgen. Hij dacht aan den Heer, die over wind en zee gebiedt, en wist dat hij die op Hem vertrouwt, niet zal beschaamd worden. Die gedachte

stemde hem zoo zeer tot blijmoedigheid, dat hij een loflied zong, wiens toonen de bergen en rotsen om hem heen deden weêrgalmen. Plotseling wordt hij door sterke armen aangegrepen, en eer hij het verhinderen kan, is hij ter aarde geworpen en aan handen en voeten gekneveld. Zonder op zijne klagten te letten, sleept men hem naar eene holte tusschen de bergen, en thans eerst ziet hij in wiens magt hij zich bevindt. Twaalf mannen, van het hoofd tot de voeten gewapend, staan voor hem en dreigen hem te zullen dooden, indien hij zich niet rustig en bedaard in de omstandigheden schikt. Weldra wordt hij gewaar, dat het Kuststroopers zijn, die zich schuil houden tusschen de rotsen in de nabijheid der zee, ten einde altijd jagt te maken op de schepen, die welligt tegen de kust geworpen en verbrijzeld worden.

De arme wachter denkt aan zijn kind, maar vreest ook voor zijn leven. Hij wil zich echter vergewissen, of de booze lieden het inderdaad ook zoo ver willen drijven, en daarom zegt hij tot dengene, dien hij voor den aanvoerder dezer bende houdt: „Hoelang zult gij mij in dezen toestand laten?”

„Tot zoolang het ons behaagt,” antwoordde deze.

— Maar gij zult mij immers geen leed toevoegen?”

— O neen,” zeide de aanvoerder, „wij hebben met u niets te maken; wij houden u alleen slechts vast, om u te beletten dezen avond iets te doen, wat ons mishaagt.”

— Maar waarom?”

— Dit is onze zaak. De uwe is, dat gij u geduldig in

uw lot schikt. Wij verzekeren u, dat u geen leed zal geschieden; want wij hebben andere plannen in het hoofd dan een armen torenwachter te berooven.”

Zijne medgezellen vonden dit een aardig gezegde, althans zij schaterden van lagchen, en zeiden:

„Nu, die is goed!”

Maar de kustvuurwachter was nog geenszins gerust gesteld. Hij rigtte zich zoo goed hij konde op, en vroeg: „Wanneer zult gij mij vrij laten?”

De aanvoerder bedacht zich een oogenblik, en antwoordde toen: „Heden nacht te twaalf ure precies, zal ik u van uwe banden ontdoen. Ik geef u daarop mijn woord.”

„Maar wie zal dan het licht in den toren aansteken, waardoor de zeelieden gewaarschuwd worden voor het naderend gevaar?”

De aanvoerder en zijne medgezellen konden zich niet weêrhouden in een schaterend lagchen uit te barsten. Hun lagchen had echter zoo iets boosaardigs, dat de arme gevangene van angst sidderde. Plotseling kwam het hem voor den geest, dat het hunne bedoeling konde zijn, het ontsteken van het licht te beletten om op deze wijze een naderend schip op een dwaalspoor te brengen, waarvan het einde moest zijn, dat het onvermijdelijk tegen de klippen verbrijzeld werd.

En inderdaad was dit ook het booze plan dezer lieden. Zij hadden vernomen, dat een rijk beladen schip langs dit gedeelte der kust zou komen, en hoopten nu, dat dit mogt schipbreuk lijden. Hierin kon hun de kustvuurwachter alleen behulpzaam wezen, maar zij wisten dat op zijne hulp niets

te rekenen viel, want hij was een man die den Heer vreesde. Ook was hij niet gemakkelijk te genaken, want de zee bespoelde rondsomme zijne woning en de kleine boot lag aan de tegenovergestelde zijde. Zij hadden echter meermalen opgemerkt, dat de wachter naar de op drie uren afstands gelegen stad ging, en begrepen nu dat het beste was hem onverhoeds aan te vallen, en hem zoolang gevangen te houden, tot zij hun goddeloos plan volvoerd hadden.

Het vooruitzigt dat hun voornemen gelukken zou, verhoogde niet weinig de algemeene vrolijkheid. Hun schaterend lagchen, opgewekt door de goede trouw van den eerlijken wachter, werd hoe langer hoe sterker, en eerst dan afgebroken, toen de aanvoerder aan twee hunner bevel gaf bij den gevangene te blijven, terwijl hij en de overigen zich langs de kust zouden verspreiden.

De wachter bad en smeekte deze ruwe lieden hem toch te ontbinden, en het kwade dat zij soms in den zin hadden niet te volbrengen. Hij wees hen op God, die alles ziet en hoort, vermaande en berispte hen — alles te vergeefs! Hun hart was te veel vervuld met begeerlijkheid, dan dat zij op de woorden eens armen kustvuurwachters zouden gelet hebben. Zij verlieten hem ook spoedig, terwijl de twee bewakers bij hem bleven.

Daar lag, of liever zat nu de arme wachter op de naakte steenen aan den ingang van een hol. Zoover hij zien konde, bespeurde hij niets dan bergen en rotsen. Evenwel iets was er, dat hem nog in dit leed verkwikte. Hij kon namelijk heel in de verte zijn ouden toren zien, die onbewegelijk

boven de rotsen uitstak. Dit gezigt vertroostte hem, maar stemde hem toch eenigszins tot treurigheid, want hij dacht aan zijne lieve dochter. Wat zoude zij beginnen, als hij niet op zijn gewonen tijd huiswaarts keerde? Zij was zoo geheel zonder hulp. Eene zucht ontsnapte aan zijne borst, toen hij aan den naderenden avond dacht. Hij hoorde van uit de verte het bruischen der golven; de wind nam in hevigheid toe en tierde met een woest geweld.

„Als er maar geen schip dezen nacht aan de kust voorbij zeilt," sprak hij in zich zelven. „Die arme menschen zouden dan een wissen dood te gemoet gaan, want wie zal hun een teeken geven, dat zij nabij het land zijn? Ach, ware ik slechts te huis!"

Doch daar was geen denken aan, want hij werd goed bewaakt. Al wat hij ook aanwendde om de twee mannen te overreden hem de vrijheid te schenken, niets vermogt het steenen hart dezer lieden te vermurwen. Hij kon dus op de hulp van menschen niet rekenen, dit begreep hij zeer goed, en daarom schoot er voor hem niets over, dan stil te berusten in zijn lot, hopende dat het booze plan der roovers mogt verijdeld worden.

De dag liep ten einde. Hier en daar vertoonde zich reeds eene ster aan den hemel, en met een beklemd gemoed werd hij gewaar, dat de avond naderde.

„Och, mijn arm kind!" zuchtte hij stil. „Hoe zijt gij nu zoo geheel alleen. Wie zal u bijstaan? Maar kan de Heer niet helpen?" vroeg hij zich zelven af. „O zeker! Hij kan

redding geven, juist dan, wanneer de mensch geen uitkomst ziet."

Het deed hem leed, dat hij nu eerst op deze gedachten gekomen was, maar vertrouwende op de barmhartigheid en trouw des Heeren, sloot hij zijne oogen en sprak in zich zelven een vurig gebed. Hij smeekte den Almagtige zijn dochtertje bij te staan, en haar moed in te fluisteren, en als het zijn kon, haar te bewegen den gevaarlijken toren te beklimmen om de lampen aan te steken. Dit gebed schonk hem eenige verligting, en hoewel het bijna geheel donker om hem heen was, had hij toch de zekere overtuiging in zijn binnenste dat de Heer uitkomst zou geven.

Laat ons nu eens zien, wat middelerwijl in den omtrek van den toren gebeurde.

II.

In de blijde verwachting, dat haar vader des middags vroegtijdig weder zou huiswaarts keeren, had het jonge meisje de eenvoudige woning netjes in orde gebragt. Zooverre het hare krachten gedoogden, had zij de keuken verzorgd, en toen zij met een en ander in gereedheid was, wees de oude huisklok juist twee ure.

Zij wreef zich de beide handen van blijdschap, en zeide in zich zelven: „Nu nog een half uurtje, en dan komt mijn lieve vader. Wat zal hij mij wel medebrengen?" ging zij een oogenblik later voort. „Ik durfde het vader niet te zeggen, maar het liefste had ik . . . . . doch waartoe al die

wenschen? Als vader maar eerst hier was! De klok tikt zoo langzaam. Wat zal ik in al dien tijd nog doen? Alles staat reeds aan den kant; ik heb vaders pelsmuts al klaar gelegd, die hij bij ruw weder opzet, als hij het licht moet aansteken."

Zij ging het kleine vertrek op en neder; hare oogen blikten gedurig rond, of er nog iets aan het een of andere te verbeteren was. Zij stond thans voor een klein kastje, waarin zich de geheele bibliotheek haars vaders bevond.

„O, dat is goed!" zegt ze „Ik heb nu kostelijk den tijd om eens alle boeken door te snuffelen. Dit," gaat zij voort, een dun boekje van eene plank halende, „is eene verzameling van geestelijke liederen. Hoe dikwijls nam mijne lieve moeder mij op haren schoot, en zong er mij eenige voor. Laat eens zien," vervolgde zij, terwijl zij eenige oogenblikken nadacht, „welk was ook weder moeders lievelingslied? O hier is het. Maar ik kan het wel van buiten."

En onwillekeuriglijk zong zij het volgende lied:

DE NAAM JEZUS.

WIJZE: *Wo findet die Seele enz.*

Er ruischt langs de wolken een liefljke naam,
Die hemel en aarde vereenigt te zaâm.
Geen naam is er zoeter en beter voor 't hart,
Hij balsemt de wonden en heelt alle smart.
Kent gij, kent gij dien naam nog niet?
Dien naam draagt mijn Heiland, mijn lust en mijn lied.

Die naam is naar waarheid mijn JEZUS ook waard,
Want Hij kwam ons zalig te maken op aard.
Zoo lief had Hij zondaars, dat Hij voor hen stierf,
Genade bij God door Zijn zoenbloed verwierf.
Kent gij, kent gij dien JEZUS niet?
Die om ons te redden den Hemel verliet.

Nu buigt zich ook alles voor JEZUS in 't stof,
En Engelen zingen voortdurend Zijn lof.
O mogten we ons JEZUS verheerlijkt eens staan,
Dan hieven wij juichend den jubeltoon aan:
JEZUS, JEZUS! Uw naam zij de eer,
Want Gij zijt der menschen en Engelen Heer.

De klok sloeg thans juist half drie ure. Haastig legde zij het boekje weg, en liep naar de deur.

„Nu zal vader spoedig komen!" riep zij vol blijdschap uit, „konde ik slechts, dan ging ik gaarne vader te gemoet. Maar ik wil hier slechts staan blijven; vader zal wel dadelijk hier zijn."

Doch het arme kind stond daar eene lange wijle, zonder dat haar wensch bevredigd werd. De scherpe koude van den avondwind deed zich reeds gevoelen en dreef haar weder naar binnen. Zij bibberde van koude en zette zich aan den haard om hare vochtige handjes te warmen. Doch zij had hier geene rust. Telkens schudde zij met het hoofd en murmelde zachtkens: „waar of vader toch blijft!" Nu en dan stond zij op en zag op de klok, hoe laat het was; het arme kind zag zoo lang naar de wijzers, tot zij ze niet meer zien kon, want de avond naderde met rassche schreden. Eindelijk begon zij te schreijen, want zij begreep

dat haren vader een ongeluk op weg gebeurd was. Groote tranen rolden langs hare wangen, en zij gevoelde zich zoo ongelukkig als nimmer.

„Wat zal ik, arm kind, thans aanvangen?" snikte zij en verbergde haar aangezigt in beide handen. „Het wordt al zoo donker!"

Plotseling herinnert haar het bruischen der zee, dat het daar buiten stormt. De gedachte dat er welligt een schip de kust naderde, deed haar het hart van angst feller kloppen, en zij riep uit: „Wie zal het licht op den toren nu aansteken? Och, die arme menschen, die nu op zee zijn! Kon ik het slechts doen! Maar ik kan het nog niet, want ik ben nog zoo klein, en kan met mijne handen de lampen niet bereiken. En toch moet het gedaan worden!" vervolgde zij, opstaande. „Maar wie, wie zal het doen?"

Zij verschrikt, want in hetzelfde oogenblik meent zij duidelijk eene stem te hooren, die haar toeriep: „doe gij het; de Heer zal u bijstaan, indien gij om Zijne hulp smeekt." Zij zag rond, maar bemerkte natuurlijk niets, want het arme kind begreep niet, dat het de stem des Heeren was, die tot hare ziel sprak, in hetzelfde oogenblik, dat haar vader in zijne benaauwdheid den Almagtige aanriep. Spoedig herstelde zij zich echter. „Dat is waar ook," sprak zij. „Moeder zeide mij zoo dikwijls, dat men in den grootsten nood tot God moet gaan. Hij kan en wil helpen. En zeide moeder mij niet in hare laatste oogenblikken: „Kind, de Heere JEZUS verlangt van ons alleen geloof!" „Ja dat is ook waar."

Zij ging de kamer eenige malen op en neder, en tot het uiterste gedreven, wierp zij zich in eenen hoek, en bad. Hierdoor gesterkt, liep zij in grooten haast naar het vuur, stak eene kaars aan, deed die in een' lantaarn, omwond zich met warme doeken ten einde tegen den scherpen wind beschut te zijn, en begaf zich naar buiten.

Hei! hoe huilde de wind. Doch zij ging moedig voorwaarts en bad, terwijl zij de trappen beklom, vurig tot den Heere om Zijnen bijstand in dit gevaarlijk waagstuk. Een oogenblik weifelde zij, toen zij op de plaats kwam, tot waar zij steeds haren vader vergezelde; doch het geloof aan den Heer JEZUS, die magtig is in den zwakke, gaf haar moed hooger te klimmen. Eindelijk komt zij aan de plaats waar de lampen hangen; maar zij kan ze niet bereiken. Wel staat er eene kleine ladder, welke zij tegen de kolom zet waaraan de lampen bevestigd zijn, doch toen zij deze opgeklommen was, kon zij met hare lantaarn nog niet aan de lampen reiken. Daar stond zij nu! Reeds was het stikduister om haar heen en de golven sloegen zoo geweldig tegen den toren, dat het haar scheen alsof de steenen wal rondom kraakte.

„Heere JEZUS, geef moed!" riep zij, terwijl angst en benaauwdheid haar hart vervulde.

En de Heer hoorde haar. Toen zij de ladder afgestegen was, lichtte zij met hare lantaren rond, en zag bij de middelste kolom eenige groote vierkante steenen liggen. Dadelijk schoof zij twee steenen onder de ladder, en nu steeg zij weder naar boven . . . . . en ziet, na eenige

inspanning gelukte het haar. Weldra brandde de eene lamp, dan de andere en binnen weinige minuten flikkerde het licht met groote en breede vlammen.

Juist in dit oogenblik zag de vader van uit de rotsholte, tot schrik zijner beide wachters, maar tot zijne groote blijdschap het schitterende licht van den vuurtoren.

De helder stralende lampen wierpen eenen breeden schijn over de zee, en het was juist ook de regte tijd, want het door de kuststroopers verwachte schip, naderde met volle zeilen. Spoedig wendden de zeelieden het roer en . . . . het schip is gered!

III.

Het meisje moest zich met beide handen aan de ladder vast houden, want het flikkerende licht van den vuurtoren was te sterk voor hare oogen. Zij wendde de blikken zeewaarts, en zag het schip, dat zij aan den roodachtigen gloed der scheepslantaarnen herkende. Onder hare voeten bruischten de golven en sloegen met donderend geweld tegen de rotsen, zoodat het schuim heinde en verre spatte. Te midden van den storm en het geklater der zee, werd haar oor getroffen door eenige stemmen, die als het ware van onder den grond tot haar opzezen. Zij luisterde met angst toe, want zij dacht dat het de schepelingen waren, die zich in eene boot aan land waagden, maar toen zij scherp toezag, onderscheidde zij duidelijk dat het schip in volle vaart tusschen de rotsen doorzeilde, terwijl er bijkans

onder hare voeten eene boot van wal afstak en het schip scheen te volgen.

„Wat zal dit wezen?" vroeg zij zich zelve af, terwijl zij de hand op het kloppende hart liet rusten. „Als die mannen van de boot maar geen kwaad in hun schild voeren tegen de arme schepelingen, die het gevaar nog geenszins ontweken zijn!"

Zij hield hare oogen onafgewend op de beide voorwerpen gerigt. Zij ziet hoe het schip van het nabij zijnde gevaar onderrigt, den steven wendt, er in weêrwil van het ongunstige weder alle krachten inspant den dreigenden ondergang te ontduiken. Duidelijk verneemt het kind de kreten der schepelingen. Zij siddert van angst en zou zeker van de ladder gestort zijn, indien de Heer haar niet gehouden had. Zij heeft geene kracht om hun toe te roepen, maar kan zij dit ook niet, nogtans mag zij voor die arme schepelingen bidden. Eene zucht ontsnapt hare borst, en met die zucht rijst een gebed tot God, die de zee en de wateren in bedwang heeft. „Heere!" roept zij, „help, anders vergaan zij!"

En die stille zucht, dat kinderlijk gebed wordt verhoord. Nog eenige oogenbliken, en het gevaar is geweken, ... het schip bevindt zich in de open zee en is gered.

Te gelijker tijd ziet zij, dat de boot, die zij daar straks had opgemerkt, door de wilde golven hoog in de lucht wordt opgeheven, en terwijl het meisje zich haastig benedenwaarts spoedde, vernam zij duidelijk eenige klaagtoonen, die evenwel in den stormwind weder wegstierven. Zij dacht

na, van waar deze klaagtoonen konden komen, maar toen zij eenige oogenblikken later niets meer vernam, meende zij, dat het welligt een van die vreemde geluiden was, die soms door het geklater der golven worden veroorzaakt.

. . . .
. . . .
. . . .

Met de lantaarn in hare hand verliet zij den toren, en bereikte spoedig de deur der woning.

„Vader is zeker nog niet te huis!" zeide zij, „want anders zou er wel licht in de kamer zijn! Wat vind ik dat droevig. Och, gewisselijk is hem iets kwaads bejegend. Wat zal ik nu beginnen? Wist ik maar waar mijn lieve vader was, hoe gaarne zou ik hem opzoeken! Maar daar is geen denken aan!"

Het arme kind wischte zich de opwellende tranen uit de oogen, en zette zich in eenen hoek der kamer. Daar stond haar vaders stoel; daar lag zijne pelsmuts; het bijbelboek was opengeslagen bij het hoofdstuk daar hij dezen morgen gebleven was. Alles, tot zelfs het eentoonig getiktak van de oude klok, herinnerde haar aan haren lieven vader, en hij zelf was er niet! Zij werd hoe langer hoe onrustiger en kon het in de kamer niet meer uithouden. Zij ging naar de deur om eens buiten te zien, of zij niet in de verte de welbekende voetstappen kon vernemen. Maar naauwelijks is de deur geopend, of de wind voert haar weder dezelfde klaagtoonen over, die zij daar

straks onder aan den voet des torens vernomen heeft. Zij hield de kruk der deur vast, terwijl een angstig gevoel zich van haar meester maakt; toen zij evenwel voor de tweede en derde maal hetzelfde klagend geluid vernam, weifelde zij niet langer, keerde naar de kamer terug, nam de lantaarn in hare hand, en spoedde zich naar de plaats waar zij de klaagtoonen het eerst vernomen had.

Gelukkig bedaarde de wind een weinig, zoodat zij, geholpen door het heldere licht van den vuurtoren, haren weg tusschen de rotsen vinden kon. Hoe digter zij bij de zee kwam, des te duidelijker onderscheidde zij de stem van iemand, die om hulp riep, en toen zij de laatste rots naderde, die een eind weegs in de zee uitstak, zag zij het ligchaam van eenen man, wien het bloed uit voorhoofd gutste.

Zij zette de lantaarn naast den ongelukkige neder, en vroeg hem, hoe hij hier kwam, en wat de oorzaak van zijn onheil was. Doch zij vernam slechts eenige onzamenhangende woorden, die geene harer beide vragen oploste. Zij rigtte hem op, en zeide hem, dat hij pogingen moest doen om op te staan, dan zoude zij hem naar den vuurtoren geleiden, waar hij veilig was, en waar zijne wonden zouden kunnen verbonden worden. Doch de ongelukkige had hiertoe geene kracht; het scheen, dat een zijner ledematen gebroken was, zóodat hij kermende van pijn verzocht hem te laten liggen, en alleen het hoofd te verbinden, waaruit het bloed nog gedurig stroomde. Zonder zich te bedenken, ontdeed zij zich van haar voorschoot, doopte

dit in het zeewater, en bond dit zoo goed zij kon om zijn hoofd, dat den lijder eenige verligting aanbragt, waarvoor hij haar ook dankbaar de hand drukte. Zij zette zich naast hem op de harde rotsen, drukte zijn hoofd tegen haren schouder en sprak hem troost en moed in, hopende dat hij wel spoedig in staat zou zijn huiswaarts te keeren.

„Wie zijt gij toch,” vroeg de vreemdeling, na eenige minuten rust, „die mij hier in deze onbewoonde plaats te hulpe komt?”

„Mijn vader is kustvuurwachter, en woont ginds....., maar wat deert u? Waarom schrikt gij zoo?”

„Uw vader is.....”

„Kustvuurwachter,” herhaalde het meisje, terwijl zij den doek, dien zij om zijn hoofd geslagen had, weder een weinig met zeewater bevochtigde.

„Is uw vader te huis?” vroeg hij, haar met groote belangstelling aanziende.

„Helaas, neen!” antwoorde het meisje. Ik heb mijn vader sedert dezen morgen niet gezien, en ik vrees, dat hem een ongeluk overkomen is, hetwelk hem tot nu toe heeft opgehouden. Ach, indien hij hier was, hoe blijde zoude ik zijn, en hoe gaarne zou hij u ondersteunen, ten einde u naar de woning te geleiden. Doch stil! wat hoor ik daar!”

Zij hield den adem in, en luisterde met inspanning. Eene welbekende stem treft haar oor. Een glans van vreugde verspreidt zich over haar gelaat; zij breidt beide armen uit naar de plaats van waar die stem tot haar komt, en.....
als een pijl uit den boog vliegt zij naar den kant des

vuurtorens. De roepstem der liefde was krachtiger dan de barmhartigheid. Haar vader was haar liever dan alle schatten der wereld, en de inspraak des bloeds dreef haar voort verre van de schouwplaats der menschelijke ellende.

Eenige minuten later roeide zij met het bootje naar het land, om den geliefden vader weder aan het hart te drukken, om wiens gemis zij den ganschen dag getreurd had. Nog eenige riemslagen en haar zielewensch werd vervuld. Maar thans ook gevoelde zij dat hare krachten te veel beproeving doorgestaan hadden. Naauwelijks zat de oude kustvuurwachter in de boot aan de zijde zijner dochter, of zij liet het hoofd op zijne schouders rusten en verloor hare bewustheid.

Toen zij weder tot haar zelve kwam, zat haar vader aan hare legerstede. Zijne hand rustte in de hare, en de oogen waren onafgewend op zijn lief kind geslagen. Met moeite rigtte zij zich op, en zoodra het hare krachten toelieten eenige woorden te spreken, deelde zij hem mede welke ontmoeting zij daar straks tusschen de rotsen gehad had, en daar zij allengskens gevoelde, dat hare krachten toenamen, verzocht zij hem zich derwaarts te begeven, ten einde den armen ongelukkigen man, die zonder hulp alleen gelaten was, bijstand te verleenen. De kustvuurwachter kende zijne dochter, en derhalve weifelde hij ook geen oogenblik. Snel voorzag hij zich van eenig geestrijk vocht, en vergezeld van de zegenbeden zijner dochter begaf hij zich naar het aangewezen punt.

Het mogt omstreeks een half uur later zijn, toen het meisje, dat inmiddels opgestaan was, de stem haars vaders weder vernam. Ras opende zij de deur, en zie, daar treedt haar vader de woning binnen. Met moeite torscht hij eenen zwaren last, en toen zijne dochter hierop opmerkzaam was geworden, zag zij tot hare verwondering en vreugde, dat haar vader denzelfden man op zijne schouderen droeg, die zij tusschen de rotsen had aangetroffen.

Er moest tusschen deze beide mannen veel gebeurd en gesproken zijn, want de ongelukkige lijder kon niet spreken, zoo zeer was hij tot tranen geroerd. Weinig vernam zij dien avond van hetgeen dien dag haren vader overkomen was, maar zooveel bemerkte zij toch uit beider gesprekken, dat dezelfde man, die thans zoo liefderijk door haren vader opgenomen en verpleegd werd, de aanvoerder der kuststroopers was, die hem des morgens had doen aangrijpen, binden en in een kuil slepen.

Zal ik nog meer aan dit verhaal toevoegen? Zal ik mededeelen hoe verblijd de dochter zich gevoelde, toen zij vernam dat haar vader gelukkig aan alle gevaar ontkomen was? Zal ik de vreugde beschrijven des vaders, toen hij vernam, dat de Heer uit de diepte zijn gebed verhoord had? Heb ik nog noodig u de dankbaarheid te schetsen van den kuststrooper, die onder het eenzaam dak des kustvuurwachters niet alleen balsem voor zijne ligchamelijke wonden, maar ook door den invloed van het Woord der genade genezing gevonden had voor de wonden zijner ziel?

Meer meldt ons de geschiedenis van den vuurtoren niet.

Maar het zal ook voorloopig genoeg voor u zijn, want veel, zeer veel is er voor u uit te leeren, lieve vrienden! Wij willen evenwel de toepassing aan u overlaten, en slechts eenige punten opnoemen, die gij ter overdenking op uwen levensweg kunt medenemen.

Alle menschen, die den Heiland nog niet kennen, om het even of zij heidenen of christenen heeten, zijn gelijk aan dat schip. Van nature door duisternis omgeven, en omringd van klippen en zandbanken, loopt het gevaar tegen de kust verbrijzeld te worden, eer het de goede haven bereikt.

De vuurtoren is het heerlijke licht des Evangelies, dat ook in de grootste duisternis zijne weldoende en verkwikkende stralen verspreidt.

De kuststroopers zijn de vijanden des kruises, die met geweld willen beletten, dat dit licht ontstoken wordt.

Eindelijk, de wachter is ieder christen, dien God dat gezegende licht toevertrouwd heeft, en die, hoezeer ook door verdrukking en benaauwdheden vervolgd, ijvert voor zijnen Heer, en in geloof, hoop en liefde het licht des Evangelies overal doet schijnen.

HET SCHELLESPOOK.

Eene ware gebeurtenis uit het leven van eenen Predikant.

Wel, dat is een zonderlinge titel niet waar, lieve lezers? Ik vind het zelf ook, maar ik kon er geen vinden, die zoo goed paste als deze. Gij zult het, aan het slot, zelf moeten toestemmen, dat dit verhaal niet anders heeten kon, en daarom denk ik dan ook, dat gij dit met veel opmerkzaamheid zult lezen.

Eer ik echter tot het verhaal kom, moet ik u eerst in allen ernst vragen, of ge ook gelooft dat er spoken zijn? Ik weet wel dat velen uwer heel gaarne naar geschiedenissen luisteren, waar iets van een spook in voorkomt, en zelf erken ik dat ik menigmalen met een open mond toehoorde, wanneer men mij zoo iets verhaalde; maar meest altijd kwamen die geschiedenissen te pas op een kerkhof, waar eene arme geit in een pas gedolven graf gevallen was, en die dan door een klagelijk geblaat den bijgeloovigen lieden vrees aanjoeg, alsof het „op het kerkhof spookte." Gij hebt dus zeker wel eens zoo genaamde spookhistories hooren vertellen,

6

al liepen zij ook nog zoo eenvoudig af, en derhalve vraag ik nog eens: of gij aan spoken gelooft? Mij dunkt de meesten uwer zullen zeggen: „wel neen! er zijn immers geen spoken." Maar dan moet ik er toch bijvoegen, dat niemand dit zoo bepaald zeggen kan, en dat zelfs de Heilige Schrift het bestaan van spoken niet tegenspreekt. Bij voorbeeld zouden de Apostelen (Matth. XIV : 26) wel zoo koen hebben durven uitroepen: „het is een spooksel," indien zij niet vermoed hadden, dat er iets bestond buiten hunne natuur, waarvan zij niet dadelijk konden rekenschap geven? Ik heb echter geen plan om een hoofdstuk te schrijven over het bestaan van spoken al dan niet; ook wil ik volstrekt niet de meening versterken dat er inderdaad spoken zijn, noch ze geheel en al wegcijferen, maar dit alleen wil ik zeggen, dat er veel bestaat in de natuur rondom ons, dat wij niet begrijpen noch verklaren kunnen, wijl onze oogen gebonden zijn aan hetgeen aardsch is.

De Heere God gebiedt over alles, zoo wel over de hoogere geesten in de lucht, als over het geringste wezen Zijner schepping. Zoolang wij op aarde zijn, houdt Hij onze oogen gebonden, zoodat wij niets anders zien dan wat Hij ons toestaat. Maar nogtans vergunt Hij ons nu en dan een blik in het wonderbare te slaan, en dan zien wij iets, wat ons wel bevreemdt, maar veelal weldadig op ons werkt. Vergelijk hiermede eens Lukas XXIV : 16, 31. alsdan zult gij mij wel beter begrijpen.

Menigmalen bedient zich de Heer in ons oog van kleine middelen om groote dingen tot stand te brengen; maar ach,

onze oogen zijn meestal zoo blind, dat wij het zelfs met ziende oogen niet opmerken, hoe goed en vriendelijk de Heer is. Vooral als het er op aankomt eene ziel te redden, of eenen vromen uit groot gevaar te verlossen, dan inzonderheid toont de Heer Zijne wonderbare magt en wijsheid, hoe alles in Zijne hand berust, en hoe Hij alles zóó bestuurt en leidt, dat, indien wij het mogen opmerken, het uitloopt tot Zijne eer en heerlijkheid; en wanneer dan die kleine middelen van iets buitengewoons vergezeld gaan, of zoo ingerigt zijn, dat wij ze niet dadelijk tasten en begrijpen kunnen; geschiedt er iets bij dat ons eene huivering door de leden jaagt, dan zeggen wij al ligt: het spookt! dat gaat niet met natuurlijke dingen toe. Dikwijls ondervinden wij dan aan het slot der gebeurtenis, dat onze vrees ijdel was, maar meestal heeft er bij de eene of andere wonderlijke geschiedenis zoo iets vreemds plaats, dat wij niet anders zeggen kunnen en moeten dan: „hier heeft de Heer iets buitengewoons doen geschieden."

De volgende geschiedenis zal de waarheid van het bovenstaande bevestigen. Zij werd mij op zekeren avond, dat ik mij met eenige vrienden over wonderlijke ontmoetingen en leidingen Gods onderhield, door eenen predikant medegedeeld, en ik geef ze u, zoo als hij ze mij verhaalde. Zoo ergens, dan worden bij deze gebeurtenis de woorden van DAVID bevestigd: „bij den HEER, den Heer, zijn uitkomsten tegen den dood." Psalm 68 vs. 21.

Op ongeveer drie uren afstands van de stad B. ergens in Duitschland ligt het dorpje K. omgeven van tallooze

weilanden, en doorsneden met rivieren, die niet weinig bijdragen tot de vruchtbaarheid van gemelde streken. Het land is zeer vlak, en slechts zelden ontmoet men er hoogten of heuvels; maar des te meer zijn daardoor de bewoners der dorpen in den omtrek blootgesteld aan gevaren van watersnood, vooral indien de storm het water der rivieren doet zwellen en de beken tot eene buitengewone hoogte drijft; zoodat het niet zeldzaam is, in herfst of wintertijden, de weilanden overstroomd te zien. Dit was voor ruim veertig jaren bij iedere verwisseling van jaargetijde het geval, hoewel het heden ten dage eenigszins beter gesteld is, wijl men nu de overstroomingen tracht te keeren, door het bouwen van hooge dijken en schutsluizen.

Tijdens ons verhaal echter was de gesteldheid van het zoogenaamde platteland in die streken verre van gunstig, en dikwijls gebeurde het, dat een beekje, hetwelk men des morgens bijkans droogvoets oversteken kon, door storm en regenbuijen zóó opzwol, dat het des avonds een snelvlietende stroom geleek, die ieder oogenblik de omliggende weiden met overstrooming bedreigde.

Het dorpje K. waarvan ik hier boven sprak, had ook menigmalen van deze overstroomingen te lijden, en hoe dikwijls men ook getracht had dit kwaad te stuiten, vond men echter bij de regering zoo weinig medewerking, dat de boeren genoodzaakt waren zelven zooveel mogelijk te zorgen, dat hun vee en hunne bezittingen niet door de golven werden medegesleept. Overigens waren de bewoners van het dorpje stille, eenvoudige lieden, die hun beroep met ijver

waarnamen, en ook niet ontbloot waren van geestelijke gaven. In het midden van het dorp stond de eenvoudige kerk, en op korten afstand van daar lag de kleine pastory, waar wij thans zullen binnen treden, om kennis te maken met de personen, die in ons verhaal voorkomen.

De pastorij zelve was omgeven door een klein hek, en wanneer men dit opende, stond men voor het huis, welks deur geopend werd door eene vriendelijke dienstmaagd, indien men namelijk eerst de moeite gedaan had om aan de lange schel te trekken, die zigtbaar genoeg bij de deur hing. Het was eene lange schel, zeg ik, want wijl de keuken zich aan het andere einde der pastory bevond, had men de schel over den zolder naar de keuken geleid, dat des te gemakkelijker ging, wijl het huis slechts eene verdieping had. Wanneer men nu het huis binnentrad, kwam men door een langen gang in eene groote huiskamer, terwijl links bij den ingang de spreek- en studeerkamer was des predikants, en men regts door een anderen gang naar de keuken en spijskamer konde komen.

De predikant van het dorp was een vroom en ijverig leeraar, dien niets meer ter harte ging dan zijne door God hem toevertrouwde kudde. Hij was sedert eenige jaren weduwenaar, en bewoonde de pastory met zijnen eenigsten zoon KAREL, eenen knaap van omstreeks veertien jaren. Behalve vader en zoon was er nog eene dienstmaagd in huis, terwijl in de schuur naast de pastory de tuinknecht een slaapkamertje had.

Op zekeren morgen zat de predikant met zijnen zoon aan de ontbijttafel. HANNA, de dienstmaagd, en JAKOB de

tuinknecht zaten ook aan den disch, want de predikant was een zeer eenvoudig man, die zijne ondergeschikten even zoo behandelde, alsof het leden waren zijner familie. Als hij wist dat zij den Heer vreesden, dan waren zij hem even zoo lief, als de rijkste ouderling van het gansche dorp. Nu, dit wist hij wel van den tuinknecht, want deze was een innig godvreezend christen, die zijne roeping kende, en daarom te meer zijnen Heer beminde. HANNA was nog jong, en niet zoo beproefd en gelouterd als JAKOB, maar nogtans was zij eene vlijtige meid, die de kleine huishouding knapjes in orde hield.

De huisgenooten zaten dus om de tafel, en de predikant nam na het ontbijt den Bijbel, las er een gedeelte uit, waarna hij over het gelezene een weinig sprak. Ten slotte zong men een geestelijk lied, en na de dankzegging stond ieder op. Toen nu alles afgeloopen was, en HANNA weder alle zaken op hare plaats gebragt had, trad JAKOB een weinig voor de tafel, en den hemel eenigen tijd aanschouwende, vroeg hij den predikant:

„Is het uw voornemen nog heden naar de stad te gaan?"

„Wel zeker, JAKOB! Gij weet toch dat ik moet. Ik heb mijn woord gegeven, en derhalve ga ik. Zoo het nu nog bloot in mijn belang ware, dan zou ik te huis blijven, want het ziet er vrij buijig uit, niet waar?"

„Ja, lieve vader!" zeide KAREL, „het is zeer winderig. Doe mij het genoegen, en blijf heden te huis; overmorgen is ook mijne vacantie ten einde, en als gij nu heden naar

de stad gaat, dan komt gij niet te huis voor laat in den avond, en dan heb ik dus nog slechts eenen dag, dien ik bij u doorbrengen kan."

„Ik weet het, mijn zoon," zeide de predikant, „maar ik moet mijn pligt kennen. Het is geen pleizierreisje dat ik maak, ik moet voor eene arme weduwe mijner gemeente eene zaak in orde brengen, die voor haar veel waarde heeft, en die slechts door mij kan waargenomen worden. Buitendien, gij komt met Kerstijd weder te huis, en wat mijne reis naar de stad betreft, beloof ik u, dat, zoo er niets in den weg komt, ik heden avond omstreeks vijf ure weder te huis ben."

„Maar gij gaat immers niet te voet, lieve vader?"

„Neen KAREL, dat kan ik niet, want ik moet de kleine beek over, en hoewel die des zomers droog is, geloof ik, dat ik er nu wel tot aan mijne knieën zou moeten doorwaden. Ik heb dus aan JAKOB gezegd, dat hij Ponny precies te negen ure hier brengt. Dat is een goed mak paard, en niet bang om natte pooten te krijgen. Als wij er over zijn, zal ik hem eens frisch laten draven, dan wordt hij weêr droog."

„Maar, als u maar geen ongeluk overkomt, met dien storm," zeide HANNA, terwijl zij het laatste kopje omspoelde. „Ik ben altijd zoo bang, als Ponny de beek overgaat."

„Wel HANNA!" zeide KAREL, „daar ben ik nu in het minst niet bang voor. Hoe dikwijls heeft Ponny er mij wel overgedragen. Zelfs toen ik nog heel klein was, en

JAKOB mij vast moest houden, ging ik er met hem over, dat het een lust was om te zien."

„Mij spijt het maar, dat vader juist van daag naar de stad gaat, en niet tot de andere week wacht."

„Ik heb u reeds gezegd, lieve KAREL" zeide de predikant, terwijl hij zijn horologie te voorschijn trok, „dat dit niet gaat. Derhalve JAKOB," met deze woorden wendde hij zich tot den tuinknecht, die nog altijd hoofdschuddende het weder betrachtte, „het is nu kwartier voor negen; zadel gij het paard en breng het voor de deur. Ik zal mij spoedig gereed maken, want ik heb nog eenige papieren in orde te brengen."

JAKOB knikte toestemmend en vertrok, terwijl de predikant naar zijn studeervertrek ging, gevolgd van KAREL, die aan zijns vaders armen hing.

„Zoudt gij er niets tegen hebben, lieve vader," zeide de knaap, „als ik u tot aan de beek vergezelde? Die is toch slechts vijftien minuten ver, dan kon ik zien, hoe Ponny u er over droeg."

De predikant dacht een oogenblik na, en zeide toen:

„Dit moet ik u ditmaal weigeren, mijn zoon. Het is beter dat gij te huis blijft. Ik heb een goed jongenswerk voor u, onderwijl ik van huis ben. Eerst gaat gij tot elf uren in mijn studeervertrek zitten, en maakt daar de rest van uw vacantiewerk; daarna gaat gij naar HEIN JANSSEN den daglooner, en vraag hem of hij tegen een ure aan de pastory kan komen. Als HEIN JANSSEN dit doen kan, dan kunt gij met hem in den tuin gaan om appels te

plukken. JAKOB heeft daar heden geenen tijd voor, want hij moet naar het aardappelveld, en komt voor den donker niet te huis. Vindt gij dit goed?"

„O, opperbest," gaf KAREL ten antwoord, en sprong tegen zijnen vader op, alsof hij door allerlei vreemde sprongen en zetten zijne kinderlijke blijdschap wilde uitdrukken.

Intusschen had de predikant de noodige papieren gezocht en gevonden; hij trok eenen warmen overjas aan, zette zijnen ronden hoed op, en stond aan de voordeur, toen JAKOB met Ponny aankwam.

KAREL liep beiden te gemoet, leidde het paard bij den teugel, en middelerwijl de predikant Ponny besteeg, streelde de knaap den hals en de manen van het dier, en fluisterde hem toe:

„Nu Ponny, goed opgepast. Breng vader trouw terug, dan zult ge ook een goed deel haver hebben."

Het paard knarsde op het gebit, en deed juist alsof het eene lange redenering hield, waarvan echter niemand iets verstond.

„Zoo!" zeide de predikant te paard zittende. „Tot vijf ure van avond. Doe nu zoo als ik u gezegd heb, KAREL, dan zal ik verheugd zijn u weder te zien." Hij reikte KAREL de hand, schudde ze hartelijk, groette HANNA en JAKOB vriendelijk, en vertrok vergezeld van de beste zegenwenschen der achterblijvenden.

plukken. Jakob heeft daar heden geenen tijd voor, want hij moet naar het aardappelveld, en komt voor den donker niet te huis. Vindt gij dit goed?"

„O, opperbest," gaf Karel ten antwoord, en sprong tegen zijnen vader op, alsof hij door allerlei vreemde sprongen en zetten zijne kinderlijke blijdschap wilde uitdrukken.

Intusschen had de predikant de noodige papieren gezocht en gevonden; hij trok eenen warmen overjas aan, zette zijnen ronden hoed op, en stond aan de voordeur, toen Jakob met Ponny aankwam.

Karel liep beiden te gemoet, leidde het paard bij den teugel, en middelerwijl de predikant Ponny besteeg, streelde de knaap den hals en de manen van het dier, en fluisterde hem toe:

„Nu Ponny, goed opgepast. Breng vader trouw terug, dan zult ge ook een goed deel haver hebben."

Het paard kaauwde op het gebit, en deed juist alsof het eene lange redevoering hield, waarvan echter niemand iets verstond.

„Zoo!" zeide de predikant te paard zittende. „Tot vijf ure van avond. Doe nu zoo als ik u gezegd heb, Karel, dan zal ik verheugd zijn u weder te zien." Hij reikte Karel de hand, schudde ze hartelijk, groette Hanna en Jakob vriendelijk, en vertrok vergezeld van de beste zegenwenschen der achterblijvenden.

Een half uur later zat KAREL in 's vaders leuningstoel. Voor hem lagen zijne boeken, en hij werkte met zulk eenen ijver, dat hij niet eens meer aan den afwezenden vader dacht, en zoo zeer boeide hem de arbeid, dat hij nog minder opmerkte hoe de wind in hevigheid toenam, en de takken der boomen tegen elkander sloeg, zoodat er menige appel niet behoefde geplukt te worden. Van tijd tot tijd echter stond hij op, en dan alleen, wanneer hij onder aan eene bladzijde gekomen was, die nog nat was en niet zoo dadelijk kon omgeslagen worden, ging hij aan het andere einde der kamer tegenover het venster, waar de predikant eene groote kast had staan met mineraliën en vreemde steensoorten. Deze opende hij dan, en beschouwde die voortbrengselen der rijke natuur met een gretig oog; maar zoodra had hij zijnen lust voldaan, of spoedig zette hij zich weder op zijne plaats neder en begon op nieuw aan zijn werk, tot eindelijk de huisklok elf uren sloeg, waarna hij zijne boeken bij een zocht en ze wegbergde.

Een half uurtje later kwam hij weder en berigtte HANNA, dat HEIN JANSSEN om een ure hier zou zijn.

„O, dat is goed!" zeide de meid.„ Dan zullen wij hem een goed maal eten bewaren. Die stakkert verdient toch niet veel, en mogt hij reeds gegeten hebben, dan kan hij het na vier uren mede nemen voor zijne vrouw en kinderen."

„Hoe laat eten wij, HANNA?"

„Wel, als gewoonlijk, om half een. Zoodra wij gegeten hebben, en gij met HEIN JANSSEN in den tuin zijt, dan ga

ik naar het aardappelveld om JAKOB zijn eten te brengen, en hem met een te helpen.

KAREL was een vrolijke knaap, en nog weinig bekend met de vele ijdele vermaken der wereld. Hij kon zich in kleinigheden verheugen, waarvoor onze hedendaagsche jonge heeren den neus optrekken; hij dacht met grooter blijdschap aan een landelijk genot, dan menig aankomend jongeling aan lekkere havana-cigaren, wandelstok met kwastjes, of zilveren cylinder-horologie. De gedachte dat strakjes HEIN JANSSEN kwam, deed hem van vreugde op den hiel van zijn regtervoet ronddraaijen, zoodat HANNA, die juist bezig was, een dojer van een ei in een kom te doen, zoo hartelijk begon te lagchen, dat de dojer dien ten gevolge naast de kom op de tafel viel.

Nadat KAREL nog allerlei sprongen en hieldraaijingen gemaakt had, wipte hij de keuken uit, en begaf zich in den tuin. Hij moest zijne pet vast op zijn hoofd zetten, wilde hij niet dat de sterke wind er een luchtbal van maakte. Straks reeds, toen hij HEIN JANSSEN opzocht, had hij bemerkt dat het hevig waaide, maar hij had er niet verder over nagedacht. Nu hij echter den boomgaard binnentrad, en het gehuil van den wind sterk door de boomen drong, viel hem plotseling zijn vader te binnen. Hij stond stil, en de woorden vloeiden van zijne lippen : „wat zal vader wel beginnen in dit weder? Als hem maar geen ongeluk bejegent!" Hij stond gereed weder naar de keuken terug te keeren, om HANNA deelgenoot zijner gedachte te maken, toen hem bij tijds inviel, dat zijn lieve vader juist dien morgen Psalm

91 voorgelezen en besproken had. Duidelijk kwamen hem de woorden te binnen, waarbij zijn vader lang had stil gestaan: „Hij zal Zijne engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al uwe wegen," en hij maakte uit een en ander de gevolgtrekking dat de Heer zekerlijk met zijnen vader zou zijn. Immers hiervan was hij geheel overtuigd, dat zijn vader den Heere lief had en in Zijne wegen wandelde. Dit stelde hem dus gerust, en hij bleef waar hij was; nogtans, in weêrwil dat nu en dan een tak om zijne ooren sloeg, nam hij eerbiediglijk zijn petje af, en ten hemel blikkende, stamelde hij: „Heere, in den hemel! Bescherm Gij mijnen lieven vader!"

De pet werd weder opgezet, en zie, daar huppelde KAREL tusschen de vruchtboomen rond, als een jonge vlinder, vol levenslust en met een vrolijk hart. Hier was hij regt in zijn element; dit ondervonden de aalbessen en frambozenstruiken het meest; want de enkele vruchten, die hier en daar hem toelachten, vonden eene geopende deur in KARELS mond, en een veilig spijsvertrek in zijne maag. Vervolgens werden de appelboomen in oogenschouw genomen, en niet weinig verheugde hij zich, toen hij de rijk beladen vruchtboomen zag, en in gedachte zat hij reeds op den hoogsten tak en greep, en schudde, en zong daarbij dat de vinken in het ronde aangespoord werden hunne stemmen aan de zijne te paren. Terwijl hij nu midden in den tuin stond, hoorde hij HANNA's stem, en daar de dorpsklok reeds lang twaalf uur geluid had, herinnerde hij zich eensklaps dat het etenstijd was. Snel liep hij huiswaarts, en

eer er een half uur verliep, was de maaltijd reeds afgeloopen, en stond KAREL aan de voordeur met ongeduld de komst van HEIN JANSSEN af te wachten, terwijl HANNA de kippen voor de huisdeur te zamen riep, en ze rijkelijk met eenige kruimen aardappelen voedde, waarbij de duiven ook haar best deden.

Eindelijk zag hij hem in de verte aankomen. Hij kende hem aan zijnen slependen gang, want de arme man had een ongemak aan zijn been, dat hem een weinig in het gaan hinderde. Zoodra hij hem zag, liep hij hem te gemoet, en sprong aan zijne zijde, even als een hondje dat zich verblijdt, wijl hij met zijn meester kan uitgaan.

Mijne lezers merken het wel dat onze KAREL een heel andere jongen is, dan de knapen van dezen tijd. Hij was zeer eenvoudig opgevoed, en genoot het leven inderdaad met de blijmoedigheid van een jeugdig christen.

Als in triumf geleidde hij HEIN JANSSEN, die niet wist welk eene eer hem overkwam, naar den tuin, en eer HEIN JANSSEN er aan dacht, zat KAREL reeds in den hoogsten boom. Den ganschen middag werd er geplukt en geschud, waartoe HEIN JANSSEN de noodige manden en korven uit de schuur had bijeen gehaald; en toen tegen vier uren HANNA van het veld terug keerde, hadden onze drie geene handen genoeg om al de volle manden naar de schuur te brengen.

HEIN JANSSEN had zijne taak met ijver volbragt, en de zorgende HANNA gaf hem dan ook eenen grooten schotel met aardappelen en wortelen, benevens een ferm stuk vleesch mede, dien HEIN JANSSEN, in een rooden zakdoek te zamen

knoopte, en door KAREL tot aan de huisdeur begeleid, strumpelde de arme daglooner naar zijne woning, waar hij de zijnen op het verkregene rijkelijk onthaalde.

De huiskamer was aan kant en wachtte slechts op den geliefden huisvader. Spoedig ruimde nu HANNA de keuken op, en toen zij hiermede gereed was, ging zij naar de voordeur, en tilde een plankje op, dat zich voor een gat bevond in de muur van het huis gemaakt, en waardoor de kippen één voor één, met den haan voorop, op een drafje binnenstormden, ten einde hun nachtleger op te zoeken, dat zich op de zolderbalken bevond, en waartoe de weg hun niet lang viel, want gij herinnert u dat de pastory slechts eene verdieping hoog was, en de zolder onmiddelijk boven de woonvertrekken liep.

„Zoo KAREL, de kippen zijn bezorgd!" zeide HANNA, toen zij de keuken binnen trad; „nu neem ik mijn spinnewiel, en zet mij bij het venster." Dit zeggende, ging zij naar de plaats, waar het spinnewiel stond, zette het aan het venster, kreeg een stoel, en binnen vijf minuten snorde het rad, dat het een lust was om aan te hooren. Buiten snorde de wind echter nog harder dan HANNA's spinnewiel, en dikwijls schrikte zij zoo geweldig dat haar de draad ontviel.

KAREL trommelde op de glazen. Hij tuurde in de verte, en toen hij den hevigen wind hoorde, werd het hem toch eenigzins bang om het harte. Hij dacht aan zijnen lieven vader.

Plotseling wendt hij zich om en zeide:

„HANNA! als het maar wèl is met vader? Ik ben zoo bang, dat hem een ongeluk overvalt."

Maar HANNA was een slechte troostster. Zij had eene te vreesachtige natuur, en als zij slechts van gevaar hoorde, werd haar de keel als van angst toegenepen.

„Och, spreek daar niet van, KAREL!" zeide zij, „ik mag er niet van hooren en nog minder aan denken. Weet gij nog wel, wat er verleden jaar met GIELSEN, den slagter gebeurde? O, ik mag er niet aan denken!"

„Is GIELSEN niet verdronken, toen hij de kleine beek wilde overgaan?"

HANNA knikte, en raapte den draad weder op, die haar ontvallen was.

„Weet ge wat, HANNA," zeide KAREL, en ging digt naast haar zitten, „wij zullen hopen dat mijn lieve vader in Gods hand is. Het is wel reeds half zes uur, maar ik denk toch dat vóór het donker is, vader wel behouden hier zijn zal."

„Dat denk ik ook!" zeide HANNA, die zich zelve wilde gerust stellen. Strakjes komt JAKOB van het veld terug; misschien brengt hij uwen vader wel mede."

„Dat zou heerlijk zijn!" zeide KAREL, en wreef zich in dit blijde vooruitzigt de beide handen.

Intusschen viel de avond met rassche schreden. Wel verminderde dit de ongerustheid niet, doch zij geloofden beide, dat de predikant eerst laat de stad had kunnen verlaten, en weldra hier zou zijn. HANNA sloot nu de luiken, stak de keukenlamp aan, en bij het gemoedelijke lichtje onderhielden zij elkander over vele zaken. KAREL vertelde van het gymnasium zijner stad, en van de

guitenstreken, die de jongens daar uitvoerden, terwijl HANNA eene lange geschiedenis begon van eenen aap, die eens in het dorp was te zien geweest.

Eensklaps wordt er hard aan de schel getrokken!

„Dat zal vader zijn!" zeide KAREL, terwijl hij door den langen gang naar de voordeur liep.

HANNA echter schrikte geweldig en riep uit: „neen, dat is uw vader niet." KAREL sloeg weinig acht op dezen uitroep, maar spoedde zich voort. Aan de huisdeur komende, wilde hij deze met een ruk openen, om zijnen vader des te eerder te kunnen omhelzen; — maar wie beschrijft zijne verwondering, toen hij niemand daar buiten ziet. In het eerst dacht hij, dat iemand hem eene poets wilde spelen, of dat het JAKOB was, die zich weder verscholen had, en derhalve riep hij luide: „is daar iemand?" Doch geen antwoord volgde, en slechts het huilen en suizen van den wind drong tot zijne ooren door. Hij herhaalde zijne vraag eenigszins harder, maar hetzelfde zwijgen ontving hij tot antwoord.

Mismoedig wierp hij de deur weder toe, en toen hij HANNA mededeelde wat hij aan de voordeur niet gezien, maar wel gehoord had, werd de arme meid bleek van schrik.

„Schrikt gij daarvan, HANNA?" vroeg de knaap.

„Hè! wie zou daarvan niet schrikken, als er des avonds in zulk een onstuimig weder eene onzigtbare hand aanschelt? Dat beteekent zeker iets."

„Wel, wat zou dat beteekenen? Ik kan er geene andere beteekenis aan geven, dan dat ik vergeefsche moeite heb gedaan."

„Ja maar, KAREL! er gebeuren soms zulke wonderlijke zaken, waarvoor men wel reden heeft bang te zijn. Ik zou nu niet eens alleen in den gang durven loopen. Ik wenschte maar dat JAKOB hier was."

„Neen HANNA! nu had ik u wijzer gedacht. Wie zal ons iets doen? Denkt gij nog wel aan hetgeen vader heden morgen voorlas: „Die in de schaduw des Allerhoogsten...."

„Ja, dat weet ik wel. Maar ik vind het toch huiverig. Wie zou er wel gescheld hebben?"

„Dat weet ik niet; maar.......

HANNA sprong van haren stoel op, want in hetzelfde oogenblik werd er weder gescheld, en dat zoolang, en zoo aanhoudend, dat HANNA en KAREL elkander onthust aanzagen. De laatste zelf, hoe onbevreesd hij anders was, moest zich toch even aan de tafel vasthouden.

HANNA's lippen trilden en zij zeide: „Hoort gij het wel?"

KAREL knikte toestemmend. Hij dacht na, wat het wel konde wezen, en na eenige oogenblikken begon hij zich reeds te schamen, dat hij een weinig den moed verloren had. Hij greep naar zijn pet, en onder den uitroep: „ik moet weten wie er schelt," stormt hij den gang door. Naauwelijks is hij ongeveer bij de deur, of er wordt weder gescheld. Nu denkt hij zeker dat er iemand aan de deur is; hij loopt haastig voort, tast naar het slot, opent dit, en eene hevige windvlaag komt hem te gemoet, zoodat hij zijn hoofd moet omwenden.

„Is daar iemand buiten?" roept hij. Maar geen antwoord volgde.

Hij werpt de deur haastig toe, en met de vlugheid van een haas, ijlt hij naar de keuken, om ten minste in HANNA's tegenwoordigheid nieuwen moed te scheppen.

Maar moed kon hem de arme HANNA niet geven. Haar spinnewiel snorde niet meer, en zij liet de handen in den schoot rusten, alsof zij geheel verslagen was.

„Wat zou dat toch zijn, HANNA?" vroeg KAREL, nadat hij van den eersten schrik weder bekomen was?"

„Ik weet het niet. Het beduidt zeker niet veel goeds."

„Maar beduidt het dan iets?"

„Zeker, zeker! hè, hoe akelig klonk die schel in mijne ooren. Hoort ge!" ging zij voort, toen er weder met nieuwe bevigheid gescheld werd. „Hoort ge het? Ik ga niet naar de voordeur. Ik zou het besterven."

„Maar er kon toch iemand gekomen zijn. Misschien is het vader."

„Neen, uw vader is het niet. Hij schelt altijd zoo zachtjes, dat ik hem dadelijk aan zijn schellen herken."

„Maar, lieve HANNA! wij kunnen hier toch zoo niet zitten blijven. Weet ge wat! neem gij de lamp, dan zullen we zamen gaan."

HANNA had hier echter weinig zin in. Zij zat in elkaâr gehurkt, als een oud vrouwtje over een test met vuur; zij bibberde van angst, en hare lippen trilden van koude.

Een nieuwe schrik! In hetzelfde oogenblik werd er hevig tegen de keukendeur, die in den tuin uitkwam, gebonsd, zoodat HANNA en KAREL opsprongen. Te gelijker tijd werd er geklopt.

Geen van beiden waagden het de deur te openen.

Het kloppen hield aan, en KAREL, al was hij op dit oogenblik geen held, wilde toch zijne bevreesdheid overwinnen. Hij ging voetje voor voetje tot aan de keukendeur en riep:

„Wie is daar?"

„Ik ben het, JAKOB."

Een kreet van vreugde ontsnapte beider lippen. In eene minuut was de deur geopend, en JAKOB trad binnen, met een grooten zak vol aardappelen.

„Zoo," zeide JAKOB, „dat is een vrachtje geweest. Maar wat scheelt er aan? Hoe ziet gij zoo bleek?"

„O JAKOB!" antwoordde de meid, terwijl zij naar hem toe ging en hem bij den arm greep, „wat hier gebeurt, weet ik niet, maar ik sterf bijkans van angst."

„Wat is het dan?"

KAREL wilde antwoorden, doch een luid schellen hield hem hiervan terug.

„Hoort ge dat?" vroeg HANNA?

„Wel zeker! er wordt aan de voordeur gescheld. Is dit zoo wonderlijk?"

„Ja," antwoordde KAREL, „want het heeft al ruim een half uur op deze wijze geduurd."

„En hebt gij dan niet open gedaan?"

„Zeker, maar telkens als wij open deden, was er niemand."

JAKOB zag beide verwonderd aan. Hij dacht een oogenblik na, en zich toen tot HANNA wendende, zeide hij:

„Geef mij eens de lantaarn, dan zal ik zelf naar de deur gaan. Laat er zijn wie er wil, ik vrees niet. De Heere is mijne hulp."

HANNA wilde hem overreden hiervan af te zien. Zij vermoedde dat hem iets kwaads zou bejegenen. Maar JAKOB was de man er niet naar, om te vreezen voor een spook, dat niets anders deed dan schellen. Hij had wel tegen gevaarlijker vijanden gestreden dan tegen spoken; namelijk sedert eenige jaren had hij het met eenen vijand te doen gehad, — zijn eigen boos en arglistig hart, — en dit had hij met de hulp van zijnen lieven Heer en Heiland overwonnen, hoewel hij nog dagelijks gewapend moest blijven, want die vijand stak zoo dikwerf het hoofd op. En zou hij dus voor eenen vijand bang zijn, die zulke kinderachtige streken beging?

„Geef mij de lantaarn, HANNA!" zeide hij eenigszins driftig, „anders ga ik in den donker."

„Neen, neen, dat vooral niet. Hier is zij reeds!" Bij deze woorden ontstak zij het licht, en gaf het JAKOB, die terstond den gang inliep, gevolgd door KAREL, die nu weder de moedige knaap geworden was, terwijl HANNA in een hoek bleef staan.

JAKOB deed de voordeur open; hij voelde wel den hevigen wind, maar het ging hem even als KAREL: hij zag niemand. Hij riep, maar geen antwoord!

„Wel, dat is vreemd!" zeide hij tegen KAREL, terwijl hij de deur weder digt sloot. „Dat is vreemd!"

„Ja," zeide KAREL, „ik begrijp er ook niets van. Wat zou dat wel wezen?"

Onderwijl zij nu den gang verlieten, werd er weder gescheld. JAKOB bleef stil staan, en dacht na.

„Weet ge wat ik doen zal, KAREL? Ga gij stil den gang op en neder, dan zal ik eens naar buiten gaan, en zoo lang buiten voor de deur blijven tot er weêr gescheld wordt. Dan zal ik toch wel zeker zien, wie dit doet. Durft gij in den gang te blijven?"

„Wel zeker, JAKOB!" antwoordde KAREL, in weêrwil dat zijn hart een weinig sterker klopte.

„Nu, dat is goed. Zoodra gij schellen hoort, opent gij spoedig de deur, alsdan zullen wij wel verder zien."

JAKOB trok zijne pet over de ooren, zette zijn kraag op, en ging het huis uit. Met de lantaarn in de hand, wandelde hij langs het huis in de nabijheid der deur. De wind was een weinig bedaard geworden, en de snelddrijvende wolken vergunden hem nu en dan den helderen schijn der sterren te aanschouwen.

Hij leunde tegen het hek, dat digt bij de huisdeur stond, en wachtte daar het spook af.

„Laat hem nu maar komen!" zeide hij bij zich zelven. Dat moet een knappe man zijn, die aan de schel trekt, zonder dat ik hem zie."

Plotseling hoort hij dat er weder gescheld wordt. Duidelijk verneemt hij den langen aanhoudenden klank, en toch — hij ziet niemand. In hetzelfde oogenblik wordt de deur met hevigheid geopend, en KAREL treedt buiten."

„Zijt gij daar JAKOB?"

„Ja wel."

„Hebt gij het niet gehoord? Er werd al weder gescheld."

„Ik hoorde het maar al te goed, doch zag niemand."

„Wat zou dat toch wezen JAKOB." Maar de tuinknecht gaf geen antwoord. Hij was in diep gepeins verzonken. Middelerwijl was HANNA, die in de keuken te benaauwd was, ook buiten gekomen, en gaf hare verwondering en vrees te kennen.

Eensklaps wendde JAKOB zich met de vraag tot beiden:

„Is de predikant reeds te huis?"

„Neen," zeide KAREL, op eenigszins droevigen toon.

„Welnu," vervolgde JAKOB, „dan wil ik u eens zeggen wat dit schellen beduidt. Volgens mijne innigste overtuiging doet de Heer een wonderlijk teeken. Ik heb het meermalen opgemerkt dat er niets geschiedt zonder eene goede oorzaak. Ik weet niet of ik het regt heb, maar mijn hart zegt me, dat God ons hierdoor een teeken wil geven, dat de predikant in gevaar verkeert. Hoe laat zou hij hier zijn?"

„Tegen vijf ure!"

„En het is nu reeds half negen. Er moet iets buitengewoons gebeurd zijn, waardoor KAREL's vader opgehouden wordt. Er moet een besluit genomen worden. Ik zal den weg opgaan, den predikant te gemoet. Blijft gij met uw beiden rustig in huis. Niets zal u deren."

Dit zeggende, nam JAKOB de lantaarn in de hand, en stapte vlug voorwaarts in de rigting van het beekje, terwijl HANNA en KAREL hem naoogden, tot zij hem niet meer zien konden, en toen weder naar de keuken terug keerden.

Laat ons thans zien wat er onderwijl met KAREL's vader gebeurd is.

Het was omstreeks één ure, toen de predikant de stad bereikte, en na Ponny onder dak gebragt te hebben, ging hij terstond uit, om zijne zaak af te doen, in de hoop spoedig gereed te zijn. Doch hij bedroog zich, want verschillende omstandigheden hielden hem op, zoodat hij eerst weder te vier ure de herberg bereikte, waar hij Ponny achter gelaten had. Hij bleef hier nog een poosje om uit te rusten en iets te gebruiken, want hij begreep dat hij nog een langen en moeijelijken rid vóór zich had, al vertrouwde hij nog zoo zeer op de behendigheid en den vasten voet van Ponny. Eindelijk was het ongeveer zes ure, toen hij het paard besteeg, en Ponny de sporen gevende, reed hij op een stijf drafje de stad uit, wijl hij toch zeer naar huis verlangde.

Naauwelijks was hij een half uur van de stad verwijderd, of hij werd met schrik gewaar dat de avond reeds begon te vallen. Dit speet hem zeer, want hij had gehoopt nog voor den donker de beek te kunnen bereiken. Des morgens reeds vond hij de beek zoo gezwollen, dat het water ver boven Ponny's knieën reikte, en aangezien de wind toegenomen had en het water landwaarts indreef, begreep hij best dat de beek des avonds veel hooger en moeijelijker zou zijn om over te gaan.

En toch was het niet waarschijnlijk dat hij nog bij dag aan de beek zou komen, want hij had aan de weduwe van GIELSEN den slagter, die aan deze zijde der beek woonde, beloofd nog even bij haar te komen.

Het was ongeveer half acht ure, toen hij daar aankwam, en hoe kort hij ook bij die weduwe bleef, toch merkte hij

dat het reeds duister was, toen hij kort bij de beek kwam. Wel had de weduwe GIELSEN hem verzocht haren oudsten zoon tot geleide mede te nemen, doch hij had dit afgeslagen, er bijvoegende dat, al was het ook duister, hij den weg zeer goed wist, en wat de beek betrof, hij vertrouwde op den bijstand des Heeren, alsmede op den vasten voet zijns paards, dat hem toch reeds zoo dikwijls over de beek gedragen had.

Hij vertrok en kwam ongeveer een half uur later ter plaatse, waar hij des morgens de beek was overgegaan. Te naauwernood kon de predikant zich meer in den zadel houden, zoo stormde de wind, die hij ongelukkig genoeg juist van voren had. Hij steeg van het paard, om naauwlettend de plaats waar hij was, te onderzoeken. Hoe geheel anders vond hij thans de beek. Daar ter plaatse, waar het voetpad eene steilte vormde, op ongeveer vijftig schreden van de beek, was het water bijkans tot aan den rand van het voetpad gestegen, en de predikant merkte nu, dat de beek zeer hoog gezwollen was. Hij stond een oogenblik stil, om na te denken, wat hij doen moest. Evenwel er moest een besluit genomen worden; aan terugkeer was niet te denken, derhalve ging hij naar zijn paard, streelde het en zeide: „nu Ponny! goed opgepast, wij zullen een moeijelijken overtogt hebben.” Hij besteeg het paard, doch behield de voeten niet in den stijgbeugel, wijl hij wel begreep, dat hij zijne voeten tamelijk hoog zou moeten houden. Hij beval thans ligchaam en ziel aan den Heer, en reed de steilte af. Een oogenblik stond Ponny

stil, toen hij het water voelde, doch de vriendelijke toespraak van zijnen meester drong hem langzaam voort te gaan. De predikant vond dat de beek diep ging en aan beide zijden den oever overstroomd had; om nu voor het water bevrijd te blijven was hij reeds genoodzaakt beide beenen omhoog te houden, en in eene knielende houding zich aan het zadel vast te klemmen, terwijl hij het paard bij de ooren hield. Ponny hield zich opperbest. Het arme dier vond reeds geenen grond meer, maar zwom zoo goed het kon, niettegenstaande de strooming hevig was. Reeds was hij de beek halverwege gepasseerd, toen plotseling Ponny op een hinderpaal stuitte, dat hem in het zwemmen hinderde. Zijne pooten kwamen in aanraking met eenige struiken, en het paard hierdoor belet wordende al zwemmende voort te gaan, begon te schudden en te draaijen, zoodat de predikant zich met de uiterste moeite moest vasthouden. Doch Ponny kon niet meer. Het dier sloeg met zijne pooten in het wilde, draaide en buitelde al meer en meer, en — de predikant gleed in den stroom, die hem terstond een eind weegs voortdreef, zonder dat het hem mogelijk was iets tot zijne redding te grijpen.

Gelukkig dat hij tegenwoordigheid van geest genoeg behield, om door allerlei bewegingen zich boven water te houden. Maar wat vermag iemand, die geen geoefend zwemmer is, te midden van een sterk stroomend water? In den angst zijns harten riep hij den Heer aan om hulp. Hij dacht aan de zijnen, en jammerde om zijn kind. O, als dit eens wist in welk gevaar zijn vader verkeerde!

Nu en dan dreef er een stuk hout tegen hem aan, dat hij dan zoo lang vast hield, tot de geweldige stroom dit verhinderde en hij het stuk hout moest laten varen, wilde hij niet in de diepte verzinken. Op deze wijze bragt hij eenige minuten in het grootste gevaar door, en elk oogenblik als het laatste zijns levens beschouwende. Het arme paard was door den stroom mede gesleept, en worstelde met den dood.

De predikant verloor zijne krachten, en hij zou zeker bezweken zijn, indien hij niet een tak gegrepen had van eenen wilgenboom, wiens kruin nog even boven het water uitstak. Hij klemde zich met beide armen om den boom vast, dat hij wel doen moest, daar de stroom op dit punt der beek zeer sterk was. Van tijd tot tijd had de arme drenkeling om hulp geroepen, in de hoop dat er iemand in de nabijheid zou zijn, die hem hooren en redden kon. Maar hij zag geene hulp opdagen. Wel merkte hij dat hij niet ver meer van land was, want flaauw onderscheidde hij den voet eeniger boomen, die aan den waterkant stonden. Doch hoe zou hij van hier verlost en daarheen gebragt worden. Niemand hoorde hem. Niemand kon weten dat hij hier was.

En toch was er Een, die hem zag en hoorde. De Schepper van hemel en aarde, de Gebieder over zeeën en rivieren, de Almagtige, die een teeder vaderhart heeft, voor degenen die Hem vreezen en liefhebben, hoorde de verzuchtingen die oprezen uit de borst van Zijnen dienstknecht. De Heere vernam het angstige geroep des drenkelings, en zie, het behaagde Hem uitkomst te schenken.

Plotseling ziet de predikant het flikkeren eener lantaarn. Het licht komt nader en nader.

Luider verheft de predikant zijne stem, in de hoop dat men hem hooren mogt, want eene inwendige stem zegt hem, dat die lantaarn om zijnent wil schittert. Hij heft de hand in de hoogte en zwaait ze heen en weder, om zijne aanwezigheid te doen opmerken, terwijl hij harder en dringender om hulp roept.

......„Is daar iemand?" roept men hem toe.

„Ja! hier! — Ik ben het, de predikant......"

Een uitroep van vreugde deed zich hooren, en te midden van den donkeren nacht stapte onze Jakob, dien onze lezers zeker wel in den lantaarndrager herkend hebben, regelregt op de stem af, die uit de diepe wateren tot hem kwam.

„Waar zijt gij? Ik zie u niet!"

„Ik lig in het water, en houd mij aan eenen boom vast, doch help spoedig, want de krachten begeven mij."

„Heb nog slechts eenige oogenblikken geduld. Ik hoop dat de Heer ons bijstaan zal."

Jakob naderde voorzigtiglijk de plaats, waar de beek het land bereikte; hij hield de lantaarn boven zijn hoofd, en voelde met eenen stok, dien hij bij zich had, naar eene waadbare stede. Het water ging hem reeds tot aan de knieën, maar niettemin stapte hij voorwaarts. Dieper en dieper ging de stok, en meer en meer naderde Jakob de rigting, waar de predikant zich bevond. Eindelijk kon hij niet verder, maar tot zijn geluk werd hier het water niet

dieper, wijl hij eene hoogte bereikte. Onder het luide toeroepen van: „houd slechts moed!" besteeg hij deze, en weldra ontdekte hij nu den armen predikant, wien de golven soms boven het hoofd sloegen. Snel greep JAKOB den stam van eenen jongen boom, boog dezen zoo goed hij kon, en zich nu daaraan vasthoudende, daalde hij weder stroomwaarts af. Wel ging het met levensgevaar, maar toch zegende de Heer de pogingen van den trouwen dienaar. Juist op het oogenblik dat de predikant, door de kracht van den stroom gedwongen den boom los te laten, op het punt stond in de diepte te verzinken, greep JAKOB hem met krachtige hand vast, en trok hem naar de hoogte. Hier gekomen droeg hij met inspanning van alle krachten zijnen lieven leeraar naar de overzijde, welke hij gelukkig bereikte. Een uur later bevond zich de predikant weder bij de zijnen.

„Maar nu het spook! Zullen wij niets van het spook hooren, dat gedurig aan de huisdeur schelde, en HANNA zulk een geweldigen schrik op het lijf joeg?" Mij dunkt, dit vragen de meeste mijner lezers, en ik wil ook gaarne hunne weetgierigheid bevredigen.

Toen JAKOB met de lantaarn op weg naar de beek was, gingen KAREL en HANNA weder naar de keuken, afwachtende wat er verder gebeuren zou. Tot hunne groote verwondering hield het schellen geheel op, zoodat beiden weder moed kregen, vooral KAREL, die zich zelven verweet zóó bevreesd geweest te zijn.

Een poosje zaten zij rustig bij elkander, toen KAREL het stilzwijgen afbrak en zeide :

„Ik wenschte toch wel eens te weten, wie er gescheld heeft. Niets geschiedt er zonder oorzaak, derhalve moet er ook eene oorzaak zijn voor het schellen. Wat dunkt u, HANNA, zouden wij eens het huis doorzoeken?"

HANNA had er eerst geen zin in, maar op aanhouden van KAREL gaf zij eindelijk hare toestemming.

De pit van de keukenlamp werd ferm uitgehaald, om eene groote vlam te hebben, en nu ving de onderzoekingsreis aan, niet zonder veel hartkloppen aan HANNA's zijde. Eerst werd het studeervertrek doorgesnuffeld; men zag achter alle kasten, en zelfs was HANNA, die hoe langer hoe meer moed verkreeg, zoo slim, dat zij eenige groote Bijbelfolianten optilde, meenende dat het spook daaronder gekropen was. Toen zij zich nu overtuigd hadden, dat hier geen onraad was, ging men de overige kamers door, maar niets werd er gevonden. Maar ook niets werd er overgeslagen, want de oude tortelduif, die reeds tien jaren rustig in hare kooi had gehangen, werd uit hare sluimering gewekt, wijl het wel mogelijk kon zijn, dat het spook in de kooi zat.

Er bleef nu niets anders over dan de zolder.

„Maar KAREL," zeide HANNA, terwijl zij voor den trap staan bleef, „zouden wij wel naar den zolder gaan? Dit vind ik zoo akelig. Daar staan zoovele kisten en kasten."

„Wel, die zullen ons niet hinderen. Mij dunkt, daar wij nu zoo goed gezocht hebben, mogen wij juist den zolder in het geheel niet overslaan."

„Maar daar zal niemand wezen, wijl wij dan toch wel iets op den trap zouden gehoord hebben, die vlak naast de keuken is."

„Dat kan wel mogelijk zijn, maar waarom zouden wij het niet doen? Half gedaan blijft half gedaan. Kom, volg mij maar; ik ga vooruit."

Eer HANNA er iets kon tegen hebben, was KAREL reeds half op den trap. Nu, goed voorgaan, doet ook goed volgen. HANNA met de lamp vooruit, klom zachtjes den trap op, en het duurde niet lang, of zij kwamen boven.

Maar naauwelijks waren zij hier, of er werd duidelijk gescheld. HANNA overviel eene huivering, en greep KAREL bij den arm.

„De knaap echter begon luidkeels te lagchen, en op het ijzerdraad ziende, dat over den zolder liep, zeide hij: „Kom eens hier met de lamp, nu weet ik, wie er schelt. Wilt gij het spook zien?"

HANNA was te nieuwsgierig om achterwege te blijven; zachtkens trad zij nader, en — wat zag zij?

De lezers zullen zich wel herinneren, dat ik in het begin verhaald heb, hoe HANNA tegen het vallen van den avond de kippen door een gat van de muur naar binnen lokte, waar deze alsdan den weg naar den zolder vonden, om onder de balken eene aangename nachtrust te genieten.

Eene dezer kippen, welligt door eene andere gekweld en verjaagd, was van de balk afgesprongen, en op het ijzerdraad gevlogen; doch dit was geene gemakkelijke zitplaats voor onze kip, althans, nadat zij er eene poos gezeten had, wilde zij wegvliegen, maar...... kon niet. Een

losgescheurd ijzerdraad had zich om hare lange pooten gewikkeld, en .... ze zat vast. Verschillende pogingen werden door haar aangewend om los te komen, maar te vergeefs; en eindelijk, toen zij nog eene stoute poging deed om weg te vliegen, viel zij van het ijzerdraad af, doch bleef met haar ééne poot vast hangen. Daar hing zij nu, en hoewel zij veel geduld had, was deze toestand toch verre van prettig. Zij sprong op, en trok, en zie! telkens als zij trok en opsprong, schudde zij het ijzerdraad zóó sterk, dat de schel overging. Dit was nu het schellespook.

„Arme kip!" zeide KAREL, „hoe hangt gij daar zoo ongelukkig. Kom HANNA, help eens een handje. Zij heeft ons wel veel angst en benaauwdheid berokkend, maar ze is toch onschuldig."

In een oogenblik was de kip bevrijd, en het dier vloog zoo spoedig zij kon weder bij hare familie, waar zij tusschen den haan en de overige kippen wegkroop, en spoedig het doorgestane leed vergat.

HANNA en KAREL verlieten den zolder, en begaven zich naar de keuken, waar KAREL weder met angst aan zijnen vader dacht.

Daar werd gescheld. Beiden sprongen op, en ditmaal was HANNA zonder vrees, want zij herkende de gewone schel van den predikant.

De arme man had veel uitgestaan, maar de liefderijke verpleging, en vooral de genadige bijstand des Heeren, verhoedde nadeelige gevolgen, en allen loofden God voor Zijne hulp.

Karel vertelde zijnen vader de geschiedenis met de kip, en wilde hiervan eene grap maken, maar de predikant vatte dit anders op. Hij deed zijnen zoon opmerken, hoe er niets gebeurde zonder Gods wil, en dat welligt in hetzelfde oogenblik, toen hij God om hulp smeekte, en met angst aan de zijnen dacht, de Heer langs dezen weg een teeken gaf, dat zoo juist door Jakob opgemerkt werd.

Mijne lieve lezers! Dit is eene vreemde geschiedenis, niet waar? Doch wat ik u bidden mag, trekt niet de schouders op, en vraagt: welk verband ligt er in de hangende kip en de redding des predikants? Wij weten nog zoo weinig van een verband van aardsche tot geestelijke en hemelsche zaken, wijl wij zoo traag zijn in het opmerken, en dikwijls de oogen sluiten, dáár waar wij moesten zien. Bovendien de geschiedenis, die ik u verhaalde is een feit en een bewijs, dat, welke toepassing men er ook op maken wil, de Heere God nog dagelijks wonderen verrigt, die getuigen van Zijne groote goedheid, liefde en barmhartigheid.

GOUDFORELLEN.

EEN VERHAAL.

I.

Er blies een fiksche wind uit het Noordoosten, en het schip dreef op de golven des Atlantischen Oceaans met de snelheid eens vogels voort. Het was een schoon schip, dat zijne tweede reis naar Noord-Amerika maakte, en aan de verwachting beantwoordde van bouwmeester en reeder. Niets was er gespaard geworden, om dit schip behoorlijk uit te rusten, en van de lichtblaauwe Hamburgsche vlag met hare drie torens in het midden, tot aan de statige figuur die op den voorsteven prijkte en den vrede voorstelde, was er niets waarop eenige gegronde aanmerking kon gemaakt worden. Niet weinig trotsch hierop was de rijke koopman, dien het schip toebehoorde, en wiens naamcijfer met groote vergulde letters hier en daar op het schip prijkte. Hij zelf bevond zich op zijn eigendom, want de lust om het nieuwe werelddeel te aanschouwen, had hem gedreven eens een zoogenaamd pleizierreisje te maken. Sedert drie jaren had hij

dit reeds gewenscht, maar telkens was er iets tusschenbeide gekomen, dat hem in zijn voornemen verhinderd had. Nu evenwel stond niets meer zijne begeerte in den weg, en tot toppunt zijner wenschen had hij zijne vrouw en zijn eenigst zoontje weten over te halen, hem op deze reis te vergezellen. Sedert veertien dagen waren zij thans in zee, en eene warme Mei-zon begroette den dag waarop ons verhaal eenen aanvang neemt.

De Heer VAN HOVE, dus was de naam van den rijken Hamburger koopman, wandelde op het dek van het prachtige schip. Met welgevallen zag hij op het trotsche vaartuig, en er was een oogenblik waarin hij met den koning NEBUKADNEZAR zeide: „Is dit niet het groote Babel, dat ik gebouwd heb?" Aan zijne zijde huppelde een jongsken van tien jaren, de oogappel zijns vaders. Het kind dartelde vrolijk langs het schip en speelde met zijnen bal, terwijl de koopman met den kapitein in een gesprek gewikkeld was. Mevrouw VAN HOVE was nog in hare kajuit achter gebleven, daar zij zich niet wel gevoelde en nog niet geheel van de gevolgen der zeeziekte bevrijd was.

Middelerwijle het jongsken speelde, rolde zijn bal tot voor de voeten van eenen man, die in de nabijheid van het roer gezeten, ijverig in een boek zat te lezen. De man raapte den bal op en gaf dien met een vriendelijk woord aan den knaap over.

„Ik dank u, mijnheer WEINIKE," zeide het kind, den bal aannemende, en wilde zich verwijderen, toen hij eensklaps stil stond en vroeg:

„Papa heeft mij verteld dat gij een zendeling zijt. Wat is dit toch? Wat wil dat zeggen zendeling?"

De aangesprokene legde het boek een weinig ter zijde, en de knaap bij de hand vattende, antwoordde hij:

„Dat is iemand, die uitgezonden wordt."

„Door wien?" vroeg de knaap nieuwsgierig.

„Door den Heere JEZUS CHRISTUS."

„Maar woont de Heere JEZUS CHRISTUS dan op aarde, dat Hij u uitzenden kan?"

„De Heere JEZUS woont in den hemel."

„Hoe kan Hij u dan uitzenden?"

„Hij heeft mij eenen brief geschreven, in welken Hij het mij beveelt."

„Eenen brief?" vroeg de knaap verwonderd. „Heeft de Heere JEZUS u eenen brief geschreven?"

„Zeker, mijn jongen!" antwoordde de heer WEINIKE.

„Wilt gij dien eens zien en lezen?"

En toen het boek, dat hij daar straks ter zijde gelegd had, opnemende, sloeg hij eenige teksten op en zeide: „lees nu eens zelf."

De knaap zag eerst een weinig teleurgesteld, maar toen de Zendeling hem zeide dat dit de brief was, dien de Heer aan alle menschen geschreven had, onderdrukte hij eene aanmerking, nam den Bijbel ter hand en las Markus XVI : 15. „En JEZUS zeide tot hen: Gaat henen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle kreaturen."

De zendeling blikte den knaap aan, en zeide:

„Ziet ge wel, dat de Heer mij uitgezonden heeft?"

De knaap knikte toestemmend, maar vroeg terstond: „Wat moet gij dan doen?"

De zendeling sloeg een ander gedeelte der Heilige Schrift op, wees hem eenen tekst aan en zeide: „lees wat de brief verder schrijft."

De knaap las Matth. XXVIII : 19.

„Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; leerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb."

„Welnu," zeide de zendeling, „wordt het u niet duidelijk? Gij weet derhalve dat ik uitgezonden ben door den Heere JEZUS CHRISTUS, om alles te leeren wat Hij mij geboden heeft; want hoe zullen wij prediken, indien wij niet gezonden worden?" Rom. X : 15.

„Maar wat predikt en tot wien predikt gij, mijnheer WEINIKE?" vroeg de knaap, terwijl hij zich vertrouwelijk op de regterknie des zendelings plaatste.

„Deze vragen kan ik u gemakkelijk beantwoorden. Ik verkondig op gezag van Gods Woord genade en vergiffenis aan alle zondaren, om het even of zij in Europa of Amerika wonen. De Heer heeft mij nu naar Amerika gezonden en daar zal ik het Evangelie verkondigen."

„Maar waarom verkondigt gij het niet aan mij, aan Papa en Mama?"

„Dit doe ik dagelijks, lieve jongen. Gij ziet immers wel dat ik dikwijls met uwe ouders spreek, en herinnert

gij u nog wel, wat ik gisteren tot u zeide, toen gij mij vroegt: wat men doen moest om in den Hemel te komen?"

„Wel zeker, gij zeidet: „geloof in den Heere JEZUS CHRISTUS en gij zult zalig worden.""

„Juist, doe dat. Dit is het Evangelie, dit is de blijde boodschap, die ik u, uwen ouderen, en aan alle menschen verkondig."

De knaap zweeg stil. Hij dacht een weinig na. Er zweefde weder eene vraag op zijne lippen. Maar in dit oogenblik kwam de Heer VAN HOVE, die den zendeling vriendelijk groette en met hem in een gesprek trad. Wij zullen dit gesprek niet mededeelen, maar liever u iets van den zendeling zelven vertellen, waarna gij wel zult kunnen oordeelen over welk onderwerp hun gesprek liep.

De Heer WEINIKE was een man van ongeveer dertig jaren, toegerust met al de eigenschappen van eenen Evangelist. Hij had zijne opvoeding genoten aan eene der gestichten in Duitschland, waar jonge lieden tot zendelingen gevormd worden, en was nu op zijne eerste reis naar de Heidenen en Indianen van Noord-Amerika. Hij had vader en moeder verlaten en was de roepstem gevolgd van Hem, die gezegd heeft: „Vrede zij ulieden! gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zende Ik ook ulieden." Hij ging thans naar een vreemd oord, naar onbekende streken en naar menschen, van welke hij wist dat zij nog niet bekend waren met hun boos en goddeloos hart. Maar juist de groote liefde des Heeren tot zondaren had hem

gedrongen die arme menschen daarmede bekend te maken, en hun tevens op het heil te wijzen, dat in JEZUS geopenbaard is. Nu en dan was hij wel eens neerslagtig en vol vrees, dat hij niet getrouw aan die roepstem zou beantwoorden, maar als hij dan zijnen zendbrief nalas, en daarin de verzekering uitgedrukt vond, dat God magtig en sterk is in de zwakken, dan verkreeg hij weder moed en zag met een verlangend oog het tijdstip te gemoet waarop hij zijne werkzaamheden zou beginnen.

Hij was inmiddels niet werkeloos gebleven. Gedurende de laatste acht dagen had hij reeds verscheidene malen met den kapitein en de bemanning gesproken; hij had de woorden des vredes doen hooren, maar tot nog toe had hij gesloten ooren en harten gevonden. De matrozen vooral bestonden meest allen uit ruwe onbeschaafde lieden, die bij ieder woord dat zij spraken, den heiligen naam Gods onteerden, tot groote droefheid van den zendeling, die hun het zondige hiervan telkens met allen ernst voorhield. Ook met den heer VAN HOVE had hij dikmaals gesproken, maar tot zijn leedwezen opgemerkt, dat deze rijke koopman een trotsch en opgeblazen man was, die niets hooger achtte dan zichzelven en zijne schatten. Van zijnen ellendigen toestand voor God wilde hij niets weten. Hij leefde slechts om te genieten, en deze zucht naar verstrooijing was het, die hem nu ook aangespoord had deze reis mede te maken. Den zendeling droeg hij evenwel vele achting toe; niet alleen wijl deze zich zoo vriendelijk met zijn kind bezig hield en hem menige goede

les gaf, maar ook wijl hij gevoelde dat, in weerwil van zijnen rijkdom, hij toch minder was dan die arme zendeling. Meermalen had de koopman toegegeven, dat het noodig was dat den heidenen het Evangelie gepredikt werd, want hij was ten minste overtuigd, dat de Bijbel den mensch „beschaaft", gelijk hij zich uitdrukte.

Terwijl de zendeling met den heer VAN HOVE sprak, voegde mevrouw VAN HOVE zich bij haren echtgenoot, en naauwlijks zag dit de kleine CHARLES, of hij vloog met al de vlugheid der jeugd naar zijne Mama, die hem teeder aan haar hart drukte.

Mevrouw VAN HOVE was eene hoog beschaafde vrouw, en bezat een beminnelijk karakter. Zij had haren echtgenoot en vooral haren zoon zeer lief, en niettegenstaande zij weinig lust had gevoeld deze verre zeereis te wagen, had zij toch den drang niet kunnen weren, om ten gevalle van deze beiden, in hun genoegen te deelen.

Zij was eene fijn gevoelende vrouw, en hoewel zij het hooge hart haars echtgenoots niet in die mate bezat, was zij toch nog niet tot de erkentenis gekomen dat zij eene verlorene zondares was, wier zaligheid alleen in JEZUS kon gevonden worden.

Hun gesprek liep over Amerika. Trouwens dit kon ook wel niet anders, want allen verlangden naar dat land waar hunne hoop en wenschen zouden bevredigd worden.

De zendeling deelde hun zijne plannen mede en zeide onder anderen wat hij doen zoude, indien hij in eene onherbergzame streek kwam, omgeven van ruwe wilde menschen.

„Maar daartoe hebt gij immers veel geld noodig!" zeide de heer VAN HOVE.

„Dit is waar," antwoordde de zendeling. „De vereeniging, welke mij uitzendt heeft mij ook van al het noodige voorzien, en wanneer ik te New-York aankom, dan ontvang ik daar zoo veel als ik behoef, om naar de plaats mijner bestemming te komen."

„Zijt gij niet bevreesd onder de Indianen te verkeeren!" vroeg mevrouw VAN HOVE. „Ik mag er niet aan denken, als ik mij eens onder zulke menschen bevond."

„Waartoe zou ik vreezen, mevrouw. Ik ben immers in Gods hand. Hij heeft mij uitgezonden, en Hij heeft ook magt genoeg om mij overal te beschermen."

„Doch wanneer gij nu daar zijt," vervolgde de heer VAN HOVE, die het maar niet begrijpen kon hoe iemand met weinig geld door de wereld kon komen, „en gij hebt geld noodig, hoe verkrijgt gij dit dan?"

„Ik weet niet hoe, maar ik ben verzekerd dat de Heer den weg tot mij wel kan vinden."

„Aangenomen dat dit waar is," hervatte de koopman, „moet ik u toch zeggen, dat God het geld zoo maar niet uit de lucht laat vallen om u te helpen."

De zendeling zag den rijken man aan, en toen hij merkte dat hij het niet uit spotlust, maar wel uit hoogmoed zeide, vatte hij zijne hand, wees hem ten hemel en antwoordde:

„Gelooft gij niet, dat alle schatten, beide des hemels en der aarde, hem ten deel vallen, die God vreest en Hem lief heeft? Gelooft gij niet dat de Heer op het gebed acht

geeft van hem die in nood is, en dat Hij de Zijnen nimmer in nood laat? Gelooft gij niet dat Hij nog wonderen doet?"

„Zigtbare wonderen?" vroeg mevrouw VAN HOVE, die dit gesprek met belangstelling gadesloeg.

„Zeker mevrouw! Onzigtbare wonderen ken ik niet. Of houdt gij het voor een onzigtbaar wonder, als de Heer een mensch, die van nature boos en goddeloos is, tot Zijn kind aanneemt! En hebt gij het nog nimmer gehoord of gelezen, hoe de Heer door Zijn knecht ELIA een wonder verrigtte, toen de arme weduwe te Sarfath in nood verkeerde? Welnu, diezelfde God leeft nog; Zijne hand is niet verkort. Met Hem trek ik de gansche wereld door, verkondig Zijn woord, en vertrouw op Zijne hulp. Ik geloof dat de Heer mij bijstaan zal, en dat als ik in nood mogt zijn, Hij op mijn gebed een wonder zal doen."

„En welk wonder zou dat zijn?" vroeg de heer VAN HOVE.

„Dat weet ik niet. Hiervan echter ben ik zeker dat Hij het doet, want het is altijd een wonder, als de Heer een arm mensch uit genade bijstaat. Ja zelfs" . . . . . . vervolgde hij, na eenige oogenblikken nadenkens, „het zou mij geenszins verwonderen zoo de Heere God u eenmaal gebruikte om mij in nood bij te staan."

„Ik?" vroeg de heer VAN HOVE, terwijl er nu inderdaad een spottende lach op zijn gelaat zigtbaar werd.

„Wel zeker, gij."

„Maar ik keer na mijne reis volbragt te hebben, weder

naar Hamburg terug, terwijl gij de binnenlanden van Amerika doortrekt. Al wilde ik u ook in nood helpen, hoe zou ik dit kunnen? Ik weet immers niet, wanneer gij in nood zijt, en nog minder waar gij u bevindt."

„Als de Heer dit slechts weet zal dit genoeg zijn. Bovendien, hier hebt gij een adres, waar gij u altijd kunt vervoegen."

Bij deze woorden gaf hij hem een stukje papier, schreef er eenige woorden op en overhandigde dit hem.

„Nu, „zeide de rijke koopman het papier in zijne portefeuille stekende, „het zal mij bevreemden."

In dit oogenblik naderde de hofmeester van het schip, die de passagiers uitnoodigde, eene kleine verfrissching te gebruiken. Mijnheer en mevrouw VAN HOVE namen afscheid van den zendeling, terwijl de kleine CHARLES, die een stille hoorder van het gesprek geweest was, hem onder het heengaan in het oor fluisterde: „Wilt ge zoo goed zijn, mij straks iets van die weduwe van Sarfath te vertellen?"

De heer WEINIKE knikte toestemmend, en vrolijk huppelde het kind zijne ouders achterna.

Drie weken later liep het schip de haven van New-York binnen. Het was een dag vol vreugde en droefheid, toen de reizigers den eersten voet zetteden op het land, waarnaar zij zoo zeer gereikhalsd hadden. Zij smaakten de vreugde aan het einde eener zeereis gekomen te zijn, die hoe aangenaam zij ook mogt wezen, toch vele gevaren met zich mede brengt. Aan den anderen kant was deze vreugde

niet zonder droefheid. De familie van den heer VAN HOVE zou afscheid nemen van den zendeling. Zij hadden hem lief gekregen, en hoewel de heer VAN HOVE in geene zijner gevoelens deelde, maar hem een dweeper noemde, had hij zich toch overtuigd dat die zendeling een man was, die alle achting verdiende.

De gansche reis had hij het toegestaan dat de kleine CHARLES bijbelsch onderwijs van hem genoot, en wij kunnen er bijvoegen, dat dit onderwijs van zeer veel invloed geweest was op het gemoed van den jeugdigen knaap. Er was geen dag voorbijgegaan, waarop het kind niet aan zijne zijde gezeten en geluisterd had naar alles wat de heer WEINIKE over den Heer sprak; menigmalen was het kind bij zijne Mama gekomen, en had haar met tranen in de oogen verhaald: hoe bedroefd hij was dat hij zoo zeer tegen den Heere God zondigde. Den laatsten morgen nog zat hij op de knie des zendelings en sprak met hem over de groote liefde des Heeren JEZUS, die zoo lief de wereld, de zondaars had, dat Hij Zijn bloed heeft gegeven tot hunne verlossing; en toen het kind hem vroeg: of de Heere JEZUS ook voor hem gestorven was, ontving CHARLES het verzekerde antwoord: dat de Heere JEZUS gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren was.

De kleine CHARLES geloofde. Hij vatte den Heere God bij Zijn woord. Hij had de overtuiging bekomen, dat hij een verloren zondaar, maar door CHRISTUS gevonden was. Dit gaf hem vreugde en heil. En toen nu het uur aanbrak, waarop hij afscheid zou nemen, moest men hem bijna met geweld

uit de armen des zendelings rukken, want hij had hem zoo lief gekregen als een zijner liefsten op aarde.

De heer VAN HOVE meende een en ander te moeten beloonen, en toen hij op het punt stond om afscheid te nemen, drukte hij den zendeling eene welgevulde beurs in de handen, om daarvoor iets tot aandenken aan deze reis te koopen. De heer WEINIKE weigerde het niet, maar dankte den gever hartelijk, wijl hij van plan was dit geld in de dienst des Heeren te besteden.

Hartelijk was het afscheid. En toen de avondzon aan den horizont van New-York onderging, was de zendeling reeds op reis naar zijne nieuwe bestemming, terwijl de heer VAN HOVE met de zijnen eene der fraaiste hotels der stad betrok, om gedurende eenige dagen hier uit te rusten.

II.

Zes maanden later zat de heer VAN HOVE weder op zijn kantoor. Hij was ruim veertien dagen geleden terug gekeerd en had, dank zij de zorgen van den eersten boekhouder, die met het toezigt over de zaken belast was, alles in de beste orde wedergevonden. Zijn rijkdom had niet in het minste geleden door de groote uitgaven der reis; integendeel hij had met Amerika nog nieuwe betrekkingen aangeknoopt, waardoor zijne zaken aanzienlijk uitgebreid werden. De zon des voorspoeds scheen met vollen

glans over zijn huis, en hij meende de man te zijn, die zich koesteren mogt in hare stralen. Hij bezat evenwel nog hetzelfde hoogmoedige hart; dat wil zeggen: hij was trotsch op zijnen rijkdom, maar gaf ook gaarne iets aan de armen, minder uit zucht om goed te doen, dan wel om daardoor te toonen dat hij rijkdom bezat.

Hij liet geene gelegenheid voorbijgaan, om dien rijkdom ten toon te spreiden. Zijn huis was vorstelijk ingerigt en zijne tafel steeds voorzien van de kostelijkste spijzen. Elk familiefeest werd op het prachtigste gevierd en niet zelden gebeurde het, dat zijne gasten op de eene of andere lekkernij onthaald werden, die uit verre oorden moest gebragt worden en derhalve ook veel geld kostte.

Terwijl hij op zekeren dag op zijn kantoor zat, viel hem in, dat het over zes weken zijn geboortedag was. Zijn geboortedag! Die moest immers gevierd worden, want het was het grootste feest des huizes! Hieraan denkende, meende hij dat hij op dien dag de gasten en feestgenooten eens bijzonder moest onthalen. Maar welke lekkernij zou hij hun aanbieden? Hij peinsde en dacht na, tot het hem op eenmaal inviel, dat zijne vrouw reeds zoo dikwijls gewenscht had, *goudforellen* te eten.

Nu moet gij weten, lieve lezers, dat er onder de zalmfamilie eene soort is, die men forellen noemt. Dit zijne groote schoone visschen die ook hier te lande in Gelderland, hoewel zelden, voorkomen. Er zijn vele soorten van forellen en allen zijn niet even smakelijk. De fijne vischkenners geven aan die de voorkeur, welke de meren en

rivieren van Zuid Duitschland, Zwitserland en Tyrol bewonen en onder den naam van berg- of goudforellen bekend zijn. Men noemt ze goudforellen, wijl haar ligchaam bezet is met eene menigte kleine schubben, die met verschillende kleuren als goud, zilver, karmijn en zwartbruin glinsteren. Deze goudforel is zeer malsch en welsmakend, weshalve zij door de lekkerbekken gaarne op hunne tafels gezien worden. Doch gij begrijpt dat deze visschen niet zoo goedkoop zijn als bij ons de haring, en dat het meermalen gebeurt, dat zulk eene goudforel drie à vier gulden kost op de plaats waar ze gevangen wordt.

De heer VAN HOVE nu zat op zijn kantoor en dacht er over om zijne gasten op goudforellen te trakteren. Hij begreep dat hij er minstens vijftig moest hebben, want hij wilde eene groote partij geven, waartoe wel honderd menschen zouden uitgenoodigd worden. Om deze goudforellen echter te hebben, moest hij naar een zijner vrienden schrijven, die aan de Donau woonde, en middelen kon beramen, deze visschen te doen vangen, en zooveel mogelijk versch en levend naar Hamburg te zenden. Dit zoude wel veel geld kosten; ja hij rekende het uit, dat hem elke visch op vijf gulden zoude komen, ... maar wat was dit voor hem? Hij had immers geld genoeg. En daarbij! welk een naam zou hij zich maken, indien hij zijne gasten op zulke kostbare en zeldzame visschen onthaalde!

Het besluit was genomen: over zes weken was het feest en dan moesten de goudforellen er zijn. Hij greep naar een velletje postpapier, en stond gereed aan een zijner vrienden

daarover te schrijven, toen hem eensklaps een naam te binnen schoot, waaraan hij in geene zes maanden gedacht had.

Hij legde de pen neder en dacht over dien naam na. Zijne denkbeelden bragten hem weder op het schip, waarmede hij de reis naar Amerika, in gezelschap van vrouw en kind gemaakt had, en op eenmaal stond daar de zendeling voor zijne oogen. Hij zag zijne vriendelijke, hoewel ernstige blikken, en hij verlustigde zich eene wijle in de herinnering aan al het goede dat deze man aan zijn kind bewezen had. „Ja" sprak hij zachtjes voor zich, „hij is een lief man, maar iemand die te ver gaat. Wat heeft hij met de Indianen van Noord-Amerika noodig? Die menschen zijn immers gelukkig in hunnen natuurstaat! Als God het goedvindt hen tot christenen te maken, dan zal Hij daarvoor wel middelen vinden. Er zijn in Europa nog heidenen genoeg. Ik geloof dat al die zendelingen dweepers zijn. Maar kom," ging hij voort, terwijl hij de pen weêr opnam en het papier regt voor zich legde, „wat heb ik ook met die zaken noodig? Ik heb thans andere dingen in het hoofd. Laat ik liever aan het feest denken, dat mij wacht, en den heer WEINIKE stilletjes bij zijne Indianen laten. Ik wil liever om goudforellen schrijven; dat is dunkt mij beter."

Hij nam de pen, doopte ze in den inktkoker, en stond gereed den brief te beginnen, toen de deur van het vertrek, waarin de koopman steeds alleen was, open ging, en een kinderhoofdje om het hoekje zigtbaar werd. Het was de kleine CHARLES.

„Mag ik binnenkomen, Pa?"

„Wel zeker, CHARLES!" zeide de heer VAN HOVE, de pen weder nederleggende, en zijnen leunstoel een weinig achteruit schuivende om zijn kind te ontvangen.

„Wel zeker, kom maar hier. Ik heb u den geheelen morgen nog niet gezien. Waar zijt ge geweest?

„Op de leerkamer, Pa."

„En wat hebt ge gedaan? Houdt ge van uw gouverneur?"

„Ja wel, Pa..... maar....."

„Nu, wat dan?"

„Zult ge niet boos worden, lieve Pa?"

De heer VAN HOVE glimlachte, en den knaap naar zich toetrekkende, die beide zijne armen om den hals zijns vaders sloeg, zeide hij:

„Zeg gerust alles wat u deert, mijn jongen. Pa zal niet boos zijn."

De knaap legde zijn mond aan 's vaders oor en fluisterde:

„Papa! ik heb mijn gouverneur wel lief, maar.... ik houd toch nog meer van den heer WEINIKE!"

WEINIKE! dit was de tweede maal sedert zes maanden, dat deze naam hem in de gedachte werd geroepen. Hij vond het vreemd, maar denkende dat alles louter toeval was, verdreef hij een opkomend denkbeeld en vroeg:

„Waarom houdt ge meer van den heer WEINIKE, dan van uwen gouverneur?"

„Och Pa, hij was zoo'n lief man! Als ik denk aan al die gelukkige uurtjes, die ik al bij hem doorgebragt heb; aan al die heerlijke geschiedenissen, welke hij mij verhaalde,

zie Pa, dan wenschte ik wel weder op het schip te zijn."

„Maar vertelt uw gouverneur u dan ook niets?"

„Ja wel Pa, maar dat niet?"

„Wat niet?"

„Hij spreekt nimmer met mij over den Heere JEZUS, en hij noemt mij altijd een lieve, beste brave jongen. En dat ben ik immers niet, Pa? Ik heb het hem van morgen nog gezegd, dat ik zoo dikwijls zondig, en dat ik den Heere JEZUS nog niet lief genoeg heb, — maar toen lachte hij mij uit, en zeide: „Kom, kom! dat zijn grillen, — gij zijt wel een brave jongen." En toen ik hem zeide, dat ik met mijne braafheid niet in den hemel kon komen, lachte hij nog harder, en zeide: „de hemel is immers voor brave menschen." Dit is immers toch niet waar, Pa, want in het Bijbeltje, dat ik van den goeden heer WEINIKE gekregen heb, staat niets van brave menschen, maar wel dat wij allen zondaars zijn, die van wege hunne zonden niet tot God zullen komen, tenzij zij bekeerd zijn."

De heer VAN HOVE zag zijn kind ernstig aan. Sedert langen tijd had hij eene groote verandering bij CHARLES waargenomen. Het was hetzelfde kind niet meer van vroeger. Wel was hij nog even vrolijk en opgeruimd, doch men kon hem ook langen tijd achtereen bezig zien met in zijn Bijbeltje te lezen. Maar dit had hem nimmer reden gegeven tot kwade vermoedens. In tegendeel had hij er zich over verblijd, want al las hij zelf ook nooit in Gods woord, — wijl hij daartoe geen tijd meende te hebben, — hij zag toch gaarne dat anderen er in lazen. Zijn stelregel was: die in

den Bijbel leest, heeft geene kwade gedachten, en doet iets goeds.

Wij willen dezen stelregel van den rijken koopman, die de genietingen des levens hooger stelde dan het heilgoed in JEZUS CHRISTUS, thans niet ontvouwen, maar liever voortgaan u het gesprek tusschen vader en kind mede te deelen. De heer VAN HOVE dan zag zijn kind ernstig aan. Er zweefde eene vraag op zijne lippen. Hij werd echter verhinderd deze vraag te doen, wijl het kind, zijn zakbijbeltje te voorschijn haalde en hem zeide: „Pa, zie! dit heb ik van morgen gelezen. Wat is dat toch heerlijk. Mag ik het u eens voorlezen?"

Onwillekeurig knikte de vader toestemmend, en het kind las Johannes VI : 32—40 :

JEZUS dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: MOZES heeft u niet gegeven het brood uit den Hemel; maar Mijn Vader geeft u dat ware brood uit den Hemel. Want het brood Gods is Hij, die uit den Hemel nederdaalt, en die der wereld het leven geeft. Zij zeiden dan tot Hem: Heere! geef ons altijd dit brood. En JEZUS zeide tot hen: Ik ben het brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft zal nimmermeer dorsten. Maar Ik heb u gezegd, dat gij Mij ook gezien hebt, en gij gelooft niet. Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen. Want Ik ben uit den Hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijnen wil zou doen, maar den wil Desgenen, die Mij gezonden heeft. En dit is de wil des Vaders, die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten dage. En dit is de wil Desgenen, die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.

„Niet waar, Pa, dat is heerlijk. Ik las dit met den heer WEINIKE, die mij zeide: dat als wij den Heere JEZUS bezitten, wij dan alles hebben wat ons harte kan verlangen. Hij kan al onze wenschen bevredigen, onzen grootsten honger stillen. Hoe gelukkig is het, zeide hij, dat hij die naar Hem hongert, die tot Hem komt, niet van Hem uitgeworpen, maar aangenomen en verzadigd wordt. Al onze zonden wil Hij vergeven, want Hij heeft Zijn bloed gestort tot vergeving der zonden. O, Pa! wat ben ik gelukkig dat ik weet een zondaar te zijn, die door JEZUS gereinigd wordt. Nu behoef ik niet meer bang te zijn om te sterven, Pa. Mama was verleden jaar zoo bang voor mij, toen ik ziek was; ik ook, want ik wilde niet gaarne sterven. Maar nu Pa ben ik niet bang meer, want zie eens Pa, wat er hier staat."

En het kleine jongsken klom op de sport van den stoel, en las zijnen vader voor Johannes VI : 47 : Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven.

De heer VAN HOVE nam het Bijbeltje uit de handen zijns zoons; hij sloeg eene bladzijde om, en toen zijn oog rustte op de woorden uit hetzelfde hoofdstuk: Heere! tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens, — legde hij het Bijbeltje voor zich op de tafel, hield de linkerhand voor zijne oogen, maar omsloot tevens met de andere zijn kind, dat hij sprakeloos aan zijn hart drukte. . . . .

Dienzelfden dag werd de brief niet naar de oevers van de Donau gezonden.

III.

De dag van het feest brak aan, en toen het uur sloeg waarop al de genoodigde gasten zouden verschijnen, hield eene onafzienbare rei koetsen voor het prachtige huis des rijken koopmans stil. De woning had inderdaad een feestelijk voorkomen; de breede trappen waren aan beide zijden met hoogstammige rozen vol bloemen versierd, en om tot die trappen te komen, moesten de gasten eene kunstig gevormde allée van oranje- en vijgeboomen doorwandelen. De eetzaal was ook keurig behangen met guirlandes en bloemen, zoodat elk binnentredende getroffen moest worden door den rijkdom en tevens door den gooden smaak des gastheers.

Er heerschte groote vreugde en vrolijkheid onder de aanzittende menigte, die allen gekomen waren om eens regt feest te vieren, hoewel het velen toch opviel dat de gastheer niet zoo opgeruimd scheen te zijn als vroeger bij dergelijke gelegenheden. Laat ons even luisteren naar een gesprek tusschen twee gasten, die in de nabijheid des gastheers en der gastvrouw zitten.

„Hebt ge wel bemerkt, mevrouw, dat de heer VAN HOVE heden buitengewoon stil is?”

„Zeker. Maar ik geloof dat ik de reden hiervoor wel weet.”

„En welke is die, zonder nieuwsgierig te zijn.”

„Ik geloof,” fluisterde de aangesprokene, „dat de heer VAN HOVE aan de verrassing denkt, welke hij ons wil bereiden.”

„Eene verrassing?”

„Wel zeker; hebt ge dan nog niets gehoord van die kostbare goudforellen, waarop wij zullen onthaald worden?”

„Ja, nu ge het mij zegt, herinner ik er mij iets van. Ik hoor dat het echte Donauforellen zijn zullen. Nu, dat zal mij verblijden, want ik heb ze nog nimmer gegeten.”

„Als ik mij niet bedrieg, bevinden zij zich in die groote casserole, die juist voor den heer VAN HOVE staat..... Maar stil, onze gastheer staat op. Hij schijnt iets te willen zeggen.”

En inderdaad was dit ook waar. De rijke koopman stond op, nam eene zilveren tafelschel, liet haar fijn geluid vernemen, ten teeken dat hij iets mede te deelen had, en na zich verzekerd te hebben, dat aller oogen op hem gevestigd waren, liet hij de tafelbedienden vertrekken, en zeide: „Waarde gasten! Ik ben zeer gevoelig voor al de blijken uwer genegenheid mij bewezen op het feest mijner geboorte, en door velen uwer met woord en daad betuigd. Ik zeg u daarvoor ook uit naam mijner echtgenoote dank. Zeer gaarne had ik gezien dat ook mijn zoon in uw midden ware, maar wegens bijzondere redenen is hij afwezig. En wijl ik vermoed dat uwe belangstelling in mij en de mijnen groot is, deel ik u mede, dat hij zich aan eene plaats bevindt, waarnaar zijn hart zeer verlangde: namelijk op eene school te Wurtemberg, waar hij gelegenheid heeft niet alleen onderwezen te worden in alles wat nuttig is voor zijne maatschappelijke vorming, maar waar hij ook eene christelijke

opleiding geniet, en waar hij, gelijk ik hoop, tot den Heere JEZUS gebragt wordt."

De heer VAN HOVE hield een oogenblik op, en toen hij de verwondering der gasten bemerkte, vervolgde hij: „Ik maak vooral bij deze gelegenheid hiervan gewag, omdat ik dit aan mijn kind verschuldigd ben. Gij zult u verwonderen, als ik u mededeel, dat ik veel, zeer veel aan mijn zoontje te danken heb. Ik heb door hem een schat gevonden. Ik hoop dat gij hierbij niet aan goud of goed zult denken, neen! de schat, dien ik door mijn zoontje verworven heb, is duurzamer dan alles wat de aarde oplevert. Gij zult vragen door welk middel? Welnu, ik zal het u mededeelen. Gij weet allen, dat ik verleden jaar met mijne kleine familie eene uitspanningsreis maakte naar Noord-Amerika. Op het schip maakte ik kennis met eenen zendeling, die naar de oevers der St. Laurent rivier vertrok, om daar het Evangelie aan allen bekend te maken, die nog niets wisten van eenen Verlosser uit den hemel. Die zendeling hield zich gedurende de zeereis veel met mijn kind bezig, en hij leerde hem de knieën te buigen voor JEZUS CHRISTUS. Ik wist toen nog niet welk een schat mijn kind verworven had; maar sedert eenigen tijd heeft de Heer mijn jongsken, een zwak kind, gebruikt, om mij niet alleen met mij zelven, maar wat meer is mij ook met de zaligmakende genade bekend te maken."

De heer VAN HOVE hield weder een oogenblik op, gedurende welken tijd de oogen der gasten onafwendbaar op hem gerigt waren. Hij vervolgde:

„Die zelfde zendeling heeft ook eenen wonderbaren invloed op mij uitgeoefend. Ik sprak eens met hem over den nood in welken hij waarschijnlijk komen zou, en niettegenstaande ik toenmaals in zijne gevoelens niet deelde en hem zelfs tegensprak, voorspelde hij mij dat de Heer mij nog gebruiken kon om hem in zijnen nood bij te staan. Ik herhaal het, toenmaals geloofde ik het niet, maar voor eenige dagen is het mij duidelijk geworden. Gij moet weten dat het mijn bepaalde voornemen was heden in uw midden mijn geboortedag te vieren. Ik dacht dien dag als een der kostelijkste en genoegelijkste door te brengen, maar eergisteren kwam ik hiervan terug. Ik kon het met mijn geweten, ja wat meer is, met mijnen God, dien ik als mijn Zaligmaker erken, niet overeen brengen, dezen dag op zulk eene wijze, als ik plan had, te vieren. En derhalve besloot ik wel dezen feestdag in uw midden te zijn, maar dan tevens bekend te maken, dat ik de wereld, of liever het wereldsche leven vaarwel zeg. Ik had behoefte om u, die altijd deelgenooten mijner zinnelijke en aardsche genoegens waart, mede te deelen, dat ik door Gods genade weet dat ik een verloren zondaar was, maar nu behouden ben. Gij waart getuigen van mijn zondig leven, gij zult ook getuigen zijn, dat ik er berouw van heb en tot den Heer ben weder gekeerd. Dit is dan ook de oorzaak waarom ik dit feestmaal niet afgezegd heb.

Maar ik heb u ook nog iets anders mede te deelen. Ik had voor eenige weken het plan om u op eene bijzondere lekkernij te vergasten, en aan enkele onder u had ik dit

toevertrouwd. Ik wilde uit Zuid-Duitschland Goudforellen ontbieden, en reeds stond ik onderscheidene malen op het punt aan een mijner vrienden daarover te schrijven, maar telkens werd ik hierin verhinderd. Elken dag stelde ik het uit, en toen ik mij eindelijk met het bepaalde plan naar mijn lessenaar begaf, om den brief te schrijven, trad als het ware de gedachte aan den zendeling tusschen beide en bepaalde mij bij den nood waarin hij kon verkeeren. Het werd mij van uur tot uur duidelijk dat hij mij riep om hem te hulp te komen — en ziet, ik boog mij voor den Heer, en wilde Zijne roepstem volgen. Ik begreep dat het beter zou zijn ons van eene kostbare lekkernij te onthouden en liever dat vele geld daarvoor te besteden in de dienst des Heeren. Wilt gij nu de goudforellen zien, welke ik voor den zendeling bestemd heb? Hier zijn zij."

Bij deze woorden nam de Heer VAN HOVE het deksel af van eene groote casserole, die voor hem stond en wie schetst de verbazing der gasten, toen zij in plaats van visschen de casserole gevuld zagen met gouden stukken.

„En nu, mijne waarde gasten." vervolgde de heer VAN HOVE, „ik hoop dat gij het mij niet kwalijk duidt. Mogt ik echter uwe belangstelling opgewekt hebben voor dien zendeling, en vooral voor de dienst des Heeren, welnu er is nog plaats in de casserole. Voegt er uwe giften bij, en zijt verzekerd dat ik het met dankbaarheid erkennen zal. Morgen vertrekt er een schip naar Amerika, en als de wind zoo blijft, hoop ik dat heden over eene maand uwe en mijne gaven in goede handen zullen aangekomen zijn."

De heer VAN HOVE zweeg en ging zitten. Er was een oogenblik van algemeen gefluister, waaraan echter spoedig een einde gemaakt werd, daar de bedienden binnen kwamen en het dessert opdischten.

Dien zelfden avond nog zat de heer VAN HOVE met zijne echtgenoote voor zijne schrijftafel, en zond eene aanzienlijke gift naar den heer WEINIKE aan de St. Laurent rivier.

Gaat ons nu eens zien of die goudforellen den zendeling ook welkom waren.

IV.

Aan de oevers der St. Laurent rivier, daar waar zij zich in het groote meer Ontario ontlast, op eenige mijlen van de stad Kingston, zat op zekeren morgen de zendeling WEINIKE alleen aan den ingang eener hut, die uit eenige boomstammen en takken vervaardigd was. Hij was in diepe gedachten verzonken, en de Bijbel, welke naast hem lag, was geopend, ten teeken dat hij hem daar straks nog gebruikt had. Hij liet zijn hoofd in zijne hand rusten, en zag naar de blauwe bergen der Nipisings, alsof hij van daar zijne hulp verwachtte. Eenige oogenblikken bleef hij in deze houding, totdat zich zijne lippen openden en hij zachtkens zeide: „Hoe lange Heer? hoe lange! Zult Gij mijn gebed om uitkomst niet verhooren? Zult gij mij hier alleen laten

De heer VAN HOVE zweeg en ging zitten. Er was een oogenblik van algemeen gefluister, waaraan echter spoedig een einde gemaakt werd, daar de bedienden binnen kwamen en het dessert opdischten.

Dien zelfden avond nog zat de heer VAN HOVE met zijne echtgenoote voor zijne schrijftafel, en zond eene aanzienlijke gift naar den heer WEINIKE aan de St. Laurent rivier.

Laat ons nu eens zien of die goudforellen den zendeling ook welkom waren.

IV.

Aan de oevers der St. Laurent rivier, daar waar zij zich in het groote meer **Ontanio** ontlast, op eenige mijlen van de stad **Kingston**, zat op zekeren morgen de zendeling WEINIKE alleen aan den ingang eener hut, die uit eenige boomstammen en takken vervaardigd was. Hij was in diepe gedachten verzonken, en de Bijbel, welke naast hem lag, was geopend, ten teeken dat hij hem daar straks nog gebruikt had. Hij liet zijn hoofd in zijne hand rusten, en zag naar de blaauwe bergen der **Nipisings**, alsof hij van daar zijne hulp verwachtte. Eenige oogenblikken bleef hij in deze houding, totdat zich zijne lippen openden en hij zachtkens zeide: „Hoe lange Heer? hoe lange! Zult Gij mijn gebed om uitkomst niet verhooren? Zult gij mij hier alleen laten

zonder de minste hulp? Gij hebt mij hier henen gezonden tot deze menschen, die ik in hunne wilde, onveilige bosschen heb opgezocht. Gij weet aan hoe vele gevaren ik heb blootgestaan, en ik weet uit hoevele gevaren Gij mij gered hebt. Ik dank U, o Heere JEZUS voor Uwe trouwe hulp, en voor de genade mij bewezen, dat Gij eenige ooren voor Uw woord der prediking geopend hebt. Tot groote vreugde mijner ziel hebt Gij eenigen uit de duisternis tot Uw wonderbaar licht gebragt; maar ach, het zijn er slechts eenigen, want hoevelen zijn er, die nog verre staan en niet hooren willen, ja, die zelfs loeren om mij te dooden. Geen oogenblik van den dag ben ik veilig, en indien Gij mij niet zigtbaar beschermd hadt, ware ik reeds lang uit dit leven gerukt. Eergisteren nacht sliep ik in mijne vroegere hut, die door de handen van lieve vrienden zamengesteld was, toen ik opgewekt werd door een woest geschreeuw van vijanden, die mij wilden vermoorden, en hadt Gij, o Heere JEZUS, mij niet een trouwen vriend gezonden, die mij als een kind op zijne schouders door het digte woud wegdroeg en in der haast eenige kleedingstukken greep, dan zou ik welligt in de vlammen omgekomen zijn, want die woeste menschen hebben alles wat ik bezat in brand gestoken. En thans heb ik niets meer. Alles, alles heb ik verloren. Geen enkel kleedingstuk mogt ik behouden, dan wat ik thans draag; niets is mij gebleven dan de kleine Bijbel, welke daar voor mij ligt. Wat zal ik nu aanvangen? O Heer, geef Gij mij licht en wijsheid in deze? Zal ik mijne vijanden weder opzoeken, want naar ik bemerk, hebben ook mijne

vrienden mij verlaten, of is het Uw wil, dat ik stil afwacht wat Gij met mij doet? Nu Heer, ik ben stil; mijn mond zal geene klagt doen hooren; alleen zal hij zich openen om Uwen lof groot te maken, want Gij hebt mijne ziel gered uit de magt des duivels, en mijn ligchaam bevrijd van het geweld der vijanden.". . . . . .

Hij werd in zijne alleenspraak gestoord door een geridsel in de struiken, en toen hij zijne blikken wendde naar den kant, vanwaar hij dit geruisch vernam, zag hij eenen Indiaan behoedzaam tusschen de slingergewassen heen naar hem toekruipen. De zendeling stond op, want hij wist niet of dit een vriend of vijand was, maar toen hij de trekken van den man aanschouwde, helderde zijn gelaat op, en met een kreet van verbazing riep hij uit:

„Gij hier, OTTAW?"

De Indiaan stond op, legde den vinger op zijnen mond, ten teeken van stilzwijgen, en toen den zendeling bij den arm grijpende, fluisterde hij hem toe:

„O, broeder! weg van hier! De roode mannen zijn in aantogt. Ik heb hun voornemen bespied, en ben langs ongebaande wegen hier heen gegaan, om hen vooruit te zijn en u tot de overige verstrooide broeders te geleiden, die op uwe komst wachten. Toef niet, luister slechts, zij komen!"

En inderdaad vernam men in de verte een eigenaardig geluid, niet ongelijk aan het ruischen van den wind door het woud. De zendeling bedacht zich geen oogenblik. Snel zijn Bijbeltje in een der zakken van zijn jas verbergende, spoedde hij zich met OTTAW boschwaarts in, en wel in eene

tegenovergestelde rigting, van waar het gedruisch steeds hoorbaarder werd.

Uitgeput van vermoeijenis, bedekt met wonden, welke de scherpe dorens en heesterplanten hem in het aangezigt en op de handen veroorzaakt hadden, bereikte de zendeling en zijn geleider, in het diepste van den nacht, eene kleine opene plek van het woud.

„Houd u hier stil, broeder, en verroer u niet, want de Komanoe (eene soort tijger) loert. Houd u vast aan dien boom en wacht tot dat ik u een teeken geef."

De zendeling knikte toestemmend, en zijn lot in de handen des Heeren overgevende, drukte hij zich tegen eenen boom en wachtte af wat er gebeuren zou.

OTTAW nam hierop een steenen bijl uit zijnen gordel, en sloeg met de botte zijde zachtkens tegen eenen boomstam. Hij herhaalde deze slagen driemalen achtereen, waarna hij zijn oor tegen den boom legde en scherpelijk luisterde. Eenige oogenblikken later vernam men op verren afstand den fluitenden toon eens nachtvogels, welks stem scheen te naderen.

„Zij komen, broeder! zij komen!" zeide OTTAW zachtkens tot den zendeling.

Negmaals sloeg hij met zijn bijl tegen den boomstam, en toen hij eene poos later toeluisterde, vernam men in de nabijheid hetzelfde geluid van daar straks.

De Indiaan stak zijn bijl in den gordel, en zich op den grond nederhurkende, bootste hij het geluid van denzelfden nachtvogel na. Het duurde slechts een paar minuten, of

men zag van alle zijden menschengestalten naderen, die zich rondom OTTAW nederhurkten, en afwachtten wat hij tot hen zeggen zou.

„Broeder!" zeide OTTAW, zich tot den zendeling rigtende, die nog geduldig aan zijnen boom leunde, „broeder, kom!"

De zendeling stond in hun midden. „Hoor wat OTTAW u zegt, gij mannen. Deze blanke is mijn weldoener, hij is ook de uwe; want hij heeft u en mij bekend gemaakt met het heil in JEZUS CHRISTUS. Gij allen weet, hoe wij omringd zijn van onze vijandige stammen, die ons zullen dooden, waar zij ons vinden. Hoort derhalve wat ik zeg. Wij moeten dit oord verlaten, en meer landwaarts trekken naar de stad Kingston. Daar zullen wij met hem blijven. Gij maakt u reisvaardig, om met uwe vrouwen en kinderen morgen nacht van hier te gaan. Wilt gij dat, broeders?"

„Wij willen zoo, OTTAW, gelijk gij wilt!" klonk het uit aller mond.

„Welnu dan," vervolgde de Indiaan, „het zij zoo. Morgen nacht verwacht ik u hier. Ik zal bij onzen broeder blijven, want ik heb niets buiten hem dat mij op aarde bindt. Gaat dan heen, ik verwacht u."

„Stil," zeide de zendeling, en breidde zijne handen uit over de schaar. „Stil, niet alzoo! wij zullen eerst den Heer bidden om Zijnen zegen, want zonder Hem kunnen wij niets doen. Dit weet gij immers."

De Indianen bogen toestemmend met hun hoofd en vouwden eerbiedig de handen. De zendeling sprak een

gebed uit, en toen zij allen hierdoor gesterkt waren, verdwenen zij in de digte wouden, terwijl OTTAW en zijn broeder achter bleven.

Acht dagen later bevond zich de zendeling met eenige der bekeerde Indianen in eene der straten van de pas gebouwde stad Kingston. Zij hadden hun voornemen ten uitvoer gebragt, en zaten nu bij elkander overleggende wat hun te doen stond. De zendeling schetste de behoefte die zij allen hadden, om een klein gebouw te bezitten, waar zij hunne godsdienstoefeningen zouden houden. Wel hadden zij hiertoe reeds eenigen onderstand genoten door tusschenkomst van eenige lieve Christenen uit de stad, maar deze som was in lang na niet toereikende. Niemand hunner bezat iets; zij hadden alles verlaten, en waren hem gevolgd, die in de hand des Heeren het middel geweest was tot hunne bekeering.

Op zekeren dag zaten zij bij elkander en spraken over hunne belangen, toen de zendeling opstond, en zeide dat thans het oogenblik gekomen was, waarop hij de hulp des Heeren verwachtte. Hij noodigde hen uit, om zich voor den Heer te vernederen, en Hem te smeeken hun bijstand en uitkomst te verleenen. Allen baden vurig mede, en toen de zendeling het amen uitgesproken had, was het geloof bij hen vastgeworteld dat de Heer zou helpen.

Terwijl zij nog bij elkander waren, kwam er iemand in hun midden, die vroeg of zich hier ook een Duitscher bevond, die WEINIKE heette. Op het hooren van zijnen naam stond

de zendeling op en gaf zich te kennen. De binnengekomen deelde mede, dat hij een boekhouder was op het kantoor der heeren B. en Cie en door deze heeren tot hem gezonden werd, met het berigt, dat er aan dat kantoor voor den heer WEINIKE eene som van 2800 dollars beschikbaar lag, zijnde dit het bedrag van een wissel aan gemeld huis door een Hamburgsch koopman overgezonden.

De zendeling beloofde zoo spoedig mogelijk te zullen komen, waarna de boekhouder vertrok. Gij kunt u voorstellen, lieve lezers, hoe de heer WEINIKE te moede was, en dat er tranen van dankbaarheid uit zijne oogen stroomden, toen hij dat berigt aan de verzamelde Indianen overbragt. Allen vielen op hunne knieën en dankten dien God, die zoo wonderbaar in nood had bijgestaan.

Twee dagen later ontving de zendeling gemelde som, met een geleidenden brief van den heer VAN HOVE, waarin onder velerlei zaken ook de geschiedenis der goudforellen werd medegedeeld. De heer VAN HOVE besloot zijnen brief met de woorden: „En nu, mijn waarde broeder! Ik dank God dat Hij mij u heeft doen ontmoeten en dat gij in Zijne hand het middel geweest zijt om mijn kind en mij tot de kennis van den Heere JEZUS te brengen. Van harte bid ik u Zijne voortdurende nabijheid toe. Bidt gij voor mij. Schrijf ons spoedig en voeg er dan ook een lettertje bij voor mijn lieven CHARLES, die zoo zeer naar een schrijven van u verlangt. Vaarwel!"

En nu, waarde lezers, ons verhaal loopt ten einde. Gij zult mij wel niet behoeven te vragen of de goudforellen den heer

WEINIKE welkom waren, en of hij spoedig voortgang maakte met het bouwen van een huis des gebeds. De aanzienlijke som van den heer VAN HOVE stelde hem daartoe in staat, en het overschot was ook voldoende om nog meer te doen tot uitbreiding zijner zendingzaak. Weldra nam het getal dergenen, die door het Woord Gods tot het leven gebragt werden, toe, en eerlang smaakte ook OTTAW en de overige Indianen het genoegen eenige der vijandige stammen in hun midden te zien, die begeerig geworden waren naar het brood des levens.

pl IX no 83